

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Τίτλος :

Ψηφιακά αρχεία: η περίπτωση του ψηφιακού αρχείου της ΕΡΤ

Digital archives: the case of the ERT digital archive

Χριστίνα Αποστολακίδου (ΑΜ 007/17)

Επιβλέποντες: Εμμανουήλ Γαρουφάλλου, Αναπληρωτής Καθηγητής
Χρυσάνθη Θεοδορίδου, Ε.ΔΙ.Π.

Σύνδος 2022

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους καθηγητές μου κο. Εμμανουήλ Γαρουφάλλου και κα. Χρυσάνθη Θεοδωρίδου, κυρίως για την εμπιστοσύνη που μου έδειξαν και την υπομονή τους κατά τη διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας, όπως επίσης και για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγηση τους, για την επίλυση διαφόρων θεμάτων.

Θα ήθελα επίσης να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στην οικογένειά μου και στους δικούς μου ανθρώπους που αγαπώ, οι οποίοι με στήριξαν κατά τη διάρκεια των σπουδών μου με διάφορους τρόπους, φροντίζοντας για την καλύτερη δυνατή επιμόρφωση μου αλλά και για την υπομονή, την πίστη, το κουράγιο και την αγάπη τους που με συνόδευε όλα αυτά τα χρόνια.

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	3
Περίληψη	5
Εισαγωγή	7
Κεφάλαιο 1ο- Ιστορική Αναδρομή	9
Κεφάλαιο 2ο- Ψηφιακές βιβλιοθήκες	15
2.1 Ο όρος ψηφιακό τεκμήριο	15
2.2 Ψηφιακές Συλλογές	16
2.3 Μεταδεδομένα	16
2.4 Τρόποι σχηματισμού ψηφιακών τεκμηρίων	17
2.4.1 Ψηφιακή μορφή(born digital)	17
2.4.2 Ψηφιοποιημένα(digitized)	17
2.5 Ψηφιοποίηση	17
2.6 Σημαντικότητα ψηφιοποίησης	18
2.7 Ο όρος ψηφιακή βιβλιοθήκη	19
2.8 Ορισμοί Ψηφιακών Βιβλιοθηκών	19
2.9 Σκοπός ψηφιακής βιβλιοθήκης	20
2.10 Χαρακτηριστικά ψηφιακής βιβλιοθήκης	21
2.11 Οι πέντε νόμοι της βιβλιοθηκονομίας για τις ΨΒ	21
2.12 Λειτουργίες ψηφιακής βιβλιοθήκης	22
2.13 Πλεονεκτήματα ψηφιακών βιβλιοθηκών	22
2.14 Μειονεκτήματα ψηφιακής βιβλιοθήκης	23
2.15 Κατηγορίες ψηφιακών βιβλιοθηκών	24
Κεφάλαιο 3ο - Ψηφιακά αρχεία	25
3.1 Ορισμοί ψηφιακών αρχείων	25
3.2 Σκοποί και στόχοι ψηφιακών αρχείων	25
3.3 Πλεονεκτήματα ψηφιακών αρχείων	26
3.4 Μειονεκτήματα ψηφιακών αρχείων	26
Κεφάλαιο 4ο - Ψηφιακά αρχεία της Ελλάδας και του εξωτερικού	27
4.1 Ελληνικά ψηφιακά αρχεία	27
4.1.1 Το ψηφιακό αρχείο 1821	27
4.1.2 Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη	28
4.1.3 Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας(ΑΣΚΙ)	30
4.1.4 Επιτροπή Ποντιακών Μελετών (Ε.Π.Μ)	31
4.1.5 Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς	32
4.1.6 Μουσικό Ποντιακό Αρχείο	33
4.2 Ψηφιακά αρχεία του εξωτερικού	35
4.2.1 Library of Congress(Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου)	35
4.2.2 Narodowe Archiwum Cyfrowe(Εθνικά Αρχεία Πολωνίας)	36

4.2.3 New Museum Digital Archive	38
4.2.4 CNN Collection	40
4.2.5 Archivportal (Deutsche Digital Bibliothek)	41
4.2.6 Russian Archives Online	42
4.2.7 Manchester Digital Music Archive	44
Κεφάλαιο 5ο - Ψηφιακό Αρχείο ΕΡΤ	46
5.1 Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση	46
5.2 Περιγραφή Αρχείου της ΕΡΤ	46
5.2.1 Συλλογές και τεκμήρια	47
Κεφάλαιο 6ο - Βιβλιογραφική ανασκόπηση	49
6.1 Βιβλιογραφική Ανασκόπηση	49
6.1.1 Εισαγωγή	49
6.2 Μεθοδολογία	50
6.3 Ανάλυση των Δεδομένων	50
6.3.1 Γραμματισμός Ψηφιακών Αρχείων	52
6.3.2 Διατήρηση ψηφιακών αρχείων	53
6.3.3 Ψηφιακή μορφή(born digital)	54
6.3.4 Μεταδεδομένα	55
6.3.5 Πολιτιστική κληρονομιά	55
Συμπεράσματα	56
Βιβλιογραφία	58
Ελληνική Βιβλιογραφία	58
Ξένη Βιβλιογραφία	59

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία, έχει ως θέμα τα Ψηφιακά αρχεία και πιο συγκεκριμένα, τη περίπτωση του ψηφιακού αρχείου της ΕΡΤ και χωρίζεται σε δύο μέρη.

Στο πρώτο μέρος, αναλύονται και παρουσιάζονται οι ψηφιακές βιβλιοθήκες και τα ψηφιακά αρχεία ξεκινώντας από την αρχή, δηλαδή, αποσαφηνίζοντας όρους όπως ψηφιακό τεκμήριο, ψηφιακές συλλογές, φτάνοντας τελικά στις ψηφιακές βιβλιοθήκες και τα ψηφιακά αρχεία όπου αναδεικνύονται τα χαρακτηριστικά τους, όπως επίσης και τα προτερήματα και μειονεκτήματα τους. Ακόμη, πραγματοποιείται ιστορική αναδρομή και μια βιβλιογραφική ανασκόπηση η οποία αφορά τα ψηφιακά αρχεία και τις ψηφιακές βιβλιοθήκες.

Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζεται η μελέτη περίπτωσης που αφορά στο ψηφιακό αρχείο της ΕΡΤ, αναλύοντας το υλικό και τις υπηρεσίες που προσφέρει, όπως και τις ψηφιακές του συλλογές.

Τέλος, έγινε προσπάθεια δημιουργίας οδηγού χρήσης αυτού του αρχείου με σκοπό την αξιοποίησή του από συγκεκριμένη ομάδα χρηστών.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Ψηφιακά αρχεία, ψηφιακές βιβλιοθήκες, ψηφιακές συλλογές, ψηφιακό αρχείο ΕΡΤ3

Abstract

The present dissertation deals with the Digital Archives and more specifically, the case of the ERT digital archive and is divided into two parts.

In the first part, the digital libraries and digital files are analyzed and presented starting from the beginning, that is, clarifying terms such as digital presumption, digital collections, finally reaching the digital libraries and digital files where their characteristics are highlighted, as well as the advantages. and their disadvantages. In addition, there is a historical review and a bibliographic review of digital archives and digital libraries.

The second part presents the case study concerning the digital archive of ERT, analyzing the material and services it offers, as well as its digital collections.

Finally, an attempt was made to create a user guide for this file in order to be used by a specific group of users.

KEY WORDS: Digital archives, digital libraries, digital collections, ERT3 digital archive

Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση του ψηφιακού αρχείου της ΕΡΤ με το υλικό, τις συλλογές και τις παρεχόμενες υπηρεσίες όπως επίσης και των ψηφιακών αρχείων της Ελλάδας και του εξωτερικού. Επιπρόσθετα, ένας ακόμη από τους βασικούς σκοπούς είναι και η δημιουργία οδηγού χρήσης του αρχείου, το οποίο θα αποτελέσει εργαλείο για την αναζήτηση υλικού που αφορά φοιτητές-ερευνητές. Τέλος, η παρουσίαση των ψηφιακών βιβλιοθηκών και αρχείων ξεκινώντας αρχικά από το πρώιμό τους στάδιο και στη συνέχεια, αποσαφηνίζοντας όρους που θεωρούνται θεμελιώδεις όπως ψηφιακό τεκμήριο, ψηφιακές συλλογές, καταλήγοντας τελικά στις ψηφιακές βιβλιοθήκες και τα ψηφιακά αρχεία, αναδεικνύονται τα χαρακτηριστικά τους, όπως επίσης και τα προτερήματα και μειονεκτήματα τους.

Αναφορικά με τη μεθοδολογία, ακολουθήθηκε η διαδικασία της βιβλιογραφικής επισκόπησης και για να εκπονηθεί και καλυφθεί ολοκληρωμένα το θέμα, επιλέχθηκαν πηγές οι οποίες προσέφεραν πληθώρα πληροφοριών όπως επιστημονικά άρθρα, ηλεκτρονικά βιβλία, βιβλία, ιστοσελίδες κι άλλες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης. Όσον αφορά στη σύνταξη της βιβλιογραφίας, χρησιμοποιήθηκε το βιβλιογραφικό πρότυπο της APA.

Η εργασία αναπτύσσεται ως ακολούθως. Αρχικά, στο *πρώτο κεφάλαιο*, επιχειρείται μια ιστορική αναδρομή από τις τότε ψηφιακές βιβλιοθήκες-αρχεία, τα οποία ουσιαστικά ξεκίνησαν από το Memex, που διάβαζε μικροφίλμ έως και σήμερα, στην ψηφιακή πληροφόρηση παρακολουθώντας τα βήματα της μετάβασης από την έντυπη στην ψηφιακή πληροφορία. Ακόμη, στο πρώτο κεφάλαιο θα παρουσιαστούν και συστήματα στα οποία πλέον υποστηρίζονται από αυτά.

Στο *δεύτερο κεφάλαιο*, ακολουθεί η ανάλυση βασικών όρων που αφορούν το ψηφιακό τεκμήριο, ψηφιακές συλλογές, μεταδεδομένα, τρόπους σχηματισμού των τεκμηρίων αλλά και τη σημαντικότητα της ψηφιοποίησης που είναι κύρια δραστηριότητα για τις ψηφιακές βιβλιοθήκες αλλά και για τα ψηφιακά αρχεία. Επιπλέον, αναλύεται η προέλευση του όρου ψηφιακή βιβλιοθήκη αλλά παρατίθενται και πληθώρα ορισμών από διάφορους επιστήμονες όπως επίσης κι ο σκοπός τους, τα χαρακτηριστικά τους, τις λειτουργίες τους, τα μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα τους και τέλος, τις κατηγορίες τους.

Το *τρίτο κεφάλαιο*, ξεκινά με την αποσαφήνιση του όρου ψηφιακά αρχεία και παρουσιάζεται πληθώρα ορισμών. Ακολουθούν οι σκοποί και στόχοι των ψηφιακών αρχείων και τέλος, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά τους

Στο *τέταρτο κεφάλαιο*, παρουσιάζονται κι αναλύονται ψηφιακά αρχεία της Ελλάδας και του εξωτερικού. Στο πρώτο μέρος που αφορά στα Ελληνικά ψηφιακά αρχεία, αναφέρεται το «Ψηφιακό Αρχείο 1821», τα Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας(ΑΣΚΙ), η «Επιτροπή Ποντιακών

Μελετών», το «Μουσικό Ποντιακό Αρχείο» κ.α. Στο δεύτερο μέρος που αφορά στα ψηφιακά αρχεία του εξωτερικού αναλύονται τα αρχεία της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, της CNN Collection, το Manchester Music Digital Archive κ.α.

Στο *πέμπτο κεφάλαιο* που είναι και το πιο βασικό, παρουσιάζεται κι αναλύεται το ψηφιακό αρχείο της ΕΡΤ, το οποίο αποτελεί εθνικό πλούτο εθνικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αφού κατέχει το 80% του οπτικοακουστικού υλικού της Ελλάδος. Αναφορικά με την ανάλυση, περιγράφονται αναλυτικά οι συλλογές και τα τεκμήρια που έχει στην κατοχή του. Ακόμη, το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει έναν αναλυτικό οδηγό χρήσης αυτού, το οποίο απευθύνεται σε σπουδαστές αλλά και ερευνητικό προσωπικό.

Στο *έκτο και τελευταίο κεφάλαιο*, έγινε προσπάθεια βιβλιογραφικής ανασκόπησης, προκειμένου να μελετηθεί και να γίνει κατανοητή η δημιουργία και η ύπαρξη ψηφιακών αρχείων. Αναφέρεται η μεθοδολογία η οποία ακολουθήθηκε, παρατίθενται και παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των αναζητήσεων που πραγματοποιήθηκαν όπως επίσης και η ανάλυση των δεδομένων με γραφήματα και διαγράμματα.

Κεφάλαιο 1ο - Ιστορική Αναδρομή

Η έννοια της ψηφιακής βιβλιοθήκης πρωτοεμφανίζεται στα διάσημα έγγραφα επιστημόνων, όπως ο Vannevar Bush και ο J.C.R. O Licklider, προσδιορίζοντας και επιδιώκοντας τον στόχο των καινοτόμων τεχνολογιών και προσεγγίσεων για την ανταλλαγή γνώσεων, ως θεμελιώδη όργανα προόδου.

Ο Bush, στο άρθρο του "As we may think", επινόησε το Memex "μια συσκευή στην οποία ένα άτομο αποθηκεύει όλα τα βιβλία, τα αρχεία και τις επικοινωνίες του, και η οποία είναι μηχανοποιημένη έτσι ώστε να μπορεί να συμβουλευτεί με υπερβολική ταχύτητα και ευελιξία". Επιπλέον, πάνω του υπάρχει «μια διαφανής πλάκα. Σε αυτή τοποθετούνται μακροσκελείς σημειώσεις, φωτογραφίες, μνημόνια, κάθε λογής πράγματα». Λόγω της έλλειψης ψηφιακής υποστήριξης, εντόπισε στο "βελτιωμένο μικροφίλμ" τα μέσα αποθήκευσης και ανταλλαγής περιεχομένου: "τα περιεχόμενα αγοράζονται σε μικροφίλμ έτοιμα για εισαγωγή. Βιβλία όλων των ειδών, εικόνες, τρέχουσες περιοδικές εκδόσεις, εφημερίδες, αποκτώνται και μπαίνουν στη θέση τους».

Φυσικά, προέβλεψε επίσης υποστήριξη για την ανακάλυψη της γνώσης («πρόβλεψη για διαβούλευση της εγγραφής με το συνηθισμένο σχήμα ευρετηρίασης»), πρόσβαση («για να συμβουλευτείτε ένα συγκεκριμένο βιβλίο, πατήστε τον κωδικό του στο πληκτρολόγιο, και η σελίδα τίτλου του βιβλίου θα εμφανίζεται αμέσως μπροστά») και διαχείριση («θα εμφανιστούν νέες μορφές εγκυκλοπαιδειών, έτοιμες με έναν βρόχο από συνειρμικά μονοπάτια που διατρέχουν, έτοιμες να πέσουν στο memex και εκεί να ενισχυθούν»).

Ο Licklider συνειδητοποίησε ότι οι υπολογιστές έγιναν αρκετά ισχυροί για να υποστηρίξουν τον τύπο των αυτοματοποιημένων συστημάτων βιβλιοθηκών που είχε περιγράψει ο Bush και το 1965, έγραψε για το πώς ένας υπολογιστής θα μπορούσε να παρέχει μια αυτοματοποιημένη βιβλιοθήκη με ταυτόχρονη απομακρυσμένη χρήση από πολλούς διαφορετικούς χρήστες, μέσω πρόσβασης σε κοινή βάση δεδομένων. Εξαιτίας αυτού, ο Licklider θεωρείται επίσης πρωτοπόρος του Διαδικτύου και καθιέρωσε τη σύνδεση μεταξύ Διαδικτύου και ψηφιακής βιβλιοθήκης. Επομένως, δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η έρευνα και η ανάπτυξη των ψηφιακών βιβλιοθηκών ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του 1990, με τον πολλαπλασιασμό του Διαδικτύου και ότι το Διαδίκτυο έχει δημιουργήσει πρωτοφανείς δυνατότητες για την ανακάλυψη και την παροχή ανθρώπινης γνώσης.

Τα πρώτα συστήματα που παρέχουν αντικείμενα γνώσης σε ψηφιακή μορφή μπορούν ουσιαστικά να θεωρηθούν αρχεία ψηφιακών κειμένων, προσβάσιμα μέσω μιας υπηρεσίας αναζήτησης και υλοποιημένα από έναν κεντρικό κατάλογο μεταδεδομένων. Ένα σημαντικό

παράδειγμα ενός συστήματος που σχεδιάστηκε για να ανταποκριθεί σε συγκεκριμένες ανάγκες ξεκίνησε online από τον Αύγουστο του 1991. Αυτό το σύστημα, που αρχικά ονομάστηκε "αρχείο ηλεκτρονικών εκτυπώσεων" και τώρα παγκοσμίως γνωστό ως arXiv, γεννήθηκε ως ένα πειραματικό μέσο για την πραγματοποίηση επιστημονικής επικοινωνίας, πιο αποτελεσματικό και οικονομικό, μια απαίτηση που εκφράζει κυρίως την κοινότητα των φυσικών. Αν και πρωτόγνωρο στις τεχνολογίες της εποχής εκείνης, το σύστημα αυτό, αποτελούσε ένα παράδειγμα για αλλαγές στην παγκόσμια, επιστημονική ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών, ακόμη και αν η ταχεία αποδοχή του διευκολύνθηκε από την προ υπάρχουσα «προεκτυπωτική κουλτούρα» της κοινότητας της υψηλής ενέργειας θεωρίας φυσικής.

Το σύστημα arXiv άνοιξε πύλες για την αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών ζητημάτων που σχετίζονται με την ανοικτή πρόσβαση σε αποτελέσματα που προέρχονται από δημόσια χρηματοδοτούμενη έρευνα, τα οποία αργότερα δηλώθηκαν επίσημα στη Διακήρυξη του Βερολίνου, το 2003, και πλέον προωθείται έντονα από χρηματοδοτικούς οργανισμούς. Θα μπορούσε να θεωρηθεί ως το βασικό των (θεσμικών) συστημάτων αποθήκευσης, δηλαδή, συστήματα που χαρακτηρίζονται από λειτουργικότητα για τη διαχείριση της αυτοέκδοσης (υποβολή εγγράφων, αναθεώρηση, επεξεργασία κ.λπ.) και διάδοση ψηφιακών εγγράφων. Τα πρώτα τέτοια συστήματα δημιουργήθηκαν κάτω υπό απλή μορφή αρχιτεκτονικής, εξαιρουμένων περιπτώσεων. Αυτό λειτούργησε προς όφελος της διάδοσης και υιοθέτησής τους από διαφορετικές επιστημονικές κοινότητες.

Εκτός από το arXiv, αξιοσημείωτα παραδείγματα τέτοιων πρώτων συστημάτων αποτέλεσαν τα αρχεία διαφόρων τύπων, όπως ηλεκτρονικά αποθετήρια και διατριβών (ETDs), των οποίων το πιλοτικό έργο ξεκίνησε το 1996.

Το ETDs ήταν ένα σύστημα που προσέφερε υπηρεσίες για την υποβολή και την αναζήτηση ηλεκτρονικών διατριβών σε μορφή PDF. Η ύπαρξη αυτού του συστήματος επέδρασε θετικά και βοήθησε στη δημιουργία της διεθνούς οργάνωσης Δικτυακής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης Θέσεων και Διατριβών (NDLTD, (n.d.)), η οποία εξακολουθεί να λειτουργεί μέχρι σήμερα, καταγράφοντας και παρακολουθώντας τα ETDs.

Οι ιδρυτικές ιδέες για αυτά τα συστήματα ήταν η επέκταση και η ενίσχυση των δυνατοτήτων των συστημάτων πληροφοριών και αποθήκευσης, ώστε να μπορούν να χειριστούν και να παραδώσουν πλούσια ψηφιακά αντικείμενα εκτός από την βιβλιογραφική περιγραφή των εγγράφων, δηλαδή τα μεταδεδομένα. Ουσιαστικά, νέες δραστηριότητες ανάπτυξης του συστήματος ξεκίνησαν με στόχο την υποστήριξη των μελετητών παρέχοντάς τους τη λειτουργικότητα μιας παραδοσιακής βιβλιοθήκης (συλλογή, αποθήκευση, οργάνωση και ανακάλυψη πληροφοριών) στο πλαίσιο διανεμημένων και δικτυωμένων συλλογών αντικειμένων ψηφιακών πληροφοριών σε χρήστες με

οικείους τρόπους. Οι πρωτοβουλίες που άρχισαν να δίνουν ζωντανά σε τέτοια συστήματα, που μπορούν λογικά να θεωρηθούν ως σημαντικές ψηφιακές βιβλιοθήκες, ήταν η πρωτοβουλία ψηφιακής βιβλιοθήκης (DLI) στις ΗΠΑ, ενώ οι εθνικές πρωτοβουλίες, π.χ. Το eLib στο Ηνωμένο Βασίλειο και έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου ενός αποκλειστικού Δικτύου Αριστείας, DELOS (DELOS, (n.d.)), έχουν χαρακτηρίσει την ευρωπαϊκή κοινότητα.

Η πρωτοβουλία ψηφιακής βιβλιοθήκης (DLI) αποτελείται από δύο μεγάλα ανταγωνιστικά προγράμματα χρηματοδότησης, το πρώτο εκ των οποίων ξεκίνησε το 1994 και χρηματοδότησε έξι ερευνητικά προγράμματα (επιλέχθηκαν μεταξύ 73 προτάσεων) σε μια τετραετία, ενώ η δεύτερη φάση αφορούσε στην επέκταση της έρευνας που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη φάση, συμπεριλαμβάνοντας παρόχους περιεχομένου, ώστε να εγγυηθεί τη διαθεσιμότητα πραγματικού δοκιμαστικού χώρου για την επικύρωση των αποτελεσμάτων της έρευνας. Ωστόσο, τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν από το DLI δεν ήταν οι μόνες συνεχείς προσπάθειες ακόμη και αν ήταν πολύ καινοτόμες επειδή επικεντρώθηκαν σε μελλοντικά τεχνολογικά προβλήματα. Τα έργα τα οποία χρηματοδοτήθηκαν από την πρώτη φάση του DLI ήταν έξι. Η Περιβαλλοντική Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Καλιφόρνια, εστίασε στην ανάπτυξη τεχνολογιών πρόσβασης σε μεγάλες, κατανεμημένες συλλογές φωτογραφιών, δορυφορικών εικόνων, βίντεο, χαρτών, εγγράφων και "πολυδύναμων εγγράφων" και την υποστήριξη ψηφιακών υπηρεσιών με επίκεντρο την εργασία. Η ψηφιακή βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας, επικεντρώθηκε στη δημιουργία μιας διαδικτυακής, διανεμημένης ψηφιακής βιβλιοθήκης για γεωγραφικές αναφορές, συμπεριλαμβανομένων χαρτών, αεροφωτογραφιών, δορυφορικών εικόνων και καταλόγων και καταλόγων που αφορούσαν στην υποστήριξη γεωγραφικά καθορισμένων ερωτημάτων. Η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Πληροφοριών, επικεντρώθηκε στη δημιουργία μιας μεγάλης, διαδικτυακής ψηφιακής συλλογής βίντεο με πλήρες περιεχόμενο και βασισμένη στη γνώση αναζήτηση και ανάκτηση. Το Interspace αφορούσε στη δημιουργία μιας μεγάλης συλλογής τεχνικής μηχανικής και φυσικής βιβλιογραφίας που μπορεί να αναζητηθεί αποτελεσματικά σε πολλαπλούς δείκτες με μία μόνο διεπαφή. Η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν, εστίασε στην οικοδόμηση μιας αρχιτεκτονικής ψηφιακής βιβλιοθήκης βασισμένη στην έννοια των «παραγόντων» λογισμικού. Το πρόγραμμα που αφορούσε στη Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Στάνφορντ, επικεντρώθηκε στην αντιμετώπιση πτυχών της διαλειτουργικότητας σε ετερογενείς υπηρεσίες και συλλογές μέσω του πρωτοκόλλου "InfoBus", το οποίο παρέχει έναν ομοιόμορφο τρόπο πρόσβασης σε μια ποικιλία υπηρεσιών και πηγών πληροφοριών μέσω "μεταφραστών".

Παρά το γεγονός ότι κανένα από αυτά τα συστήματα δεν υπάρχει σήμερα πλέον ως τρέχουσα υπηρεσία για χρήση, οι προτεινόμενες λύσεις, η τεχνολογία που αναπτύχθηκε καθώς και οι πόροι που συλλέχθηκαν και κατασκευάστηκαν, έχουν χρησιμοποιηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό από πιο

πολύπλοκα ψηφιακές βιβλιοθήκες που αναπτύχθηκαν αργότερα. Είναι ευρέως γνωστό σε παγκόσμια κλίμακα, ότι μια από τις πιο σημαντικές ιστορικές επιτυχίες που προκύπτουν από αυτά τα έργα είναι η Google. Ο Πέιτζ και ο Μπριν άρχισαν να εργάζονται στη μηχανή αναζήτησής τους ενώ ήταν διδακτορικοί φοιτητές στο Στάνφορντ οι οποίοι εργάζονταν στο Πρόγραμμα που αφορούσε στη ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Στάνφορντ. Στην πραγματικότητα, τα πλεονεκτήματα της πρωτοβουλίας που πάρθηκε για τη δημιουργία αυτής της βιβλιοθήκης, υπερβαίνουν κατά πολύ τη συγκεκριμένη εργασία που χρηματοδοτήθηκε και μπορεί να επιβεβαιωθεί, ότι έδωσε μορφή στην «ψηφιακή βιβλιοθήκη». Η έρευνα σε θέματα ψηφιακής βιβλιοθήκης δεν ήταν νέα, αλλά είχε κατακερματιστεί σε πολλούς κλάδους. Αυτό το πρόγραμμα οδήγησε σε συνέδρια, δημοσιεύσεις και ομάδες ερευνητών που ενδιαφέρονταν ρητά να κάνουν έρευνα σε ψηφιακές βιβλιοθήκες. Επιπλέον, έδωσε κατευθύνσεις στη συνολική κίνηση προς ένα πεδίο πρακτικής έρευνας.

Όπως αναμενόταν, στην Ευρώπη το σκηνικό χαρακτηρίστηκε από την ύπαρξη πρωτοβουλιών DELOS . Οι δραστηριότητες του DELOS ξεκίνησαν με την «Ομάδα Εργασίας DELOS» στα τέλη της δεκαετίας του 1993. Εξ αρχής, κύριο μέλημα του DELOS ήταν να προωθήσει την τεχνολογία στον τομέα των ψηφιακών βιβλιοθηκών, συντονίζοντας την προσπάθεια των μεγάλων ευρωπαϊκών ερευνητικών ομάδων, που διεξάγουν δραστηριότητες στους κύριους τομείς ενδιαφέροντος. Ένα από τα πρώτα σημαντικά επιτεύγματα ήταν η καθιέρωση επίσημης συνεργασίας με το Εθνικό Ίδρυμα Επιστημών των ΗΠΑ και η δημιουργία πέντε κοινών συνεργατικών ομάδων εργασίας ΕΕ-ΗΠΑ. Αυτές οι ομάδες εργασίας διερεύνησαν τεχνικά, κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα που σχετίζονται με τις ΨΒ και δημοσίευσαν μια σειρά συστάσεων σχετικά με τη διαλειτουργικότητά τους, τα μεταδεδομένα, τα ΔΔΙ και τα οικονομικά, την ανακάλυψη παγκόσμιων πόρων και την πολυγλωσσική πρόσβαση σε πληροφορίες, σε ένα ειδικό τεύχος του Παγκόσμιου Επιστημονικού Περιοδικού ψηφιακών βιβλιοθηκών. Η τελευταία φάση της εξέλιξης του DELOS ήταν η μετατροπή του στο Δίκτυο Αριστείας DELOS, στο πλαίσιο του 6ου ΠΠ (2004 - 2007). Η αποστολή του, ήταν να ενσωματώσει και να συντονίσει τις τρέχουσες ερευνητικές δραστηριότητες των μεγάλων ευρωπαϊκών ερευνητικών ομάδων στον τομέα των Ψηφιακών Βιβλιοθηκών. Το κύριο επίτευγμα ήταν ο ορισμός του «DELOS DL Reference Model», ένα επίσημο και εννοιολογικό πλαίσιο που περιγράφει τα χαρακτηριστικά του τομέα της ΨΒ. Τα κύρια πλεονεκτήματα του DELOS, αντιπροσωπεύονται από τη σημαντική συμβολή του στη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής ερευνητικής κοινότητας ΨΒ, από την οργάνωση σημαντικών διαρκών επιστημονικών εκδηλώσεων και υποδομών π.χ. ECDL4, CLEF5, INEX6, και με αξιοσημείωτες προτάσεις, με τη μορφή είτε πρωτοτύπων είτε εκθέσεων οδικού χάρτη, προβλέποντας πολλές ενέργειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον τομέα των ψηφιακών βιβλιοθηκών.

Παράλληλα με το πρόγραμμα DELOS, στην Ευρώπη ξεκίνησαν δραστηριότητες

αφιερωμένες στην ανάπτυξη συστημάτων εξερεύνησης προς την κατεύθυνση των «αληθινών» ψηφιακών βιβλιοθηκών με την υποστήριξη των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μεταξύ των έργων που χρηματοδοτήθηκαν αρχικά, αξιοσημείωτα είναι αυτά που περιγράφονται παρακάτω.

Το European Chronicles On-Line, επικεντρώνεται στην ανάπτυξη μιας υπηρεσίας ψηφιακής βιβλιοθήκης για ιστορικές ταινίες, χρησιμοποιώντας μια ανοιχτή αρχιτεκτονική προσέγγιση που διανέμει υπηρεσίες αρχειοθέτησης ψηφιακών ταινιών. Επιπλέον, προοριζόταν να αναπτυχθούν νέα μοντέλα για έξυπνη οπτικοακουστική αναζήτηση βάσει περιεχομένου και ανάκτηση ταινιών, νέα εργαλεία αφαίρεσης βίντεο και διεπαφές χρήστη ειδικά προσαρμοσμένες στη νέα λειτουργικότητα. Επίσης, εξετάστηκε η παροχή πολύγλωσσων υπηρεσιών και διαγλωσσικών εργαλείων ανάκτησης. Ένα άλλο έργο, δηλαδή ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον που αφορούσε στην ανάλυση τέχνης και περιήγησης (ARTISTE), επικεντρώθηκε στην παροχή πληροφοριών σε παρόχους, εκδότες, διανομείς, προστάτες δικαιωμάτων και τελικούς χρήστες εικόνων τέχνης, καθώς και πολλαπλών-αγορά πληροφοριών στο σύνολό της, ένα πιο αποτελεσματικό σύστημα αποθήκευσης, ταξινόμησης, σύνδεσης, αντιστοίχισης και ανάκτησης εικόνων τέχνης. Αυτό το περιβάλλον παρείχε, για παράδειγμα, αυτόματη εξαγωγή μεταδεδομένων βάσει εικονογραφίας, στυλ ζωγραφικής κλπ., πλοήγηση με γνώμονα των περιεχομένων για έργα τέχνης, διανεμημένη σύνδεση και αναζήτηση σε πολλά αρχεία που επιτρέπουν τη διατήρηση της ιδιοκτησίας των δεδομένων · και αποθήκευση εικόνων τέχνης, χρησιμοποιώντας μεγάλες σχεσιακές βάσεις δεδομένων αντικειμένων πολυμέσων. Το έργο Collaboratory for Annotation, Indexing and Retrieval of Digitized Historical Archive Material, επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη ενός συνεργατικού περιβάλλοντος εργασίας για αρχεία, ερευνητές και χρήστες σχετικά με την ιστορική τεκμηρίωση ταινιών, συμπεριλαμβανομένων αρχείων λογοκρισίας, φωτογραφιών και αποσπασμάτων ταινιών στα οποία οι χρήστες συμμετέχουν ενεργά στην αξιολόγηση πηγών και στην προσθήκη πολύτιμων πληροφοριών.

Αφιερωμένα στην κατασκευή εξερευνητικών συστημάτων, τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν από τους φορείς, οι επιστήμονες, ξόδεψαν το μεγαλύτερο μέρος της προσπάθειάς τους στην εφαρμογή συστημάτων απόδειξης της έννοιας, ενσωματώνοντας αποτελέσματα από διάφορα και ξεχωριστά πεδία έρευνας και πειραματίστηκαν με λύσεις που αφορούσαν ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι η πλειοψηφία των συστημάτων ψηφιακής βιβλιοθήκης πρώτης γενιάς ήταν «από την αρχή», «μονολιθικές εφαρμογές» οι οποίες δεν είχαν επαναχρησιμοποίηση, ευκολία εγκατάστασης, προσαρμογή και διαμόρφωση.

Τα έργα και οι πρωτοβουλίες που προαναφέρθηκαν μέχρι τώρα, χαρακτήριζαν τους πρώτους χρόνους του τομέα της ψηφιακής βιβλιοθήκης, τη γέννηση του πεδίου. Μόλις καθιερώθηκε, εξελίχθηκε όπως κάθε άλλο πεδίο έρευνας και ανάπτυξης. Η εξέλιξη ήταν πολύπλευρη, οδηγώντας έτσι τις ΨΒ στο σημερινό καθεστώς στο οποίο, παρά την ύπαρξη ενός μοντέλου αναφοράς, ο όρος

«ψηφιακή βιβλιοθήκη» συνεχίζει να προκαλεί διαφορετική επιρροή σε κάθε επαγγελματία που ασχολείται με τις ψηφιακές βιβλιοθήκες, όπως ακριβώς συνέβαινε και στο παρελθόν.

Κεφάλαιο 2ο - Ψηφιακές βιβλιοθήκες

2.1 Ο όρος ψηφιακό τεκμήριο

Σύμφωνα με τη ¹Μάνεση (2015), «τα ψηφιακά τεκμήρια (*digital objects*) είναι οι συγκροτημένες μονάδες του ψηφιακού περιεχομένου. Ψηφιακό τεκμήριο μπορεί να είναι ένα κείμενο, μια εικόνα (κινούμενη ή μη), μια καταγραφή ήχου, ερευνητικά δεδομένα, κλπ.. Ένα κείμενο μπορεί να είναι άρθρο, επιστολή, διήγημα, βιβλίο, ποίημα, ιστοσελίδα, blog και γενικά μια οποιαδήποτε έκφανση του γραπτού λόγου. Η εικόνα, μπορεί να είναι μια φωτογραφία, ένα σκίτσο, μια οποιαδήποτε απεικόνιση αλλά και η φωτογραφία ενός χειρογράφου ή ενός αποκόμματος εφημερίδας που δεν αντιμετωπίζεται ως ψηφιακό κείμενο αλλά ως η φωτογραφική αναπαράσταση του πρωτότυπου και το αρχείο του οποίου αντιμετωπίζεται ως εικόνα και όχι ως «ενεργό κείμενο». Ένα ηχητικό ψηφιακό τεκμήριο μπορεί να περιλαμβάνει μουσική, ομιλία, ραδιοφωνικές εκπομπές, αφηγήσεις και αναγνώσεις βιβλίων, ηχητικό αρχειακό υλικό, συνεντεύξεις κ.λπ.. Μια κινούμενη εικόνα μπορεί να περιλαμβάνει *video* και ταινίες, κινούμενα σχέδια, παιχνίδια κλπ».

Ο ορισμός που προαναφέρθηκε, αφορά τα ψηφιακά τεκμήρια τα οποία μπορεί να υπάρχουν είτε μόνα τους, είτε να αποτελούν κομμάτι ενός συστήματος το οποίο υποστηρίζει την πρόσβαση την οργάνωση και την ανάκτησή του οποιαδήποτε στιγμή ζητείται αυτό από τους χρήστες. Παραδείγματος χάριν, μια φωτογραφία σε ψηφιακή μορφή θεωρείται ως αυθυπόστατο ψηφιακό τεκμήριο όπως επίσης μια φωτογραφία η οποία υπάρχει σε μια ιστοσελίδα. Από την άλλη, οι Kahn & Wilensky (1995) θεώρησαν πως ως ψηφιακά τεκμήρια ορίζονται, «τα τεκμήρια εκείνα που αποτελούν μέρος ενός συστήματος που υποστηρίζει την οργάνωση, την πρόσβαση, την ανάκτηση και τη διατήρησή τους». Η σύσταση αυτή, συνιστά αναφαίρετο μέρος της οντότητας ενός ψηφιακού τεκμηρίου και προσφέρει την δυνατότητα της πλήρους αξιοποίησης, χρήσης και επανάχρησής τους. Εν αντιθέσει με τον πρώτο, ορισμό, ο εν λόγω έχει σκοπό να δώσει έμφαση πως τα τεκμήρια που η μορφή τους είναι ψηφιακή, αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του ψηφιακού περιβάλλοντος το οποίο τα φιλοξενεί αλλά και τ' αναδεικνύει.

Βάσει του δεύτερου ορισμού, των Kahn & Wilensky, διεξάγεται το συμπέρασμα πως τα ψηφιακά τεκμήρια, δημιουργούν ένα σύνολο από περιεχόμενα και συστήματα που τα υποστηρίζουν. Τα περιεχόμενα που είναι ουσιαστικά αρχεία και συνθέτουν τα ψηφιακά τεκμήρια ακολουθούν πληθώρα μορφότυπων (π.χ. docx, jpg, mp3, mp4, pdf, png, κλπ.) αναφορικά με τον τρόπο δημιουργίας και αποθήκευσής τους. Μέσα στα ψηφιακά αρχεία, τα οποία μπορεί να αποθηκευτούν είτε σε ορισμένη βάση δεδομένων (database) είτε σε υπολογιστικό σύστημα (computer system) ενέχεται, το ψηφιακό περιεχόμενο. Η διασταύρωση του περιεχομένου, των ιδιοτήτων και η

¹ Κυριάκη-Μάνεση, Δ. (2015). Η Εξέλιξη της διαχείρισης του ψηφιακού περιεχομένου. Αθήνα: ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, από Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα Δικτυακός τόπος: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/2497>.

διαχείριση ενός ψηφιακού τεκμηρίου, γίνεται μέσω των μεταδεδομένων, που στην ουσία απαρτίζουν δεδομένα τα οποία περιγράφουν τα αρχικά δεδομένα ενός τεκμηρίου-αρχείου.

2.2 Ψηφιακές Συλλογές

Οι ψηφιακές συλλογές, αποτελούν ένα από τα βασικά συστατικά των ψηφιακών βιβλιοθηκών. Ως Ψηφιακή Συλλογή (Ψ.Σ), ορίζεται το σύνολο των αντικειμένων που επιλέγονται και οργανώνονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι εύκολη η πρόσβαση σε αυτά και η χρήση τους.

Οι ψηφιακές συλλογές, περιέχουν μεταδεδομένα τα οποία περιγράφουν τόσο τις συλλογές, όσο και τα αντικείμενα που περιλαμβάνουν, αλλά και τη διεπαφή που δίνει πρόσβαση σε αυτές. Η διεπαφή, ως επί το πλείστον, δίδει την δυνατότητα της αναζήτησης των αντικειμένων αλλά και την περιήγηση σε αυτά, βάσει συγκεκριμένης κατηγοριοποίησης την οποία ακολουθεί η Ψ.Σ.

Αναφορικά με την ανάπτυξη μιας Ψ.Σ, θέτονται ορισμένες απαιτήσεις και προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κι ακολουθούν τις διεθνείς «Καλές Πρακτικές». Ειδικότερα, μια Ψ.Σ θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής (NISO,2007):

Η πολιτική ανάπτυξης της συλλογής θα πρέπει να έχει οριστεί πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφιοποίησης.

Να διαχειρίζεται ενεργά τους πόρους της καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους.

Πρέπει να περιγράφεται με συγκεκριμένο τρόπο ώστε να έχει διάρκεια στον χρόνο για να μπορεί ο χρήστης να εντοπίσει εύκολο ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά της όπως το εύρος και τη μορφή της, ο σκοπός της, θέματα ιδιοκτησίας, πνευματικά δικαιώματα και περιορισμούς κτλ.

Δεν θα πρέπει να υπάρχουν περιορισμοί στη χρήση της και κυρίως να είναι προσβάσιμη σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

Να χρησιμοποιεί προγράμματα μετρήσεων στατιστικών χρήσης της, έτσι ώστε να διεξαχθούν αποτελέσματα και συμπεράσματα για το υλικό της κι όχι μόνο.

Να αποτελεί τμήμα μιας ευρύτερης συλλογής ανάλογου περιεχομένου σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο και το περιεχόμενο της θα είναι διαθέσιμο στον χρήστη με την ακολουθία χρήσης ορισμένων πρωτοκόλλων.

Να μπορεί να διευρυνθεί μελλοντικά με επιπλέον νέα τεκμήρια και να ορίζεται ως βιώσιμη στην πάροδο του χρόνου.

2.3 Μεταδεδομένα

Σύμφωνα με τη Μάνεση (2015), *«τα μεταδεδομένα των τεκμηρίων, είναι η ταυτότητα του περιεχομένου τους, η περιγραφή της οντότητάς τους και το διαχειριστικό κλειδί μέσα από το οποίο*

επιτυγχάνεται η αναζήτηση, η ανάκτηση, η οργάνωση και η διατήρησή τους. Η δε χρησιμότητα και αξιοποίηση τους είναι άρρηκτα δεμένη με τα μεταδεδομένα τους». Επί του παρόντος, ένα ψηφιακό τεκμήριο-αρχείο συν αποτελείται από αρχεία του περιεχομένου του και τα μεταδεδομένα που το περιγράφουν και ταυτοποιούν. Επίσης, κομμάτι και υποδομή της οντότητας των ψηφιακών τεκμηρίων απαρτίζουν τα πληροφοριακά συστήματα (information systems) τα οποία είναι κυρίως υπεύθυνα για τη διαχείριση του περιεχομένου και των μεταδεδομένων που τα περιγράφουν.

2.4 Τρόποι σχηματισμού ψηφιακών τεκμηρίων

Τα ψηφιακά τεκμήρια έχουν τη δυνατότητα δημιουργίας με δυο τρόπους, είτε σε απευθείας ψηφιακή μορφή (born digital) είτε αποτελώντας ψηφιοποιημένα (digitized) αντίγραφα ενός πρωτοτύπου τεκμηρίου, το οποίο είναι σε φυσική μορφή.

2.4.1 Ψηφιακή μορφή(born digital)

Βάσει του Erway, ψηφιακά τεκμήρια είναι αυτά που η πρωτότυπη δημιουργία τους είναι απευθείας σε ψηφιακή μορφή (born digital) (Erway, 2010). Ο Erway, ορίζει ως ψηφιακά τεκμήρια ψηφιακές φωτογραφίες, κείμενα τα οποία είναι γραμμένα σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, το περιεχόμενο που υπάρχει στο διαδίκτυο, το προσωπικό ψηφιακό αρχειακό υλικό (αρχεία, ψηφιακές σημειώσεις, ηχογραφήσεις κλπ.), ηλεκτρονικά έγγραφα όπως βεβαιώσεις, κρατικά έγγραφα και πιστοποιητικά, κ.α., ψηφιακά αλλά και στατικά δεδομένα (ερωτηματολόγια, κ.α.) όσο και δυναμικά ανανεωνόμενα (αρχεία του Facebook, Twitter κ.α.) Επιπροσθέτως, τεκμήρια ψηφιακής τέχνης τα οποία έχουν δημιουργηθεί ως πρωτότυπα σε αρχική ψηφιακή μορφή λαμβάνονται υπόψη και αυτά ως ψηφιακά τεκμήρια.

2.4.2 Ψηφιοποιημένα(digitized)

Ως ψηφιοποιημένα(digitized), ορίζονται τα τεκμήρια τα οποία προέρχονται από ψηφιοποιήσεις φυσικών ή αναλογικών πρωτοτύπων.

2.5 Ψηφιοποίηση

Η ψηφιοποίηση (digitization), είναι η διαδικασία κατά την οποία τα τεκμήρια μετατρέπονται σε ψηφιακό περιβάλλον κι αποτελεί μια από τις κυριότερες και σημαντικότερες εργασίες που εκτελούν οι πληροφοριακοί οργανισμοί.

Ειδικότερα, η Μάνεση(2015) ορίζει τη ψηφιοποίηση (digitization) ως τη «διαδικασία που περιλαμβάνει τη σάρωση, την ψηφιακή φωτογράφιση και γενικά την ψηφιακή αποτύπωση των πρωτοτύπων σε συνδυασμό με την επεξεργασία που μπορεί να υποστούν καθώς και τον έλεγχο ποιότητας του ψηφιακού αντιγράφου. Πιο απλά, είναι η διαδικασία δημιουργίας μιας αναπαράστασης ενός αντικειμένου (π.χ. φωτογραφίας, χειρογράφου, εγγράφου, άρθρου εφημερίδας, έργου τέχνης), το οποίο μπορεί να επεξεργασθεί, να αποθηκευθεί, να μεταφερθεί και να παρουσιαστεί με τη βοήθεια της

ψηφιακής τεχνολογίας».

2.6 Σημαντικότητα ψηφιοποίησης

Μία από τις σημαντικότερες ιδιότητες της ψηφιοποιημένης πληροφορίας, είναι αυτή, του ότι είναι απόλυτα φυσιολογικό να μην διορθώνεται με τον ίδιο τρόπο, όπως αυτή η οποία τυπώνεται σε χαρτί.

- τα ψηφιακά τεκμήρια δεν είναι ούτε τα τελικά αλλά ούτε και πεπερασμένα, και δεν επιδιορθώνονται ούτε στην ουσία ούτε στη μορφή, εκτός εάν εκτυπωθεί ένα έντυπο αντίγραφο, διότι έτσι θα μπορεί να αλλαχθεί εύκολα, χωρίς να διαγραφεί ή να τροποποιηθεί.
- Η ευελιξία, είναι μια από τις κύριες ενέργειες των ψηφιακών πληροφοριών και ακριβώς αυτό που χρειάζεται αναφορικά με το κείμενο που μεταφέρεται σε πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου.
- Η επεξεργασία, η αναδιαμόρφωση και η δέσμευση της εκτύπωσης σε διάφορες επαναλήψεις, είναι εύκολες διαδικασίες χωρίς να απαιτείται μεγάλη προσπάθεια.
- Επιπλέον, μπορούν να δημιουργηθεί μια υπερπληθώρα πανομοιότυπων αντιγράφων από ένα ψηφιακό αρχείο, λόγω του ότι το αρχείο δεν αποσυντίθεται κατά τη διαδικασία της αντιγραφής.

Οι ηλεκτρονικοί πόροι είναι εξαιρετικά χρήσιμοι και πιο εύκολοι για σχεδόν όλους τους χρήστες. Τα οφέλη που προκύπτουν είναι πως:

- οι πληροφορίες υπάρχουν σε ψηφιακή μορφή,
- η πρόσβαση σε αυτά που είναι απεριόριστη,
- η ευελιξία
- και τέλος, οι βελτιωμένες δυνατότητες ανάλυσης και διαχείρισης είναι εμβριθής

Η ψηφιοποίηση έχει γίνει πολύ σημαντική λόγω των δυνατοτήτων της.

- Προσφέρει τη δυνατότητα διάθεσης περισσότερων πληροφοριών σε ακόμη μεγαλύτερο αριθμό ατόμων, θέτοντας τα υλικά ηλεκτρονικά διαθέσιμα.
- Ψηφιοποιώντας τα τεκμήρια και καθιστώντας τα διαθέσιμα στον παγκόσμιο ιστό, δίδεται η δυνατότητα ανακάλυψης στοιχείων τα οποία μπορεί να μην υπήρχε η δυνατότητα προβολής τους με άλλο τρόπο.

Η ψηφιοποίηση, δεν είναι απλώς υλικό και λογισμικό. Περιλαμβάνει:

- σχεδιασμούς έργων,
- επιλογή περιεχομένου / αντικειμένων,
- δικαιώματα περί πνευματικής ιδιοκτησίας,

- συστήματα πρόσβασης,
- συντήρηση ψηφιακών στοιχείων και πολλά άλλα.

2.7 Ο όρος ψηφιακή βιβλιοθήκη

Ο όρος «Ψηφιακή βιβλιοθήκη» (Ψ.Β), ξεκίνησε για πρώτη φορά να χρησιμοποιείται σε άρθρα στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Έκτοτε, η έρευνα και η πρακτική πάνω στις ψηφιακές βιβλιοθήκες πραγματοποιείται συστηματικά. Ειδικότερα, στις Ηνωμένες Πολιτείες και το Ηνωμένο Βασίλειο, έχουν λάβει χώρα πληθώρα ερευνών με χρηματοδότηση οι οποίες έχουν διασφαλίσει ότι τόσο ερευνητές όσο και βιβλιοθηκονόμοι έχουν συμμετάσχει ενεργά σε πρότζεκτ που αφορούν τις Ψηφιακές Βιβλιοθήκες. Έχουν πραγματοποιηθεί εκατοντάδες συνέδρια και περιοδικά πάνω στο συγκεκριμένο πεδίο. Εάν ένας χρήστης πληκτρολογήσει σήμερα στη πλατφόρμα αναζήτησης google τον όρο “Digital Library”, θα του εμφανίσει 16 εκατομμύρια αποτελέσματα σε σχέση με το 2006 όπου σύμφωνα με αναζήτηση που έγινε, διαπιστώθηκε πως τα επιστρεφόμενα αποτελέσματα ήταν 2 εκατομμύρια. Στη πραγματικότητα, δεν υπάρχει ακριβής ορισμός για να αποσαφηνιστεί η έννοια της ψηφιακής βιβλιοθήκης. Είναι ευρέως χρησιμοποιούμενη κι ο καθένας έχει τη δική του προσωπική κι επιστημονική άποψη για τον όρο αυτό.

2.8 Ορισμοί Ψηφιακών Βιβλιοθηκών

Όπως προαναφέρθηκε, ο όρος «ψηφιακή βιβλιοθήκη» είναι δύσκολο να αποσαφηνιστεί με ακρίβεια κι ανά τα χρόνια υπήρξαν ποικίλοι ορισμοί οι οποίοι προσεγγίζουν το θέμα με διαφορετική οπτική γωνία.

Σύμφωνα με την National Science Foundation(2002), *«οι ψηφιακές βιβλιοθήκες, βασίζονται σε συλλογές ψηφιακών ή ψηφιοποιημένων δεδομένων και στηρίζονται στο Διαδίκτυο για την πρόσβαση και την κοινή χρήση των συλλογών αυτών. Κοινοί στόχοι, περιλαμβάνουν τη διατήρηση των δεδομένων με την πάροδο του χρόνου για τις ενδιαφερόμενες κοινότητες και τη βοήθεια στη μετατροπή των δεδομένων σε πληροφορίες και γνώση.*

Η Wikipedia ως λήμμα για τη ψηφιακή βιβλιοθήκη, καταχώρησε πως *«Μια Ψ.Β είναι μια βιβλιοθήκη στην οποία ένα σημαντικό μέρος των πόρων της είναι διαθέσιμο σε μορφή αναγνώσιμη από υπολογιστές και μπορεί να υπάρξει πρόσβαση σε αυτούς μέσω ενός υπολογιστή. Το περιεχόμενο μπορεί να αποθηκεύεται τοπικά ή να προσπελάζετε απομακρυσμένα μέσω δικτύων υπολογιστών».*

Η Borgman(1996), υποστηρίζει πως οι Ψ.Β «είναι ένα σύνολο από πόρους και τεχνικές δυνατότητες για την δημιουργία, αναζήτηση και χρήση αυτών. Υπό αυτή την έννοια είναι μια βελτίωση και επέκταση για τα συστήματα αποθήκευσης και ανάκτησης πληροφοριών τα οποία διαχειρίζονται ψηφιακά δεδομένα οποιασδήποτε μορφής (κείμενο, εικόνα, ήχο). Το περιεχόμενο των

Ψ.Β περιλαμβάνει δεδομένα, μεταδεδομένα που περιγράφουν τα δεδομένα και μεταδεδομένα που αποτελούνται από συνδέσμους ή σχέσεις σε άλλα δεδομένα ή μεταδεδομένα».

Μια πολύ ενδιαφέρουσα προσέγγιση, είναι αυτή του Lynch(1995) που θεωρεί πως «οι Ψ.Β είναι συστήματα που παρέχουν σε μια κοινότητα χρηστών πρόσβαση σε ένα μεγάλο οργανωμένο αποθετήριο πληροφοριών και γνώσης. Η ικανότητα των χρηστών να έχουν πρόσβαση, να οργανώνουν και να χρησιμοποιούν το αποθετήριο, εμπλουτίζεται από τις δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας».

Σύμφωνα με τη θεωρία του Ian Written(2005), «Ψ.Β είναι μια συλλογή ψηφιακών αντικειμένων, συμπεριλαμβανομένων κειμένων, βίντεο και ήχου, μαζί με μεθόδους για πρόσβαση και ανάκτηση της πληροφορίας, καθώς και για επιλογή, οργάνωση και συντήρηση της συλλογής».

Η Ομοσπονδία Ψηφιακών Βιβλιοθηκών – DLF(1998), «υποστηρίζει πως οι ψηφιακές βιβλιοθήκες είναι οργανισμοί που παρέχουν τους πόρους, συμπεριλαμβανομένου του εξειδικευμένου προσωπικού, για τη συλλογή, οργάνωση και προσφορά πνευματικής πρόσβασης, την ερμηνεία, διανομή, διατήρηση και εξασφάλιση της διατήρησης με την πάροδο του χρόνου του συνόλου συλλογών ψηφιακών εργασιών, έτσι ώστε να είναι άμεσες και οικονομικώς διαθέσιμες για χρήση από μια ορισμένη κοινότητα χρηστών ή ομάδες κοινοτήτων».

Ένας ανεπίσημος ορισμός μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης βάσει του William Arms(2001), είναι πως «μια Ψ.Β είναι μια διοικούμενη συλλογή πληροφοριών, με σχετικές υπηρεσίες, όπου οι πληροφορίες αποθηκεύονται σε ψηφιακές μορφές και είναι προσβάσιμες μέσω ενός δικτύου. Ένα βασικό μέρος αυτού του ορισμού είναι ότι οι πληροφορίες είναι διαχειριζόμενες. Μια ροή δεδομένων που στέλνεται στη γη από ένα δορυφόρο δεν είναι βιβλιοθήκη. Τα ίδια δεδομένα, όταν οργανώνονται συστηματικά, γίνονται μια συλλογή ψηφιακής βιβλιοθήκης».

Τέλος, ο Edward A.Fox(1998) ορίζει τη Ψ.Β ως «μια ψηφιακή βιβλιοθήκη είναι ένα κατανομημένο τεχνολογικό περιβάλλον που ελαττώνει δυναμικά τα εμπόδια της δημιουργίας, διανομής, διαχείρισης, αποθήκευσης, ολοκλήρωσης και επαναχρησιμοποίησης των πληροφοριών από ιδιώτες ή ομάδες ερευνητών».

2.9 Σκοπός ψηφιακής βιβλιοθήκης

Ο σκοπός της ψηφιακής βιβλιοθήκης, είναι να ανταποκρίνεται και να καλύπτει τις απαιτήσεις και τις ανάγκες των χρηστών για διαχείριση, πρόσβαση, αποθήκευση των πολυποίκιλων πληροφοριών που είναι αποθηκευμένες στη συλλογή υλικού που αντιπροσωπεύει τη βιβλιοθήκη (Sun & Yuan, 2012).

2.10 Χαρακτηριστικά ψηφιακής βιβλιοθήκης

Σύμφωνα με τους Sun & Yuan (2012), «Μια ψηφιακή βιβλιοθήκη, είναι ένα σύστημα που βασίζεται σε υπολογιστή το οποίο είναι υπεύθυνο για την απόκτηση, αποθήκευση, οργάνωση, αναζήτηση και το διαμοιρασμό του ψηφιακού υλικού για τη πρόσβαση από τους τελικούς χρήστες. Δεν είναι απλώς μια συλλογή υλικού σε ηλεκτρονική μορφή. Περιλαμβάνει μια διεπαφή προγράμματος περιήγησης αλλά και ίσως έναν εικονικό χώρο και κοινωνία. Καταλαμβάνει πολύ λιγότερο χώρο και τα δεδομένα μπορούν να διατεθούν ανά πάσα στιγμή και παντού μέσω των δικτύων επικοινωνίας, διευκολύνοντας ταυτόχρονα τις αναζητήσεις που γίνονται με μεγάλη ταχύτητα. Το ψηφιακό δεν είναι μια μονοδιάστατη οντότητα και ως επί το πλείστον, συνδέεται με πόρους πολλών συλλογών». Μερικά από τα χαρακτηριστικά που περιλαμβάνει μια ψηφιακή βιβλιοθήκη είναι τα εξής:

1. Μια βιβλιοθήκη που εξυπηρετεί μια συγκεκριμένη κοινότητα ή ένα σύνολο κοινοτήτων.
2. Συνένωση πολλαπλών οντοτήτων
3. Περιλαμβάνει μάθηση και πρόσβαση
4. Ανταποκρίνεται στις ανάγκες των χρηστών
5. Παρέχει άμεση και αποτελεσματική πρόσβαση με πολλαπλούς τρόπους.
6. Διατηρεί, οργανώνει και συντηρεί τη συλλογής της

2.11 Οι πέντε νόμοι της βιβλιοθηκονομίας για τις ΨΒ

Ο Shiyali Ramainrita (S. R.) Ranganathan (1892–1972), ήταν Ινδός μαθηματικός και λόγιος της επιστήμης της βιβλιοθηκονομίας. Το 1931, δημοσίευσε τους πέντε νόμους της επιστήμης της βιβλιοθηκονομίας οι οποίοι είναι οι εξής:

1. Τα βιβλία είναι προς χρήση
2. Κάθε αναγνώστης και το βιβλίο του/της
3. Κάθε βιβλίο, είναι αναγνώστης
4. Αποθήκευσε το χρόνο του αναγνώστη
5. Η βιβλιοθήκη είναι ένας αναπτυσσόμενος οργανισμός

Οι πέντε αυτοί νόμοι που προαναφέρθηκαν, χρησιμοποιήθηκαν για την καθοδήγηση της ταξινόμησης και της διαχείρισης πληροφοριών που αφορούν έντυπες πηγές.

Σύμφωνα με τον (S.R., 1892-1972), οι ίδιοι πέντε νόμοι, θα μπορούσαν να επαναδιατυπωθούν οι οποίοι θα βοηθούσαν στο τρόπο καθοδήγησης της διαχείρισης ψηφιακών πληροφοριακών συστημάτων και είναι οι εξής:

1. Οι ψηφιακοί πόροι προορίζονται για χρήση.
2. Κάθε χρήστης αναζητά ψηφιακό πόρο.

3. Κάθε ψηφιακός πόρος χρειάζεται τον χρήστη.
4. Εξοικονομήστε χρόνο στο χρήστη.
5. Η ψηφιακή βιβλιοθήκη είναι ένας παγκοσμίως αναπτυσσόμενος οργανισμός.

2.12 Λειτουργίες ψηφιακής βιβλιοθήκης

Όσον αφορά στις λειτουργίες της ψηφιακής βιβλιοθήκης, αρχικά δίδει πρόσβαση σε τεράστιο πλήθος πληροφοριών στους χρήστες οπουδήποτε κι αν είναι κι οποτεδήποτε τις χρειάζονται όπως και πρόσβαση σε πηγές πρωτογενών πηγών. Επίσης, υποστηρίζουν περιεχόμενα πολυμέσων μαζί με κείμενο και η πρόσβαση γίνεται μέσω δικτύου είτε Internet, είτε Intranet. Επιπρόσθετα, βελτιώνει τη σύνθετη αναζήτηση, την πρόσβαση και την ανάκτηση πληροφοριών όπως και τις λειτουργίες της βιβλιοθήκης. Ακόμη, δίδει τη δυνατότητα στο χρήστη να αναζητήσει οποιαδήποτε πληροφορία θέλει όπου στη περίπτωση της φυσικής βιβλιοθήκης δε θα ήταν εφικτό, λόγω του ότι ορισμένες αναζητήσεις δεν είναι πρακτικά χειροκίνητες. Η ψηφιακή βιβλιοθήκη, πρέπει να προστατεύει τους υπεύθυνους που δημιουργούν την εκάστοτε πληροφορία και τέλος, να διατηρεί τη ψηφιακή συλλογή μέσω της ψηφιοποίησης

2.13 Πλεονεκτήματα ψηφιακών βιβλιοθηκών

Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες, έχουν πολλά πλεονεκτήματα γι' αυτό άλλωστε τα τελευταία χρόνια πληθαίνουν όλο και περισσότερο.

Αρχικά, δεν έχουν κανέναν απολύτως φυσικό περιορισμούς κι αυτό τις καθιστά προσβάσιμες στον οποιονδήποτε, από οποιαδήποτε γωνιά του κόσμου. Στην ουσία, η βιβλιοθήκη πάει στον χρήστη κι όχι ο χρήστης σε αυτή. Επίσης, ένα πολύ σημαντικό προτέρημα είναι αυτό, του ότι δεν υφίστανται χρονικοί περιορισμοί κι οποιαδήποτε ώρα η Ψ.Β είναι διαθέσιμη προς εξυπηρέτηση των χρηστών της. Οι πόροι, δεν έχουν περιορισμό πρόσβασης δηλαδή, ένας συγκεκριμένος πόρος μπορεί ανά πάσα στιγμή να χρησιμοποιείται από πολλαπλούς χρήστες ταυτόχρονα και δεν απαιτείται αναμονή στην σειρά ώστε να γίνει επιστροφή του πόρου αυτού όπως γίνεται σε μια φυσική βιβλιοθήκη.

Μια ΨΒ, διαθέτει απεριόριστο χώρο και εν αντιθέσει με την κλασική βιβλιοθήκη, έχει την ιδιότητα της αποθήκευσης πολύ μεγάλου όγκου περιεχομένου αποκτώντας και προσαρτώντας έναν ακόμη σκληρό δίσκο. Αξίζει να σημειωθεί, πως το συνολικό κόστος κατασκευής αλλά και συντήρησης είναι πολύ μικρότερο για μια Ψ.Β σε σχέση με την παραδοσιακή που επιβαρύνεται με το κόστος ανέγερσης των κτιρίων, της συντήρησής τους και του προσωπικού τους.

Αξιόλογο πλεονέκτημα είναι η προστασία των πρωτοτύπων διότι αν ληφθούν ως παράδειγμα τα μουσεία και τα αντικείμενα ιστορικής αξίας, οι Ψ.Β θα συμβάλλουν στην μακροπρόθεσμη

διατήρηση του φυσικού αρχείου-περιεχομένου σε καλή κατάσταση. Ένα ψηφιακό αντικείμενο έχει το πλεονέκτημα να μπορεί να χρησιμοποιείται και να αντιγράφεται πολλαπλές φορές χωρίς να επιφέρει κινδύνους στο πρωτότυπο. Επιπρόσθετα, προσφέρει πληθώρα υπηρεσιών οι οποίες δεν υποστηρίζονται και δεν παρέχονται από τις παραδοσιακές βιβλιοθήκες όπως και η άμεση ενημέρωση εν αντιθέσει με το έντυπο υλικό το οποίο περιλαμβάνει μια μεγάλη ακολουθία από διαδικασίες ώστε να ανανεωθεί και να τοποθετηθεί στο ράφι της βιβλιοθήκης.

Αξίζει να σημειωθεί, πως οι Ψ.Β διαθέτουν πολυμεσικά περιεχόμενα και στοιχεία διάδρασης με τον χρήστη όπως οπτικοακουστικά αρχεία όπως βίντεο, ηχογραφήσεις κτλ. κι είναι συνήθως στα περιθώρια μιας φυσικής βιβλιοθήκης, λόγω του ορισμένου εξοπλισμού που απαιτείται. Ένα εξίσου σημαντικό πλεονέκτημα, είναι αυτό της υποστήριξης της πολυγλωσσίας. Όλες οι σύγχρονες τεχνολογικά ψηφιακές βιβλιοθήκες, έχουν τη δυνατότητα υποστήριξης τουλάχιστον τριών διαφορετικών γλωσσών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών αλλά συχνά και για το περιεχόμενο που διαθέτουν εν αντιθέσει με τη παραδοσιακή βιβλιοθήκη που καμία απ' αυτές δεν διαθέτει κάτι παρόμοιο.

Τέλος, μπορούν να εξάγονται πολύ πιο εύκολα και αυτοματοποιημένα στατιστικά στοιχεία που αφορούν την επισκεψιμότητα των συλλογών της αλλά ακόμη και το είδος των επισκεπτών κάνοντας τες πιο φιλικές προς το περιβάλλον, αφού δεν χρησιμοποιείται χαρτί. Έτσι, οικοδομείται και μια πιο οικολογική, «paperless», κοινωνία.

2.14 Μειονεκτήματα ψηφιακής βιβλιοθήκης

Όπως διαπιστώνεται, οι ψηφιακές βιβλιοθήκες έχουν πάρα πολλά πλεονεκτήματα αλλά αυτό, δεν αναιρεί το γεγονός πως παρουσιάζουν και μειονεκτήματα.

Ένα αρκετά σημαντικό, αρνητικό στοιχείο είναι πως μια ψηφιακή βιβλιοθήκη, δε μπορεί να αντικαταστήσει το περιβάλλον μιας παραδοσιακής βιβλιοθήκης. Πηγαίνοντας σε μια παραδοσιακή βιβλιοθήκη, ο χρήστης έρχεται σε άμεση επαφή με το περιβάλλον, μπορεί να αγγίξει τα τεκμήρια, να τα περιεργαστεί και να εξυπηρετηθεί από τον εργαζόμενο βιβλιοθηκονόμο ενώ σε μια ψηφιακή βιβλιοθήκη απλά θα αναζητήσει το τεκμήριο του και θα ξεκινήσει να το ερευνά/ διαβάζει.

Άξιο αναφοράς μειονέκτημα, αποτελεί η υπερπληθώρα των ψηφιακών πληροφοριών με αποτέλεσμα να προκαλείται χάος σε περίπτωση αναζήτησης πληροφοριών, παραδείγματος χάριν, η εύρεση υλικού που αφορά σε μια συγκεκριμένη εργασία. Ακόμη, μια ψηφιακή βιβλιοθήκη, απαιτεί δίκτυα υψηλού εύρους ζώνης τα οποία είναι απαραίτητα για τη μεταφορά πολυμέσων και πόρων που αφορούν στη βιβλιοθήκη, πράγμα που δίδει ένα άλλο εξίσου σοβαρό μειονέκτημα. Αυτό του υψηλού κόστους.

Τέλος, το σημαντικότερο απ' όλα, είναι αυτό που αφορά στη καταπάτηση πνευματικών

δικαιωμάτων. Η ψηφιοποίηση παραβιάζει το νόμο περί πνευματικών δικαιωμάτων, καθώς τα λόγια ενός συγγραφέα ή συντάκτη μπορούν να μεταφερθούν από άλλους, εν αγνοία του.

2.15 Κατηγορίες ψηφιακών βιβλιοθηκών

Η ανάγκη δημιουργίας των ψηφιακών βιβλιοθηκών με το πέρασμα των χρόνων, γίνεται όλο και μεγαλύτερη λόγω διαφόρων παραγόντων. Οι παράγοντες αυτοί αφορούν στη ραγδαία εξέλιξη τη τεχνολογίας, στην αυξημένη ζήτηση από τους χρήστες και τέλος, από τον τεράστιο όγκο πληροφοριών ο οποίος έχει την ανάγκη να διατηρηθεί αναλλοίωτος στο χρόνο.

Έτσι, για τις ανάγκες που προαναφέρθηκαν, έχουν δημιουργηθεί ορισμένες κατηγορίες βιβλιοθηκών, βάσει του κοινού στο οποίο απευθύνονται αλλά και στη θεματολογία τους και είναι οι εξής:

1. Ψηφιακές βιβλιοθήκες σε επιστημονικές εταιρείες ή οργανισμούς
2. Ψηφιακές βιβλιοθήκες σε εμπορικούς εκδότες
3. Ψηφιακές βιβλιοθήκες σε εθνικές βιβλιοθήκες
4. Ψηφιακές βιβλιοθήκες στα πανεπιστήμια
5. Ψηφιακές βιβλιοθήκες σε Μουσεία και άλλους οργανισμούς πολιτιστικής κληρονομιάς

Κεφάλαιο 3ο - Ψηφιακά αρχεία

3.1 Ορισμοί ψηφιακών αρχείων

Η Task Force(1996), ορίζει «τα ψηφιακά αρχεία αυστηρά σε λειτουργικούς όρους ως αποθετήρια ψηφιακών πληροφοριών που είναι συλλογικά υπεύθυνα για τη διασφάλιση, μέσω της άσκησης διαφόρων στρατηγικών μετανάστευσης, της ακεραιότητας και της μακροπρόθεσμης προσβασιμότητας της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτιστικής και πνευματικής κληρονομιάς του έθνους παρουσιάζοντας τα σε ψηφιακή μορφή».

Ένας άλλος ορισμός που θα μπορούσε να περιγράψει τα ψηφιακά αρχεία είναι αυτός ο οποίος υποστηρίζει πως ένα ψηφιακό αρχείο έχει παρόμοιο σκοπό με ένα φυσικό αρχείο, αλλά τα ιστορικά έγγραφα και αντικείμενα που περιέχουν στοιχεία του παρελθόντος έχουν ψηφιοποιηθεί (συχνά με σάρωση ή φωτογραφίζοντας τα, εκτός εάν ένα έγγραφο δημιουργήθηκε αρχικά ψηφιακά) και διατίθεται στο διαδίκτυο(Newton Gresham Library).

Το ακαδημαϊκό ιστολόγιο της επιστήμης Library & Information system υποστηρίζει πως: «Ένα ψηφιακό αρχείο είναι ένα αποθετήριο που αποθηκεύει μία ή περισσότερες συλλογές αντικειμένων ψηφιακών πληροφοριών με την πρόθεση να παρέχει μακροχρόνια πρόσβαση στις πληροφορίες. Ένα ψηφιακό αρχείο μπορεί να είναι ένα εξελιγμένο σύστημα πολλαπλών επιπέδων αποθήκευσης.»

Σύμφωνα με το Free Online Dictionary, ένα ψηφιακό αρχείο είναι - «ένας μακροπρόθεσμος χώρος αποθήκευσης, συχνά σε μαγνητική ταινία. Είναι ένα αποθετήριο για αποθηκευμένες μνήμες ή πληροφορίες που συμπίεζον ένα ή περισσότερα αρχεία σε ένα αρχείο που δεν είναι πλέον σε ενεργή χρήση».

Τέλος, το ψηφιακό αρχείο (αναφέρεται επίσης ως αρχείο δεδομένων) είναι συνήθως ένα πληροφοριακό σύστημα του οποίου ο στόχος είναι να αποθηκεύσει διαφορετικούς ψηφιακούς πόρους και να τους διαθέσει σε μια καθορισμένη ομάδα χρηστών. Όσον αφορά το περιεχόμενο και την τεχνολογία, τα ψηφιακά αρχεία συνεχίζουν να αναπτύσσονται μαζί με τις ψηφιακές βιβλιοθήκες και τα ψηφιακά μουσεία, γι' αυτό και ο όρος ίδρυμα μνήμης χρησιμοποιείται πλέον και ως συλλογικός όρος(Ghosh,2021).

3.2 Σκοποί και στόχοι ψηφιακών αρχείων

Σκοπός και στόχος της δημιουργίας των ψηφιακών αρχείων είναι συνήθως η διατήρηση ιστορικών αντικειμένων, η διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και τέλος, η διάθεσή τους στους ερευνητές.

3.3 Πλεονεκτήματα ψηφιακών αρχείων

1. Διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς
2. Άμεση πρόσβαση δεδομένων
3. Ανάκτηση πληροφοριών σε περίπτωση διαγραφής
4. Ευκολότερη διαχείριση
5. Μηδενική πιθανότητα απώλειας δεδομένων
6. Φιλική προς το περιβάλλον λειτουργία
7. Πλήρης ασφάλεια δεδομένων
8. Μη κίνδυνος καταστροφής του τεκμηρίου
9. Δημιουργία αντιγράφων

3.4 Μειονεκτήματα ψηφιακών αρχείων

1. Τα ψηφιακά μέσα αποθήκευσης στα οποία αποθηκεύονται τα αρχεία, είτε μαγνητικά είτε οπτικά, υπόκεινται σε σχετικά γρήγορη αποσύνθεση.
2. Οι ψηφιακές πληροφορίες εξαρτώνται από το μηχάνημα και πρέπει να διαβάζονται με ακρίβεια και χρειάζονται συγκεκριμένο υλικό και λογισμικό υπολογιστή. Το υλικό και το λογισμικό, συνίσταται να αντικαθίστανται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.
3. Απαίτηση άδειας από τους κατόχους πνευματικών δικαιωμάτων.

Κεφάλαιο 4ο - Ψηφιακά αρχεία της Ελλάδας και του εξωτερικού

4.1 Ελληνικά ψηφιακά αρχεία

4.1.1 Το ψηφιακό αρχείο 1821

Αρχείο
Εκθέματα
Εκδόσεις
Σχολεία

Εικόνα 1 Ψηφιακό αρχείο 1821

Με αφορμή την επέτειο των διακοσίων χρόνων από το 1821, το Κέντρο Έρευνας για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες (ΚΕΑΕ), δημιούργησε από το 2016 κι έκτοτε συντονίζει και εκτελεί ένα μεγάλο και σημαντικό ερευνητικό πρόγραμμα με τίτλο «Η Ελληνική Επανάσταση του 1821: Ψηφιακό Αρχείο».

Το «Ψηφιακό Αρχείο 1821» είναι επίσης ανοιχτό και προσβάσιμο τόσο στην ερευνητική κι επιστημονική κοινότητα όσο και στο ευρύτερο κοινό διαθέσιμο για ξεφύλλισμα, μελέτη, έρευνα διάβασμα και κυρίως εμβάθυνση σε αυτή την συγκεκριμένη και σημαντική ιστορική περίοδο. Αξίζει να σημειωθεί πως αποτελεί ένα δίγλωσσο θεματικό ψηφιακό αρχείο που αφορά την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Οι συνεργαζόμενοι φορείς, είναι οργανισμοί, βιβλιοθήκες και αρχεία από όλη τη χώρα κι ανέρχονται μέχρι στιγμής στους 26.

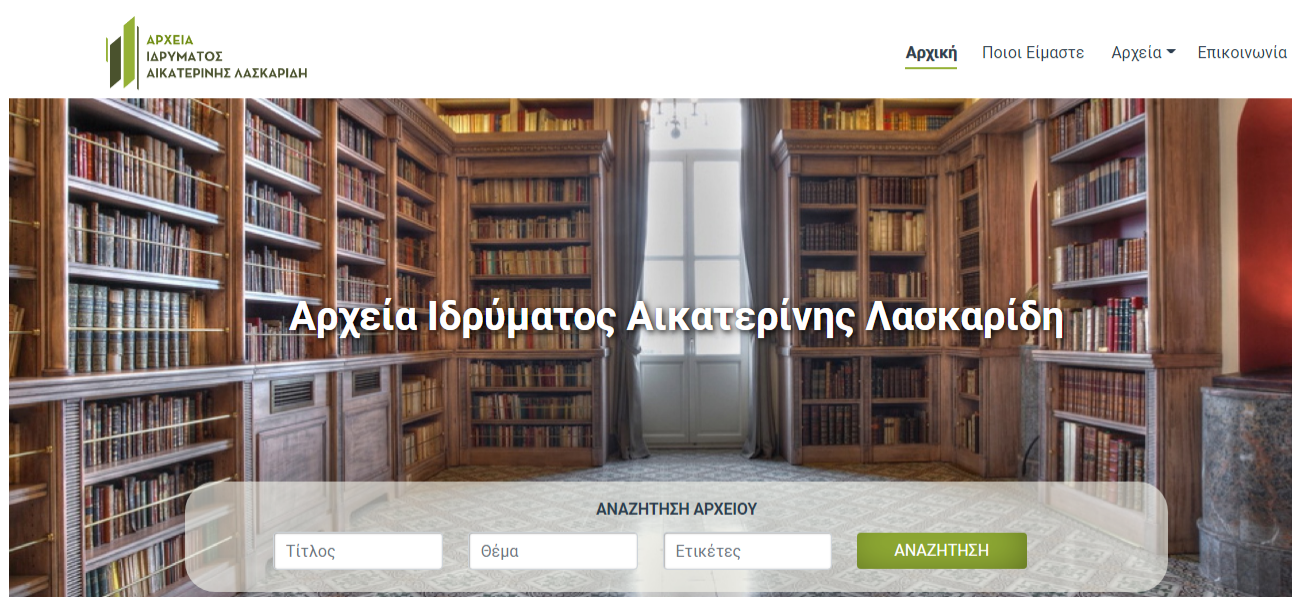
Στο Ψηφιακό Αρχείο 1821 ο χρήστης μπορεί να:

- i. αναζητά αρχειακό υλικό όπως έργα τέχνης, έγγραφα και άλλα αρχειακά τεκμήρια, αντικείμενα καθημερινής χρήσης της τότε εποχής, βιβλία, τραγούδια κειμήλια κ.ά.,
- ii. διαβάσει επιστημονικές μελέτες που ορίζουν νέα ερωτήματα και διευρύνουν την επιστημονική έρευνα γύρω από την εποχή της επανάστασης 1821 δίδοντας ιδιαίτερη προσοχή κι έμφαση, μεταξύ άλλων, στην παγκόσμια ιστορική σημασία της Ελληνικής Επανάστασης,
- iii. ανακαλύψει ψηφιακά εκθέματα, τα οποία παραθέτουν τα αποτελέσματα των ερευνών γύρω από την Ελληνική επανάσταση, οπτικοποιώντας τεκμήρια και προσφέροντας στον

- χρήστη πρωτότυπους τρόπους ψηφιακής αφήγησης της ιστορίας,
- iv. να περιηγηθεί σε έναν διαδραστικό χάρτη ο οποίος έχει καταγεγραμμένα τα ίχνη πορείας του 1821 στον δημόσιο χώρο όπως ονομασίες, μνημεία κ.ά., έργο το οποίο οποίος αναπτύσσεται από τη μαθητική κοινότητα της χώρας μας.

Βάσει στατιστικών στοιχείων του έτους 2021 προστέθηκαν στον οργανισμό νέοι φορείς, έρευνες, ερευνητές/ερευνήτριες κι επιστήμονες διεθνούς κύρους στον συντονισμό του αρχείου. Επιπρόσθετα, χιλιάδες καρτέλες τεκμηρίωσης, ψηφιοποιημένα τεκμήρια και λέξεις κλειδιά.

4.1.2 Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη

Εικόνα 2 «Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη»

Το κοινωφελές πολιτιστικό Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, άνοιξε της πύλες του το έτος 2007 με Προεδρικό Διάταγμα, και τις υπογραφές των Υπουργείων Πολιτισμού, Παιδείας, Ναυτιλίας και Οικονομίας (ΦΕΚ 606/24.4.2007). Ιδρυτές του ιδρύματος ήταν ο Πάνος Λασκαρίδης και η Μαριλένα Λασκαρίδη.

Σκοπός του εκάστοτε Ιδρύματος, είναι να προάγει σε ελληνικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο τον ελληνικό πολιτισμό γενικότερα και ιδίως, των ελληνικών γραμμάτων και της ιστορικής και ναυτικής έρευνας, καθώς και τη λειτουργία βιβλιοθήκης που διαθέτει και φέρει την επωνυμία «Βιβλιοθήκη Καίτη Λασκαρίδη».

Το Ίδρυμα επωμίζεται ευρύτερες αυτοβουλίες για τη διάσωση αλλά και διατήρηση της Ναυτικής ιστορίας και κληρονομιάς της Ελλάδας. Στο πλαίσιο αυτά συμπεριλαμβάνεται επίσης και η πλήρης αναπαλαίωση των πετρόκτιστων φάρων του Ακρωτηρίου Ταινάρου, του Ακρωτηρίου

Μαλέα και της Ντάνας Πόρου, ενώ έχει στην κατοχή του σημαντική ναυτική συλλογή και τη μεγαλύτερη εκτός της Αγγλίας συλλογή με αντικείμενα που αφορούν την προσωπικότητα του λόρδου Horatio Nelson.

Άκρως ενεργό στις δράσεις του το ίδρυμα, οργανώνει και εκτελεί κάθε χρόνο έναν μεγάλο αριθμό από επιμορφωτικά, πολιτιστικά αλλά και εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία απευθύνονται στο ευρύ κοινό, ιδίως όμως στη μαθητική αλλά και σπουδαστική και εκπαιδευτική κοινότητα. Αξίζει να σημειωθεί πως στα εκπαιδευτικά του αυτά προγράμματα συμμετέχουν περισσότερα από 30.000 παιδιά ετησίως.

Παράλληλα, στο Ίδρυμα διοργανώνονται και λαμβάνουν χώρα ετησίως πληθώρα εκδηλώσεων, ομιλιών, ημερίδων και συνεδρίων σε πολλούς τομείς των γραμμάτων και του πολιτισμού γενικότερα, οι οποίες παρουσιάζονται από άριστους των Ακαδημαϊκών και Πανεπιστημιακών κοινοτήτων από την Ελλαδικό χώρο αλλά και το εξωτερικό. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος συντελείται από μέλη της ίδιας της οικογένειας Λασκαρίδη και διευθύνεται από την Κατερίνα Λασκαρίδη. Το έργο του ιδρύματος συντονίζεται και εγκρίνεται από μια επιτροπή η οποία συντελείται από Πανεπιστημιακούς αλλά και Ακαδημαϊκούς, με επικεφαλής και Πρόεδρο τον, κ. Αθανάσιο Φωκά ο οποίος είναι διδάσκων στο Πανεπιστημίου του Cambridge.

Αξίζει να σημειωθεί πως το ίδρυμα, φιλοξενείται σε δύο νεοκλασικά, αναπαλαιωμένα κτίρια στον Πειραιά και σε ένα ακόμη νεοσύστατο κτίριο όπου αυτά βρίσκονται σε μια μόλις μικρή απόσταση 150 μέτρων μεταξύ τους, στον λιμάνι Ζέας. Πρόσφατα, έγινε επέκταση του ιδρύματος στο ιστορικό και με μεγάλη σημασία κτήριο του Τζανείου Ορφανοτροφείου Αρρένων. Το υπέροχο αυτό κτίριο θα είναι έτοιμο να στεγάσει συλλογές της βιβλιοθήκης του Ιδρύματος, η οποία αυτή τη στιγμή αριθμεί περί τους 450.000 τόμους και ανά τακτά διαστήματα ενδυναμώνει με νέες προσκτήσεις.

4.1.3 Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας(ΑΣΚΙ)

ΑΡΧΕΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

EL EN

Εικόνα 3 Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας

Τα Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (ΑΣΚΙ), είναι ένας τους κορυφαίους ελληνικούς φορείς αρχειακών τεκμηρίων που αφορούν και περιγράφουν, την ιστορία των πολιτικών και κοινωνικών κινημάτων, δίδοντας ιδιαίτερη σημασία στην ιστορία της ελληνικής πολιτικής αριστεράς. Ιδρύθηκε το 1992 ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός και στεγάζεται στην Αθήνα, στην πλατεία Ελευθερίας. Ο οργανισμός συμμετέχει σε πληθώρα δραστηριοτήτων και λαμβάνουν χώρα σε αυτόν εργαστήρια και συνέδρια, μετάδοση ραδιοφωνικών προγραμμάτων, ιστορικές περιηγήσεις κ.α., τα οποία ενισχύουν την συλλογική μνήμη και την ιστορική συνείδηση των κοινωνικοπολιτικών και εθνοτικών ομάδων.

Το Ψηφιακό Αποθετήριο του ιδρύματος, απαρτίζεται από 11.342 ψηφιακά τεκμήρια τα οποία δημιουργήθηκαν στα πλαίσια διαφόρων θεματικών ενοτήτων προγραμμάτων και ψηφιοποίησης από το 2004 έως και σήμερα. Τα τεκμήρια τα οποία συνθέτουν τις συλλογές των ΑΣΚΙ αφορούν ψηφιοποιημένα έγγραφα, οπτικοακουστικό υλικό, φωτογραφίες, βιβλία, αντικείμενα κ.α.

4.1.4 Επιτροπή Ποντιακών Μελετών (Ε.Π.Μ)

Βιβλιοθήκη	Αναγνωστήριο και αίθουσα συνεδρίων
Μουσείο	Ιστορικό και λαογραφικό μουσείο ποντιακού ελληνισμού
Εκδηλώσεις	Αίθουσα διαλέξεων και περιοδικών εκθέσεων
Επιτροπή	"ΑΡΧΕΙΟΝ ΠΟΝΤΟΥ"
Ποντιακών	Ιστορικό ΕΠΜ
Μελετών	Γραμματεία και αίθουσα Δ.Σ.

Αγνώστην Μαρτύρων 73, Νέα Σμύρνη
17123 Νέα Σμύρνη, Αθήνα [Χάρτης](#)

[Ανακοίνωση δημοσιεύσεων](#)

Εικόνα 4 Επιτροπή Ποντιακών Μελετών(Ε.Π.Μ)

Η Επιτροπή Ποντιακών Μελετών είναι σωματείο επιστημονικό, μη κερδοσκοπικού ενδιαφέροντος, το οποίο ιδρύθηκε και ξεκίνησε τη δράση του το 1927 στην Αθήνα, από ομάδα Ποντίων διανοουμένων και παραγόντων της δημόσιας και κοινωνικής ζωής. Τη πρωτοβουλία δημιουργίας του σωματείου αυτού, την ανέλαβε ο περίφημος και γνωστός ιατρός στην ποντιακή κοινότητα, Θεοφύλακτος και την ηγεσία του τελευταίου Μητροπολίτη της Τραπεζούντας Χρυσάνθου (Φιλιππίδη) και μετέπειτα Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος. Σκοπός της επιτροπής, ήταν και παραμένει μέχρι και σήμερα η περισυλλογή, η μελέτη αλλά και η δημοσίευση γλωσσικού, λαογραφικού και ιστορικού υλικού που αφορά την Ποντιακή παράδοση και λαογραφία. Αξίζει να σημειωθεί πως εκτός από σωματείο περισυλλογής, περιλαμβάνει εκδόσεις, που συγκαταλέγει το εξαιρετικά σημαντικό και αξιοσημείωτο επιστημονικό περιοδικό «Αρχείον Πόντου», το οποίο ξεκίνησε να εκδίδεται από το έτος 1928 και συγκεντρώνει ιστορικές, γλωσσικές, λαογραφικές μελέτες κ.ά., Δε δύναται να παραλειφθεί πως στα παραρτήματα των τευχών, του περιοδικού, περιλαμβάνονται αυτοτελείς αλλά και πρωτότυπες επιστημονικές πραγματείες η οποίες αναφέρονται στον πολιτισμό του ποντιακού ελληνισμού, καθώς και μερικές άλλες εκδόσεις που περιλαμβάνουν χάρτες, λευκώματα, κ.ά.

Ο οργανισμός, εδρεύει και στεγάζεται στην Αττική και πιο συγκεκριμένα σε ιδιόκτητο κτίριο στη Νέα Σμύρνη το οποίο φέρει την επωνυμία «Στέγη Κειμηλίων του Ελληνισμού του Πόντου» και στεγάζονται σε αυτό η Βιβλιοθήκη, η γραμματεία αλλά και το Μουσείο του Ελληνισμού του

Πόντου. Επιπρόσθετα, διαθέτει αίθουσες συνεδρίων και διαλέξεων, καθώς και χώρους που φυλάσσονται ιστορικά κειμήλια και εκδόσεις της.

Το «Ψηφιακό Μουσείο του Ποντιακού Ελληνισμού» είναι ένα πολύτιμο εργαλείο-βάση δεδομένων στο οποίο οι χρήστες μπορούν εύκολα να αναζητήσουν κειμήλια, βιβλία, φωτογραφίες, εκδόσεις της ΕΠΜ, προφορικές μαρτυρίες και συνεντεύξεις Ελλήνων Ποντίων προσφύγων. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός πως διαθέτει διαδραστικό χάρτη των περιοχών του Πόντου όπως και διαδραστικό χρονολόγιο της ιστορίας του Ποντιακού ελληνισμού. Αξίζει να επισημανθεί πως υπάρχουν κάποιες πάρα πολύ ενδιαφέρουσες εφαρμογές όπως αυτής της καταχώρησης και εύρεσης του γενεαλογικού δέντρου κι αυτή της εκμάθησης της ποντιακής διαλέκτου.

4.1.5 Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς

Εικόνα 5 «Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς»

Το Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού (Ι.Α.Π.Ε.) ξεκίνησε τη λειτουργία από το 1994, ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου του Δήμου Καλαμαριάς και στεγάζεται στη περιοχή της Καλαμαριάς στη Θεσσαλονίκη. Σκοπός και στόχους του οργανισμού, είναι να συμβάλλει στη διατήρηση της μνήμης του προσφυγικού ελληνισμού και να αναδείξει την ιστορική του ταυτότητα. Οι δραστηριότητές του οργανισμού, σχετίζονται ως επί το πλείστον με το τρανό προσφυγικό κύμα της Μικρασιατικής Καταστροφής και της Ανταλλαγής Πληθυσμών από τον Πόντο, τη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη. Οι ερευνητικές προσπάθειες που διενεργούνται περιλαμβάνουν επιπλέον της περιοχές και τον ελληνισμό της Αν. Ρωμυλίας, της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της

Τένεδου, καθώς και τους Ελληνοκύπριους πρόσφυγες μετά την εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο και της κατοχής της περιοχής της Αμμοχώστου το έτος 1974. Επιπρόσθετα, γίνονται έρευνες και για τους Έλληνες μετανάστες και την ομογένεια ανά τον κόσμο όπως επίσης και τους ελληνικής καταγωγής συνανθρώπους από τις χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ και της Αλβανίας, που μετανάστευσαν στην Ελλάδα τη δεκαετία του 1990.

Από τη στιγμή που ιδρύθηκε ο οργανισμός αλλά μέχρι και σήμερα εμπλουτίζεται ανελλιπώς ο όγκος του υλικού, συγκεντρώνοντας αδιάκοπα αρχαιακά τεκμήρια με αποτέλεσμα, να έχει στη κατοχή του και στη συλλογή του πάνω από 7.000 τεκμήρια. Αξίζει να σημειωθεί, πως διαθέτει έναν απίστευτα σημαντικό και πλούσιο αριθμό σε προφορικές μαρτυρίες, πρώτης γενιάς όπως επίσης και μεγάλη συλλογή με έγγραφα και φωτογραφικές από δημόσια αρχεία και ιδιωτικές συλλογές από κατοίκους της Καλαμαριάς. Διαθέτει οργανωμένη υποδομή ψηφιακού περιεχομένου-αποθετηρίου και μέσω αυτού, δημιουργήθηκε μία βάση δεδομένων την οποία μπορεί να επισκεφτεί ο χρήστης διαδικτυακά. Τέλος, υπό την αιγίδα του «Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης», δίδεται η δυνατότητα στο κοινό ανά τον κόσμο να απολαμβάνει ελεύθερη πρόσβαση στο επιστημονικό περιεχόμενο του αρχείου προσφέροντας στον οργανισμό αναγνωρισιμότητα αλλά και εκτενέστερη ενίσχυση του.

4.1.6 Μουσικό Ποντιακό Αρχείο

Εικόνα 6 Μουσικό Ποντιακό Αρχείο

Το μουσικό ποντιακό αρχείο, μοναδικό στο είδος του, αποτελεί ένα θησαυρό πολιτιστικής κληρονομιάς γύρω από τη ποντιακή παράδοση και κύριο μέλημά του είναι να αποτελέσει πηγή όχι μόνο ψυχαγωγίας αλλά γνώσης και μελέτης για τις νεότερες γενιές του ποντιακού ελληνισμού, κι όχι μόνο. Αν και νεοσύστατο το οποίο ιδρύθηκε-δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2021, για να πάρει τη

τελική του μορφή ώστε να μπορέσει να κοινοποιηθεί στο ευρύ κοινό με τη βοήθεια της τεχνολογίας, χρειάστηκε πολυετής συγκέντρωση υλικού ηχογραφήσεων και καταγραφών της ποντιακής μουσικής στην πιο αυθεντική και πρωτόγονη μορφή της, στο «μουχαπέτ». Στη δημιουργία του αρχείου συνέβαλαν πολλοί άνθρωποι από τον ποντιακό καλλιτεχνικό χώρο-και όχι μόνο- με επικεφαλής τον Δημητριάδη Θεόφιλο,

Το αρχειακό υλικό που αφορά ηχογραφήσεις, συλλέχθηκε μέσα από συναντήσεις ανθρώπων που λατρεύουν το ποντιακό τραγούδι και κυριολεκτικά ζουν μέσα από αυτό, καταγραφές "κατάθεσης ψυχής" όπως θα έλεγε καθένας που ασχολείται με τη ποντιακή μουσική, μέσα στη μυσταγωγία του «παρακαθεύω», στιγμές υπό τους ήχους των μουσικών οργάνων της ποντιακής παράδοσης, με γνωστούς καλλιτέχνες και άγνωστους «μουχαπετλήδες» συμμετέχοντες.

Οι χρήστες μπορούν να αναζητήσουν υλικό το οποίο είναι χωρισμένο σε δύο ενότητες. Στην πρώτη, υπάρχουν ηχογραφήσεις ανά ερμηνευτή με αλφαβητική σειρά ενώ στη δεύτερη, υπάρχουν καταχωρημένα συναπαντήματα δίδοντας πληροφορίες αναφορικά με τον χρόνο και τον τόπο που πραγματοποιήθηκε η καταγραφή, καθώς και για τα περιεχόμενά τους. Το υλικό εντείνεται ανά τακτά διαστήματα, ώστε να δίδεται η δυνατότητα στον χρήστη να αναζητά συνεχώς νέα τεκμήρια.

Ο οργανισμός είναι ιδιωτικός αλλά είναι ανοιχτός σε χρήση από το ευρύ κοινό και δεν απαιτεί καμία εγγραφή ή συνδρομή επί πληρωμή. Το εγχείρημα αυτό, είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και κύριος στόχος του είναι η διαίωνιση της ποντιακής μουσικής και παράδοσης.

4.2 Ψηφιακά αρχεία του εξωτερικού

4.2.1 Library of Congress(Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου)

LIBRARY LIBRARY OF CONGRESS

Everything

Εικόνα 7 Library of Congress

Η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου είναι η μεγαλύτερη βιβλιοθήκη στον κόσμο, με εκατομμύρια βιβλία, ηχογραφήσεις, φωτογραφίες, εφημερίδες, χάρτες και χειρόγραφα στις συλλογές της. Η Βιβλιοθήκη είναι ο κύριος ερευνητικός βραχίονας του Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών και η βάση του Γραφείου Πνευματικών Δικαιωμάτων

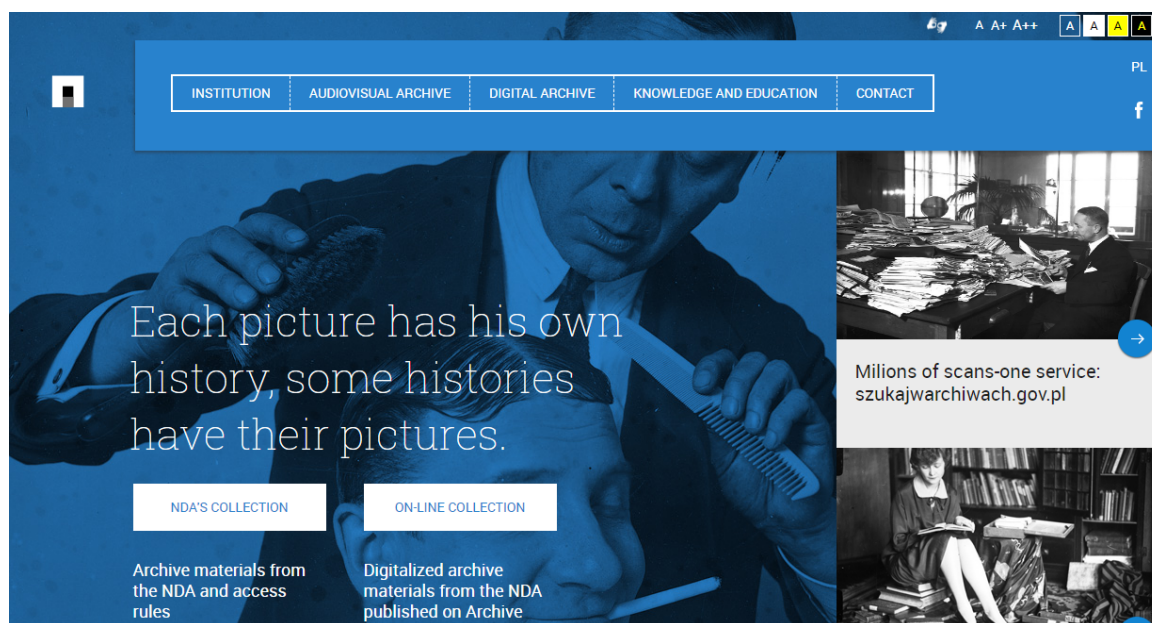
Η Βιβλιοθήκη διατηρεί και παρέχει πρόσβαση σε μια πλούσια, ποικίλη και διαρκή πηγή γνώσης για να ενημερώσει, να εμπνεύσει και να εμπλέξει τους χρήστες στις πνευματικές και δημιουργικές τους προσπάθειες. Είτε οι χρήστες είναι νέοι στη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου είτε έχουν αποκτήσει την εμπειρία του ερευνητή, παρέχεται προσωπικό παγκόσμιας κλάσης κι είναι σ' ετοιμότητα βοηθώντας διαδικτυακά αλλά και προσωπικά.

Η αποστολή της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου είναι η ποιοτική ανάπτυξη των καθολικών συλλογών της Βιβλιοθήκης, οι οποίες τεκμηριώνουν την ιστορία και τη δημιουργικότητα του αμερικανικού λαού και καταγράφουν και συμβάλλουν στην προώθηση του πολιτισμού και της γνώσης σε όλο τον κόσμο, καθώς και την απόκτηση, οργάνωση, παροχή πρόσβασης για τη διατήρηση, τη διασφάλιση και τη διατήρηση αυτών των συλλογών.

Η βιβλιοθήκη του Κογκρέσου έχει στη κατοχή της μια απίστευτα πλούσια συλλογή τεκμηρίων απ αριθμώντας πάνω από 21 εκατομμύρια τεκμήρια ποικίλης θεματολογίας και

μορφότυπων όπως εφημερίδες, περιοδικά, οπτικοακουστικό υλικό, φωτογραφίες και βίντεο, ιστοσελίδες, χάρτες, τρισδιάστατα αντικείμενα κ.α. Επίσης, 3 εκατομμύρια από αυτά είναι διαθέσιμα online δίδοντας τη δυνατότητα στο χρήστη να τα εξερευνήσει, να τα μελετήσει ή να τα χρησιμοποιήσει σε έρευνα που διεξάγει κτλ.

4.2.2 Narodowe Archiwum Cyfrowe(Εθνικά Αρχεία Πολωνίας)

Εικόνα 8 Narodowe Archiwum Cyfrowe

Τα Εθνικά ψηφιακά Αρχεία έχουν τη βάση τους στον οργανισμό «Αρχεία Οπτικοακουστικών Αρχείων (AAR)» που δημιουργήθηκαν το 1955. Ο μετασχηματισμός του AAR σε NDA πραγματοποιήθηκε στις 8 Μαρτίου 2008, βάσει του Κανονισμού του Υπουργού Πολιτισμού και Εθνικής Κληρονομιάς, που εκδόθηκε στο αίτημα του Γενικού Διευθυντή των Κρατικών Αρχείων. Ο μετασχηματισμός ήταν ένα μεγάλο επίτευγμα κι όπως λέγεται, απάντηση στην εξέλιξη στον τομέα της τεχνολογίας καταγραφής, αποθήκευσης και παροχής πρόσβασης στα τεκμήρια των αρχείων.

Αξίζει να σημειωθεί πως ο οργανισμός NDA είναι από τα πρώτα πολωνικά ψηφιακά αρχεία, ένα ίδρυμα που δημιουργήθηκε για τη συλλογή, αποθήκευση, παροχή πρόσβασης και διαχείριση αρχείων σε ψηφιακή μορφή.

Ο πρώτος διευθυντής του νέου ιδρύματος ήταν ο ιδρυτής του, Nikodem Bończa-Tomaszewski, PhD, ο οποίος ανέλαβε τη διαχείριση και τον μετασχηματισμό τη μετατροπή από AAR σε NDA από τον Ιούλιο του 2007. Με το πέρας των χρόνων υπήρξαν κι άλλοι μετασχηματισμοί στη διεύθυνση. Από τις 16 Αυγούστου 2016, το ίδρυμα διοικείται από τη Marianna Otmianowska.

Οι λειτουργίες του οργανισμού έχουν δύο πτυχές: ψηφιοποίηση και ηλεκτρονική τεκμηρίωση, καθώς και αποθήκευση και παροχή πρόσβασης σε φωτογραφική και οπτικοακουστική τεκμηρίωση.

Ψηφιοποιεί υλικό από τα κρατικά αρχεία σε όλη την Πολωνία.

Δημιουργεί συστήματα πληροφορικής και υποδομές με στόχο τη συλλογή και την πρόσβαση στις πληροφορίες για τις συλλογές όλων των κρατικών αρχείων και άλλων ιδρυμάτων που αποθηκεύουν αρχειακό υλικό.

Διδάσκει τη διαδικασία ψηφιοποίησης, θέτουν πρότυπα και μοιράζονται την εμπειρία τους.

Συλλέγει, αποθηκεύει, συντηρεί και επεξεργάζεται φωτογραφίες, ταινίες και ηχογραφήσεις.

Διαθέτει και προωθεί αρχεία στο δίκτυο αρχείων.

Αναφορικά με τη συλλογή, ο οργανισμός έχει στη κατοχή του σχεδόν 16 εκατομμύρια φωτογραφίες που χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1840 έως σήμερα, με σχεδόν το 90% να παρουσιάζει την περίοδο της Λαϊκής Δημοκρατίας της Πολωνίας. Επίσης, η Συλλογή Ηχογράφησης των Εθνικών ψηφιακών Αρχείων περιέχει περισσότερες από 40.000 μονάδες με ημερομηνία 1889 - 2008. Τέλος, 2.400 τίτλοι ταινιών από τα έτη 1928 – 1993. Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός πως το ίδρυμα Οι NDA είναι ιδιοκτήτες των αρχείων της πολωνικής ραδιοφωνίας και της πολωνικής τηλεόρασης. Οι συλλογές της πρώην κρατικής οργανωτικής μονάδας «Πολωνική Ραδιοτηλεόραση» είναι επίσης ιδιοκτησία της NDA. Οι συλλογές περιέχουν αρχειακό υλικό που δημιουργήθηκε στην Πολωνική Ραδιοτηλεόραση έως το τέλος του 1993, δηλαδή:

σχεδόν 135.000 ταινίες και τηλεοπτικά προγράμματα ηχογραφημένα σε φωτοευαίσθητες και μαγνητικές ταινίες διαφόρων μορφών με ημερομηνία 1958 - 1993 ·

665.000 ηχογραφήσεις με προφορικά και μουσικά προγράμματα που μεταδόθηκαν σε τέσσερα κανάλια της Πολωνικής Ραδιοφωνίας κατά τα έτη 1950 - 1993 (παλαιότερες ηχογραφήσεις διαβιβάστηκαν στην NDA).

Με βάση τη σύμβαση δανεισμού για χρήση, τα υλικά φυλάσσονται από το Κέντρο Συλλογών Τεκμηρίωσης και Προγραμμάτων της Πολωνικής Τηλεόρασης και τα Αρχεία της Πολωνικής Ραδιοφωνίας.

4.2.3 New Museum Digital Archive

Mediating Identity, Body, and Site in the Works of Carmen Argote and Ana Mendieta

Εικόνα 9 New Museum Digital Archive

Μέσα από την 40χρονη κληρονομιά του New Museum, το Ψηφιακό Αρχείο παρέχει στους χρήστες χρονολογικά την ιστορία της σύγχρονης τέχνης, τις πρώτες μέρες της από τη ριζική απομάκρυνση από τον μοντερνισμό, στο παγκόσμιο παρόν. Το Ψηφιακό Αρχείο αφηγείται την ιστορία του New Museum, μέσα από τα έργα εκατοντάδων πρωτοπόρων καλλιτεχνών που έχουν εκτεθεί και τις δραματικές αλλαγές στην τέχνη στα τέλη του εικοστού αιώνα οι οποίες έθεσαν το έδαφος για τον πολιτισμό και για την αναδυόμενη τέχνη σήμερα.

Από το 1977, το Νέο Μουσείο ήταν στην πρώτη γραμμή στη παρουσίαση της σύγχρονης τέχνης και πολιτιστικής πρακτικής. Είναι αποκλειστικά το μοναδικό μουσείο σύγχρονης τέχνης του Μανχάταν που συνεργάζεται ενεργά με εν ζωή καλλιτέχνες. Πρωτοπόρο με την αποστολή του «Νέα Τέχνη, Νέες Ιδέες» - το Μουσείο αυτό, αναγνωρίζεται διεθνώς για το φιλόδοξο εύρος του επιμελητικού του προγράμματος, εκτός από την καινοτόμο ηγεσία του στον τομέα της τέχνης και της τεχνολογίας.

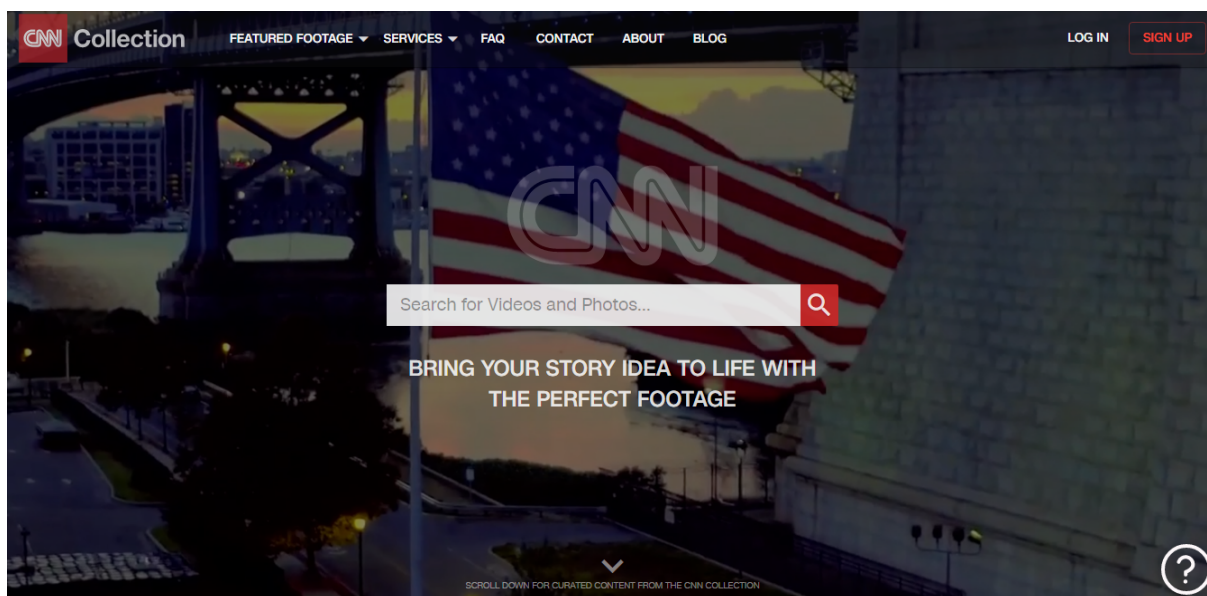
Ως μη συλλεκτικό ίδρυμα, το προγραμματικό υπόβαθρο του New Museum και η τεκμηρίωση που προκύπτει αποτελούν τη κύρια σύσταση της αρχειακής συλλογής του, διαμορφώνοντας το ιστορικό του αποτύπωμα. Το φυσικό αρχείο του Μουσείου περιέχει έντυπα, φωτογραφικά υλικά και άλλα εφήμερα, τα οποία ψηφιοποιούνται και προστίθενται σε συνεχή βάση σε μια αυξανόμενη

ψηφιακή συλλογή. Το δε Ψηφιακό Αρχείο περιέχει πάνω από 10.000 αντικείμενα (εικόνες, βίντεο, ηχητικά ντοκουμέντα) που καλύπτουν τη χρονική περίοδο από τη δημιουργία του μουσείου έως και σήμερα. Πρόκειται για μια διαδικτυακή βάση δεδομένων που δίνει τη δυνατότητα αναζήτησης μέσω από 5.500 καλλιτέχνες και άνω όπως επίσης, επιμελητές και οργανισμούς που έχουν εμπλουτίσει την ιστορία του ιδρύματος εδώ και δεκαετίες.

Το Digital Archive που πρωτοκυκλοφόρησε το 2010 κι επανακυκλοφόρησε το 2017, είναι μια ειδική πλατφόρμα όπου η ψηφιακή συλλογή του New Museum καταγράφεται, διαχειρίζεται και δημοσιεύεται. Η κάτοψη της ιστοσελίδας σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε από το Linked by Air και χρησιμοποιεί το αρθρωτό σύστημα συγγραφής Economy . Η ψηφιακή συλλογή του Μουσείου καταγράφεται και διαχειρίζεται χρησιμοποιώντας το CollectiveAccess , μια εφαρμογή λογισμικού που δημιουργήθηκε από την Whirl-i-Gig .

Το Ψηφιακό Αρχείο αντικατοπτρίζει τη συλλογική δουλειά των καλλιτεχνών, των επιμελητών και των μελών του προσωπικού που συνέβαλαν στο πρόγραμμα του Νέου Μουσείου από το 1977. Το New Museum στηρίζεται και συντηρείται από τα ιδρύματα «Andrew W. Mellon, Bloomberg Philanthropies» , Το «Booth Ferris Foundation», το «Henry Luce Foundation» και το «Institute of Museum and Library Services» για να καθίστανται δυνατές οι ψηφιακές πρωτοβουλίες του μουσείου-αρχείου.

4.2.4 CNN Collection

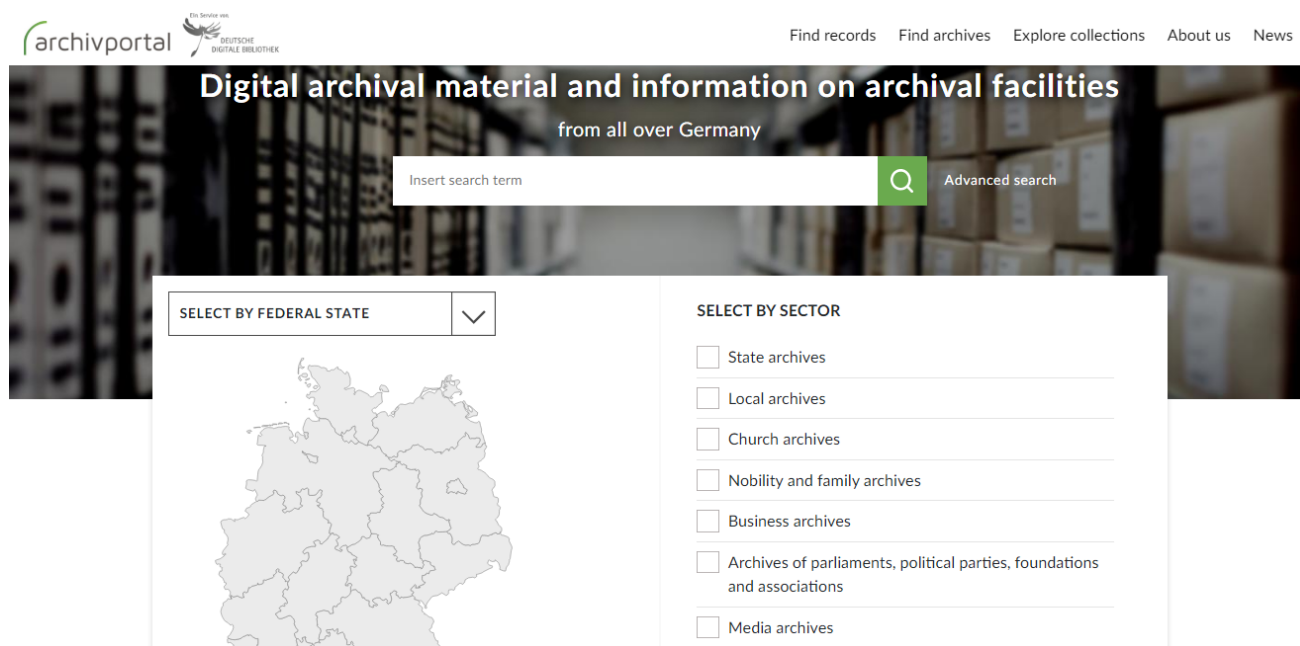
Εικόνα 10 CNN Collection

Αρχικά, το CNN αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα Αμερικανικά καλωδιακά και δορυφορικά τηλεοπτικά δίκτυα και ανήκουν στην «Turner Broadcasting System», τμήμα της «Warner Media». Το CNN ιδρύθηκε το 1980 από τον Αμερικανό ιδιοκτήτη μέσω μαζικής ενημέρωσης Τεντ Τέρνερ ως 24ωρο ειδησεογραφικό τηλεοπτικό κανάλι.

Το CNN Collection, είναι η πηγή για την αδειοδότηση πλάνων του CNN για χρήση σε οποιοδήποτε βίντεο, ταινίας ή πολυμέσων. Οι αφηγητές δίνουν άδεια σε πλάνα της συλλογής CNN για να βοηθήσουν στην πλαισίωση της αφήγησής τους. Παραδείγματα έργων που χρησιμοποιούν το υλικό της CNN Collection περιλαμβάνουν: βιντεοπαιχνίδια, διαφημιστικές καμπάνιες, εκθέσεις μουσείων, ντοκιμαντέρ, τηλεοπτικές εκπομπές ριάλιτι, τηλεοπτικές εκπομπές, ιστολόγια, εκπομπές ειδήσεων, θεατρικές και εταιρικές/θεσμικές παραγωγές κ.α.

Αναφορικά με το υλικό της συλλογής, ο οργανισμός έχει στην κατοχή του πάνω από 3,000,000 τεκμήρια τα οποία αφορούν ειδήσεις και τηλεοπτικές εκπομπές και μάλιστα, τα 300,000 από αυτά είναι σε υψηλή ανάλυση HD (High Definition). Καθημερινά προστίθενται πάνω από 700,000 ώρες υλικού αφού έχει πάνω από 650 συνεργάτες και ανταποκριτές που ξεπερνούν το 1,000,000 σε παγκόσμια κλίμακα. Το υλικό αυτό ξεκίνησε να συλλέγεται τα τελευταία 35 χρόνια, δηλαδή, από το 1986 μέχρι και σήμερα.

4.2.5 Archivportal (Deutsche Digital Bibliothek)

Εικόνα 11 «Archivportal»

Το Archivportal-D είναι ένα ψηφιακό αρχείο το οποίο ανήκει στη [Deutsche Digitale Bibliothek](#) και προσφέρει στον χρήστη μια ολοκληρωμένη αναζήτηση για αρχεία και αρχειακά αρχεία, στη χώρα της Γερμανία.

Το έργο που χρηματοδοτήθηκε από την Deutsche Forschungsgemeinschaft υλοποιήθηκε ως υποέργο της Deutsche Digitale Bibliothek από τον Οκτώβριο του 2012 έως τον Απρίλιο του 2017. Από τον Μάιο του 2017, το Archivportal-D λειτουργεί κανονικά και δίνει τη δυνατότητα σε όλη τη Γερμανία, διααρχειακή και επαγγελματική αναζήτηση αρχειακών αρχείων.

Στο αρχείο αυτό, ο χρήστης μπορεί να βρει:

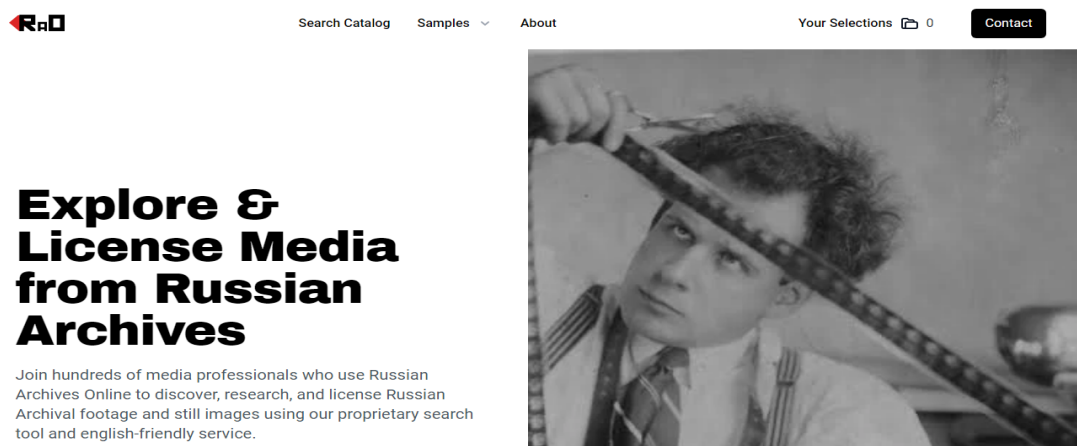
- Έναν ολοκληρωμένο κατάλογο γερμανικών αρχειακών ιδρυμάτων
- Περιγραφικές πληροφορίες στα αρχεία-εγγραφές των αρχείων(ιδρύματα) των συνεργατών που παρέχουν τα δεδομένα
- Ψηφιοποιημένα αντίγραφα αρχείων μεμονωμένων αρχείων των συνεργατών που παρέχουν τα δεδομένα

Το αρχείο, παρέχει μια πλατφόρμα όπου όλα τα αρχεία στη Γερμανία μπορούν να γίνουν προσβάσιμα τα δεδομένα επικοινωνίας, οι περιγραφικές πληροφορίες και τα ψηφιακά τους αντίγραφα.

Ο χρήστης μπορεί να χρησιμοποιήσει το Find archives για να αναζητήσει μεμονωμένα αρχεία από διαφορετικούς τομείς στις διάφορες πολιτείες της Γερμανίας. Επίσης, μπορεί να βρει αρχειακές εγγραφές από τα αρχεία συνεργατών που παρέχουν τα δεδομένα μέσω του Find records . Ακόμη να αναζητήσουν αρχειακό υλικό για συγκεκριμένα θέματα, για παράδειγμα στο θέμα "Δημοκρατία της Βαϊμάρης" χρησιμοποιώντας την καρτέλα εξερεύνηση συλλογών στο μενού κεφαλίδας. Επιπρόσθετα, περισσότερες πληροφορίες μπορούν να αντληθούν σχετικά με τις λειτουργίες του Archivportal-D στη σελίδα βοήθειας της ιστοσελίδας.

Αξίζει να σημειωθεί πως το Archivportal-D ήταν ο νικητής του ευρωπαϊκού πολιτιστικού διαγωνισμού πολυμέσων [Heritage in Motion](#) το 2016. Βήμα προς βήμα, το Archivportal-D πρόκειται να επεκταθεί για να γίνει η κεντρική πύλη αναφοράς για αρχειακά αρχεία στη Γερμανία.

4.2.6 Russian Archives Online

Εικόνα 12 Russian Archives Online

Το Russian Archives Online (RAO) είναι μια διαδικτυακή συλλογή αρχείων που σχετίζονται με τη Ρωσία και τη Σοβιετική Ένωση αλλά κι άλλων πηγών κινηματογραφικών πλάνων, φωτογραφιών και καλών τεχνών με υποστηρικτικό υλικό, έχοντας ισχυρή μηχανή αναζήτησης αρχείων.

Για πολλές δεκαετίες μετά τη Ρωσική Επανάσταση, οι κινηματογραφικές και φωτογραφικές

εικόνες της σοβιετικής ζωής που κυκλοφόρησαν ανά τον κόσμο, ακόμη και στον ρωσικό λαό, ελέγχονταν προσεκτικά και περιορίζονταν αυστηρά.

Το 1995, μια θυγατρική της Abamedia, το Archive Media Project (AMP), δημιουργήθηκε ως ρωσοαμερικανική συνεργασία για να ανοίξει στον κόσμο τον «θησαυρό εικόνων» στο Ρωσικό Κρατικό Αρχείο Ντοκιμαντέρ και Φωτογραφιών στο Krasnogorsk. Αυτή η συνεργασία σύντομα εξελίχθηκε σε μια διαδικτυακή πύλη που παρέχει πρόσβαση σε αυτές και σε άλλες κορυφαίες συλλογές εικόνων που αφορούν το κράτος της Ρωσίας μέσω του Διαδικτύου: Russian Archives Online, γνωστός και ως RAO.

Επιπλέον, δημιουργήθηκε ένα δίκτυο από ενδιαφερόμενους διεθνείς Ρώσους εμπειρογνώμονες ιστορίας για την παροχή συνεχούς καθοδήγησης στις διαδικτυακές και εκπαιδευτικές πτυχές του AMP.

Στις 6 Μαρτίου 1998, το Abamedia και το Internews Network, ένα διεθνές μη κερδοσκοπικό που υποστηρίζει τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης στις αναδυόμενες δημοκρατίες, πραγματοποίησαν ένα συνέδριο σχεδιασμού που φιλοξενήθηκε από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου στην Ουάσιγκτον, DC, για να συζητήσουν πτυχές των διαδικτυακών υπηρεσιών Russian Archives με ακαδημαϊκούς συμβούλους και πιθανούς χρηματοδότες. Το πρωταρχικό ενδιαφέρον των ακαδημαϊκών που συμμετείχαν στο συνέδριο ήταν στον τομέα του οπτικού υλικού για την ιστορία της Ρωσίας και η κύρια σύσταση από το συνέδριο ήταν ότι το AMP θα συνεχίσει αρχικά να επικεντρώνεται στη βελτίωση της προσβασιμότητας στο Αρχείο Krasnogorsk, ενώ παράλληλα έκανε επαφές και παρείχε βοηθητικά πληροφορίες για άλλα αρχεία εικόνων, όπως απαιτούνταν.

Επιπρόσθετα, το 1998, οι Ρώσοι εταίροι της AMP έλαβαν επιχορήγηση για το Ρωσικό Πρόγραμμα Ψηφιακής Βιβλιοθήκης για να συνεχίσουν την ανάπτυξη μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης κι αντίστοιχων προγραμμάτων λογισμικού καταλογογράφησης.

4.2.7 Manchester Digital Music Archive

Εικόνα 13 «Manchester Digital Music Archive»

Το «Manchester Digital Music Archive» είναι ένα διαδικτυακό αρχείο το οποίο ιδρύθηκε το 2003 για να γιορτάσει τη μουσική του Greater Manchester και την κοινωνική της ιστορία. Είναι μια επιβεβαιωμένη φιλανθρωπική οργάνωση που διευθύνεται από εθελοντές.

Το αρχείο και ο ιστότοπός της οργάνωσης είναι ένα μέρος όπου οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο μπορούν να μοιραστούν τα εφήμερα και τις αναμνήσεις της μουσικής του Μάντσεστερ, είτε είναι θαυμαστές, είτε μουσικοί είτε ασχολούνται με την ίδια τη μουσική βιομηχανία.

Οι συντελεστές δηλώνουν παθιασμένοι με τον εορτασμό των κρυμμένων κεφαλαίων και των υποεκπροσωπούμενων κοινοτήτων στη μουσική του Greater Manchester. Πιστεύουν ότι μέσω της συλλογής τεχνουργημάτων μπορούν να εκδημοκρατίσουν την κληρονομιά και να παρέχουν μια πλατφόρμα για κοινή χρήση πολλαπλών εκδόσεων της ιστορίας. Δεν υπάρχει ιεράρχηση της «αξίας» στο αρχείο. Το ευρύ κοινό αποφασίζει τι είναι σημαντικό και τι είναι «κληρονομιά».

Το αρχείο περιέχει επί του παρόντος 3831 συγκροτήματα, 752 DJs, 1454 Χώρους, 303 Επαγγελματίες του κλάδου και 29441 έργα τέχνης που συνεισφέρουν 3988 μέλη.

Η αναζήτηση του υλικού γίνεται μέσω αλφαβητικού καταλόγων οι οποίοι περιέχουν μπάντες, DJ's, χώρους διεξαγωγής, επαγγελματίες του κλάδου δηλαδή, καλλιτέχνες και τέλος, δισκογραφικές εταιρείες. Επίσης, η αναζήτηση των έργων τέχνης γίνεται μέσω της ενότητας artefacts η οποία περιέχει βίντεο, κάρτ-ποστάλ, κασέτες, σιντί, γράμματα, διαφημίσεις κ.α.

Στόχοι του αρχείου αποτελούν:

- Εορτασμός της μουσικής του Greater Manchester
- Αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την επιρροή της μουσικής του Greater Manchester και τονισμό των αγνώστων εποχών της ιστορίας του

- Ψηφιοποίηση ευάλωτων συλλογών που σχετίζονται με τη μουσική του Greater Manchester
- Καταγραφή και τεκμηρίωση των αναμνήσεων των θαυμαστών, των καλλιτεχνών και της βιομηχανίας
- Διευκόλυνση εκθέσεων και εκδηλώσεων σχετικά με τη μουσική του Greater Manchester που απευθύνονται σε όσο το δυνατόν ευρύτερο κοινό
- Ανάπτυξη μη κερδοσκοπικού αυτοσυντηρούμενου οργανισμό για την επίτευξη των παραπάνω
- Αποτροπή εξαφάνισης των αντικειμένων με την αποκάλυψη ευάλωτων συλλογών και τον εντοπισμό ενός κατάλληλου φυσικού «σπιτιού» για αυτά
- Προσέγγιση ατόμων που επιθυμούν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους από τη μουσική του Greater Manchester
- Τεκμηρίωση προφορικών ιστοριών σε διάφορα μέσα
- Ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τέτοιες συλλογές με τη διοργάνωση εκδηλώσεων και εκθέσεων σε διάφορους εύκολα προσβάσιμους, «προσγειωμένους» χώρους καθώς και σε παραδοσιακούς εκθεσιακούς χώρους
- Παροχή διαδικτυακού-ψηφιακού αρχείου που θα χαρτογραφεί την εξέλιξη της μουσικής του Greater Manchester και την κοινωνική της ιστορία.

Κεφάλαιο 5ο - Ψηφιακό Αρχείο ΕΡΤ

5.1 Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση

Η Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΡΤ Α.Ε.), είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που λειτουργεί ως Ανώνυμη Εταιρεία, υπό την εποπτεία του δημοσίου, το οποίο αποτελεί τον μοναδικό της μέτοχο. Συνιστά τον δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό φορέα της Ελλάδας. Αξίζει να σημειωθεί πως έχει στην κατοχή του και υπό λειτουργία του πληθώρα τηλεοπτικών σταθμών και ραδιοφωνικών σταθμών, ιστοσελίδες, ψηφιακούς πολυπλέκτες, περιοδικό, υπηρεσία αρχείου και υβριδική υπηρεσία όπως επίσης και μία χορωδία και 2 ορχήστρες. Αξίζει να σημειωθεί πως ακόμη, διαθέτει συμβούλια κοινωνικού ελέγχου, ενώ μαζί με το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, έχει υπό την εποπτεία της και το τηλεοπτικό κανάλι Βουλής.

Ξεκίνησε τη λειτουργία της στις 3 Δεκεμβρίου 1975 και συστάθηκε στο κοινό ως ανώνυμη εταιρεία, αλλά έκλεισε στις 11 Ιουνίου του 2013 ώστε να γίνει η αντικατάσταση της από τη Δημόσια Τηλεόραση, του Υπουργείου Οικονομικών, και μεταγενέστερα από τη Νέα Ελληνική Ραδιοφωνία, Ίντερνετ και Τηλεόραση, με απόφαση της τότε κυβέρνησης που δημιούργησε εντάσεις στην Ελλάδα αλλά και γενικότερα στο εξωτερικό. Ακριβώς δύο χρόνια μετά το κλείσιμο της, ξεκίνησε και πάλι της λειτουργία της στις 11 Ιουνίου του 2015.

5.2 Περιγραφή Αρχείου της ΕΡΤ

Το ψηφιακό αρχείο της «ΕΡΤ», αποτελεί έναν μοναδικό εθνικό πλούτο τηλεοπτικού, ραδιοφωνικού, φωτογραφικού και έντυπου υλικού, και περιλαμβάνει τεκμήρια, καλύπτοντας έτσι, το μεγαλύτερο ποσοστό του οπτικοακουστικού αρχείου της Ελλάδος, ξεπερνώντας το 80%.

Οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να περιηγηθούν στον δικτυακό τόπο του αρχείου, το οποίο διαθέτει πλούσιο αρχειακό υλικό που συνεχώς ανανεώνεται και εμπλουτίζεται με πληθώρα θεματικών ενοτήτων όπως ενημερωτικές εκπομπές, ψυχαγωγικές, πρωτότυπα ρεπορτάζ, ντοκιμαντέρ και ειδήσεις, φωτογραφίες, ηχητικά ντοκουμέντα από το αρχείο ραδιοφώνου του οργανισμού και μουσικές παρτιτούρες.

Κύριο μέλημα του αρχείου να διασώσει και να διασφαλίσει ταυτοχρόνως την καλύτερη δυνατή πρόσβαση των χρηστών στην οπτικοακουστική του πολιτιστική κληρονομιά. Αποτελεί ένα πολύ μεγάλο έργο ευθύνης η διάσωση αλλά και η ανάδειξη του αρχείου, μα δίδεται στους χρήστες μια τεράστια πολιτιστική παρακαταθήκη η οποία είναι ανεκτίμητης αξίας για τις μεταγενέστερες γενιές.

Η ψηφιοποίηση των αρχείων της ΕΡΤ Α.Ε. είναι ένα έργο του οποίου η έναρξη έγινε

πιλοτικά με συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβάνοντας χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ύψους 80% και το υπόλοιπο, 20% από Εθνικούς πόρους.

Το 2011, το Αρχείο κίνησε διαδικασίες για την καταγραφή των διαδικασιών που ενισχύουν και βοηθούν στον εμπλουτισμό των πεδίων τεκμηρίωσης στο λογισμικό που ήδη χρησιμοποιούσε. Η χρήση και η οργάνωση των μεταδεδομένων με βάση τα αρχειονομικά και βιβλιοθηκονομικά πρότυπα και οι οδηγίες από διεθνείς αναγνωρισμένους φορείς, καταγράφηκαν στον αρχείο τεκμηριώσεις του οργανισμού.

Για την ορθότερη διαχείριση των ψηφιακών του συλλογών, το αρχείο χρησιμοποιεί ειδικό λογισμικό το, DaletPlus που βοηθά στην διαχείριση του οπτικοακουστικού του υλικού και ακολουθεί τα διεθνή πρότυπα βάσει τυποποιημένων διαδικασιών:

- Το πρότυπο μεταδεδομένων «EBU Core – έκδοση 1.0/Νοέμβριος 2011»
- «EBU Core Metadata Set (EBU-TECH3293) – έκδοση v1.3/Οκτώβριος 2011»

Η ΕΡΤ, διαθέτει το υλικό του αρχείου της για ερευνητικούς, εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς αλλά και εμπορικούς σκοπούς, βάσει των όρων και των προϋποθέσεων που προβλέπονται από τις «Ελάχιστες τιμές παραχώρησης δικαιώματος χρήσης αρχειακού υλικού ΕΡΤ ΑΕ».

5.2.1 Συλλογές και τεκμήρια

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, τα ψηφιακά τεκμήρια, συνθέτουν ένα σύνολο από περιεχόμενα και συστήματα που τα υποστηρίζουν. Τα αρχεία που διαθέτουν και αποτελούν τα ψηφιακά τεκμήρια, ακολουθούν ποικίλα μορφότυπα.

Οι ψηφιακές συλλογές, αποτελούν ένα από τα βασικά συστατικά των ψηφιακών βιβλιοθηκών. Ως Ψηφιακή Συλλογή (Ψ.Σ), ορίζεται λοιπόν «το σύνολο των αντικειμένων που επιλέγονται και οργανώνονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι εύκολη η πρόσβαση σε αυτά και η χρήση τους».

Παρακάτω, παρουσιάζονται αναλυτικά τα τεκμήρια κι οι ψηφιακές συλλογές του αρχείου.

- **«Αρχείο Τηλεοπτικού Προγράμματος:** Διαθέτει πάνω από 108.000 ώρες εκπομπών με 90.000 εκπομπές σε βίντεο και 18.000 ταινίες φιλμ από εκπομπές (όπως, ενημερωτικές, μουσικές, παιδικές, ντοκιμαντέρ, σειρές μυθοπλασίας, θεατρικά). Στο χώρο του κεντρικού αρχειοστασίου αριθμεί μέχρι τώρα περίπου 69.600 οπτικο-ακουστικά φυσικά τεκμήρια».
- **«Επίκαιρα – Ειδησεογραφικό Υλικό Τηλεόρασης:** Ταινίες επικαίρων (ενημερωτικές ταινίες που προβάλλονταν στον Κινηματογράφο, ήδη από την εποχή του μεσοπολέμου), ρεπορτάζ ειδήσεων (από τις αρχές της δεκαετίας '60), πλάνα αρχείου (footage) αρκετά εκ

των οποίων είναι βωβά, με αρχαιότερο το φιλμ που φέρει τον τίτλο «Βόσπορος» και χρονολογείται κοντά στο 1910».

- **«Αθλητικό Αρχείο Τηλεόρασης:** Διαθέτει περίπου 50.000 ρεπορτάζ, ειδήσεις και αθλητικές εκπομπές που έχουν καταγράψει την αθλητική επικαιρότητα από τη δεκαετία του '60».
- **«Κοινοβουλευτικό Αρχείο Τηλεόρασης:** Διαθέτει πάνω από 3.500 οπτικοακουστικά αρχεία με περίπου 3.000 ώρες κοινοβουλευτικών συνεδριάσεων και εκπομπών. Σε αυτό εντοπίζονται αρχεία από το 1975, όπως είναι η εκπομπή για την ψήφιση του Συντάγματος».
- **«Αρχείο Ραδιοφώνου:** Διαθέτει 97.600 περίπου μαγνητοταινίες εκπομπών μουσικής, θεάτρου, λόγου κ.α., 98.000 δίσκους βινυλίου και 16.000 cds με ελληνικό, κλασικό και ξένο ρεπερτόριο που χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1950».
- **«Μουσική Βιβλιοθήκη:** Διαθέτει περίπου 15.000 τίτλους έργων -παρτιτούρες, πάρτες-. Πρόκειται για έντυπες εκδόσεις και χειρόγραφα μουσικών έργων των τελών του 19ου αιώνα έως σήμερα. Κοσμούν τη βιβλιοθήκη το έργο του P. TSCHAÏKOWSKY: «FATUM» POËME SYMPHONIQUE pour ORCHESTRE OP.77 Edition M.P.BELAÏEFF, Leipzig 1898 και χειρόγραφα μουσικών της ίδιας περιόδου».
- **«Φωτογραφικό Αρχείο:** Διαθέτει περίπου 550.000 φωτογραφίες, σε διάφορα υποστρώματα (γυάλινες πλάκες, ζελατίνη, φιλμ) και διαστάσεις, οι οποίες καλύπτουν χρονικά ολόκληρο τον 20ο αιώνα. Κυριότερες συλλογές του φωτογραφικού αρχείου είναι οι εξής: Συλλογή Π.Πουλίδη, με στιγμιότυπα από την πολιτική, κοινωνική, καλλιτεχνική ζωή της Αθήνας (1905-1967) και το Αλβανικό Μέτωπο, η Συλλογή του φωτορεπόρτερ Αριστοτέλη Σαρρηκώστα (1960-2001) με ποικίλα στιγμιότυπα της πολιτικής, κοινωνικής, καλλιτεχνικής ζωής στην Ελλάδα, καθώς και στιγμιότυπα από διεθνή γεγονότα και πολεμικές συρράξεις, η Συλλογή ΓΥΣ-Μικράς Ασίας με φωτογραφίες από τη Μικρασιατική εκστρατεία (1919-1922), η Συλλογή των Υιών Πουλίδη με θέματα από την μεταπολεμική πολιτική, κοινωνική, καλλιτεχνική ζωή από τη δεκαετία του 1940 έως και τη δεκαετία του 1980, η Συλλογή YENEΔ, η Συλλογή της ET1».
- **«Αρχείο τευχών των περιοδικών της ΕΡΤ ΑΕ»**
- **«Ραδιοπρόγραμμα (1939-1968)».**
- **«Ραδιοτηλεόραση (1968-2013)».**
- **«Συλλογή αντικειμένων Μουσείου:** Η Διεύθυνση Αρχείου περισυλλέγει, φυλάσσει και συντηρεί συλλογή αντικειμένων που στοιχειοθετούν την ιστορία της τηλεόρασης, της ραδιοφωνίας, της κινηματογραφίας και της φωτογραφίας στην Ελλάδα. Η συλλογή περιλαμβάνει μουσειακά αντικείμενα από την τηλεόραση (τηλεοπτικούς δέκτες, προβολείς, κάμερες, πομποί), τη ραδιοφωνία (ηχητικά εφέ, ηχεία, ραδιοφωνικούς δέκτες, ενισχυτές,

μαγνητόφωνα, κονσόλες), την κινηματογραφία (μουβιόλες, μηχανές προβολής, μηχανές λήψης) και φωτογραφία (μηχανές λήψης, εμφανιστήρια), καθώς και τα τεχνικά τους εγχειρίδια».

Κεφάλαιο 6ο - Βιβλιογραφική ανασκόπηση

6.1 Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

6.1.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό, πραγματοποιείται μια βιβλιογραφική ανασκόπηση προκειμένου να μελετηθεί και να γίνει κατανοητή η δημιουργία και η ύπαρξη ψηφιακών αρχείων.

Είναι απολύτως λογικό, με την εξέλιξη της τεχνολογίας και τους γρήγορους ρυθμούς που αυτή αποφέρει, να δημιουργείται η ανάγκη για ταχύτερες πληροφορίες που διαδίδονται κυρίως διαδικτυακά. Γι' αυτόν τον λόγο, απαιτείται και η εξέλιξη ως προς τη δομή της ίδιας της πληροφορίας.

Τα ψηφιακά αρχεία, ένα δυνατό εργαλείο που χρησιμοποιείται από εκατοντάδες οργανισμούς και χώρες καθημερινά κι επιτρέπει την ομαλή διάδοση δεδομένων, με σκοπό την καλύτερη χρήση από τους επισκέπτες του διαδικτύου. Αδιαμφισβήτητα, τα ψηφιακά αρχεία, θα μπορούσε να πει κανείς, ότι βοηθούν στην ενίσχυση της σύγχρονης κοινωνίας και λειτουργούν ως θεσμοί μνήμης για έναν πολιτισμό αφού προωθούν την γνώση μέσω των ψηφιοποιημένων πια τεκμηρίων, ιστορικών και μη. Επίσης, υποστηρίζουν την επιστημονική, διοικητική και προσωπική έρευνα, δίδουν τη δυνατότητα στο χρήστη να αναζητήσει οποιαδήποτε πληροφορία θέλει όπου στη περίπτωση του φυσικού αρχείου δε θα ήταν εφικτό, λόγω του ότι ορισμένες αναζητήσεις δεν είναι πρακτικά χειροκίνητες.

Για να γίνει όμως κατανοητή η έννοια του ψηφιακού αρχείου που συχνά συγχέεται με τις ψηφιακές βιβλιοθήκες, είναι αναγκαίο να αναφερθούν τα μέσα και η διαδικασία όπου το αρχείο, εντοπίζεται, επεξεργάζεται και τέλος παίρνει ψηφιακή μορφή.

Συνήθως, με την δημιουργία ψηφιακών αρχείων ασχολούνται τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τη διάδοση της πληροφορίας όπως για παράδειγμα, οι βιβλιοθηκονόμοι και οι αρχειονόμοι που μεριμνούν για την καλύτερη και ομαλή μετάδοση της πληροφορίας είτε στο φυσικό χώρο είτε επιγραμμικά. Πλέον, τα ψηφιακά αρχεία χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο, καθώς είναι ένας άμεσος και εύκολος τρόπος να φέρει πιο κοντά το χρήστη με τα αρχεία.

Στη συνέχεια, ακολουθεί η μεθοδολογία που επιλέχθηκε προκειμένου να συλλεχθούν οι πηγές για την βιβλιογραφική ανασκόπηση, η ανάλυση των βιβλιογραφικών πηγών και τέλος η κατηγοριοποίηση των πηγών αυτών.

6.2 Μεθοδολογία

Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση επικεντρώνεται στα ψηφιακά αρχεία. Αναλυτικότερα, για την ανάκτηση των ξενόγλωσσων άρθρων πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στη βιβλιογραφική βάση Google Scholar η οποία εκφράστηκε ως εξής: allintitle: "digital archives" OR "digital archive". Η αναζήτησή περιορίστηκε χρονικά στα έτη 2012-2022 προκειμένου να καταγραφούν οι τάσεις του διαστήματος αυτού. Τα επιστρεφόμενα αποτελέσματα ήταν 2130. Ωστόσο, για να περιοριστεί ακόμη περισσότερο, χρησιμοποιήθηκαν κι άλλοι όροι συνδυαστικά οι οποίοι θα αναφερθούν παρακάτω.

Με τους όρους:

- allintitle: preservation ("digital archive") OR ("digital archives") ανακτήθηκαν 69 αποτελέσματα κι επιλέχθηκαν τα 5 από αυτά
- allintitle: ("born digital archives") ανακτήθηκαν 30 αποτελέσματα κι επιλέχθηκαν 6 από αυτά
- allintitle: "cultural heritage"("digital archive" OR "digital archives")ανακτήθηκαν 46 αποτελέσματα κι επιλέχθηκαν τα 10 από αυτά
- allintitle: metadata ("digital archive") OR ("digital archives") ανακτήθηκαν 25 αποτελέσματα κι επιλέχθηκαν 6 από αυτά
- allintitle: literacy ("digital archive" OR "digital archives") ανακτήθηκαν 22 αποτελέσματα κι επιλέχθηκαν τα 8 από αυτά

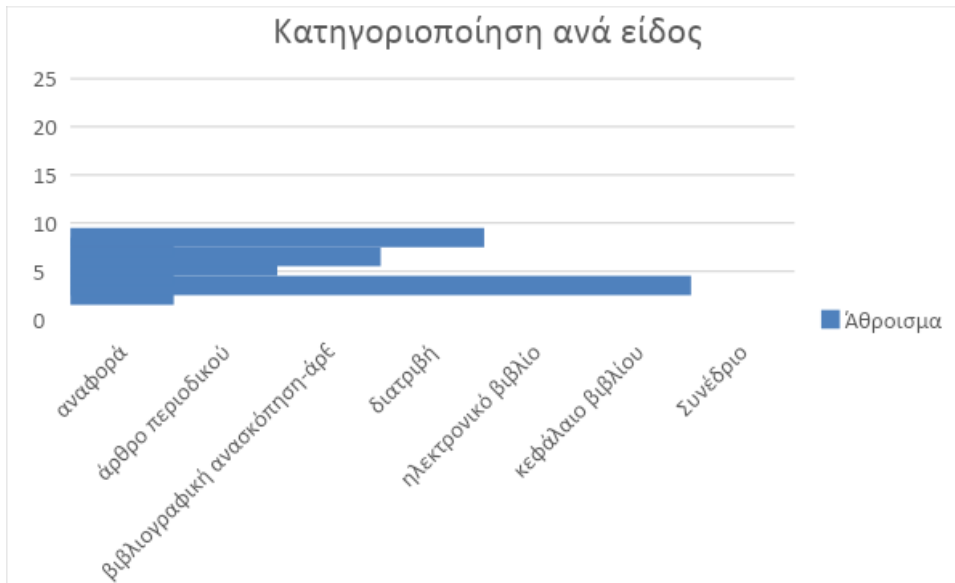
6.3 Ανάλυση των Δεδομένων

Το υλικό που τελικά επιλέχθηκε για την ανάλυση των δεδομένων, ανέρχεται στις 36 δημοσιεύσεις και αφορά ηλεκτρονικά βιβλία, άρθρα περιοδικών, ιστοσελίδες και συνέδρια.

Οι πηγές αυτές καταγράφηκαν σε ένα πίνακα εντός ενός αρχείου Excel, με το όνομα «Καταγραφή ξένων τεκμηρίων» ενώ αντλήθηκαν οι εξής πληροφορίες για κάθε άρθρο :

- Συγγραφέας/εις δημοσίευσης
- Τίτλος δημοσίευσης
- Έτος δημοσίευσης
- Θέματα (λέξεις-κλειδιά)
- Είδος δημοσίευσης (για παράδειγμα άρθρα περιοδικών και εισηγήσεις από Πρακτικά συνεδρίων.
- Πηγή από την οποία προέρχεται η δημοσίευση

Στο πρώτο διάγραμμα(Διάγραμμα 1 Κατηγοριοποίηση ανά είδος), όπως παρουσιάζεται παρακάτω, εμφανίζονται όλες οι δημοσιεύσεις ανάλογα με το είδος τους. Πιο συγκεκριμένα, καταγράφονται 23 άρθρα/δημοσιεύσεις περιοδικών, που είναι και η πλειοψηφία, 2 διατριβές, 3 ηλεκτρονικά βιβλία, 1 κεφάλαιο βιβλίων και 4 πρακτικά συνεδρίων.

Διάγραμμα 1 Κατηγοριοποίηση ανά είδος

Ακόμα, όπως προαναφέρθηκε οι χρονολογίες στις οποίες έγινε ο περιορισμός των δημοσιεύσεων είναι από το 2012 έως το 2022. Το παρακάτω διάγραμμα (Διάγραμμα 2 Κατηγοριοποίηση ανά έτος) παρουσιάζει το πλήθος των δημοσιεύσεων που πραγματοποιήθηκαν αυτό το διάστημα

Διάγραμμα 2 Κατηγοριοποίηση ανά έτος

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα κατηγοριοποίησης ανά θέμα (Διάγραμμα 3 Κατηγοριοποίηση ανά θέμα).

Διάγραμμα 3 Κατηγοριοποίηση ανά θέμα

6.3.1 Γραμματισμός Ψηφιακών Αρχείων

7 πηγές αφορούν ειδικά στο Digital Archive of Literacy Narratives και 3 από αυτές με τον γραμματισμό των ψηφιακών αρχείων, αναλύοντας τη ρητορική των ψηφιακών αρχείων, τις πρακτικές και τη διδασκαλία αυτών και μέσω αυτών.

Σύμφωνα με στοιχεία του 2012 από το Εθνικό Κέντρο Στατιστικών Εκπαίδευσης, περίπου 1,8 εκατομμύρια μαθητές στις Ηνωμένες Πολιτείες εκπαιδεύονται στο σπίτι. Η ομάδα αυτή, η οποία αντιπροσωπεύει το 3,4 τοις εκατό όλων των μαθητών K-12 στις ΗΠΑ, γίνονται ολοένα και πιο ποικιλόμορφες, καθιστώντας δύσκολη την περιγραφή της εμπειρίας κατ' οίκον εκπαίδευσης μονολιθικά. Ερευνητές, άρχισαν να εξετάζουν πώς αυτοί οι σπουδαστές συλλογίζονται στην ανάπτυξη του γραμματισμού τους, ειδικά μετά την εισαγωγή αυτών των μαθητών στο κολέγιο. (McCartney,2019)

Το Digital Archive of Literacy Narratives (DALN) που ξεκίνησε το 2008, είναι μια διαδικτυακή συλλογή με περισσότερες από 7000 ιστορίες εμπειριών γραμματισμού, που περιέχει υποβολές από όλο τον κόσμο σε μορφή κειμένου αλλά και άλλων μορφών.

Είναι ένα τεράστιο αρχείο και ένα τεράστιο εγχείρημα για τα ψηφιακά αρχεία. Τα πρώτα ψηφιακά αρχεία έγιναν διαθέσιμα το 2008, αν κι οι εργασίες που απαιτούνταν για τη δημιουργία

ενός τέτοιου αρχείου είχαν ξεκινήσει πολλά χρόνια πριν. Η DALN είναι μια ολοένα αυξανόμενη συλλογή με λιγοστούς κανόνες. Οι επιμελητές, αρνούνται να ορίσουν «γραμματισμό» ή «αφήγηση» για όσους συνεντευξιάζουν και ηχογραφούν, επιτρέπουν όσο χρόνο θέλει ο καθένας και αγωνίζονται να ευρετηριάσουν τα αρχεία ελάχιστα και με τρόπους που επιβάλλουν όσο το δυνατόν πιο ελαφρές κατηγορίες και χαρακτηρισμούς.

Αφού δημιουργήθηκε αυτή τη αρκετά μεγάλη συλλογή, οι Dewitt, Selfe και Ulman ζήτησαν από μια σειρά μελετητών να εξερευνήσουν το αρχείο και να φτιάξουν κάτι από αυτό. Οι προσπάθειές τους συντέλεσαν στη δημιουργία συλλογής επιμελημένων εκθέσεων, γνωστών ως *Stories That Speak To Us: Exhibits from the Digital Archive of Literacy Narratives*.

Οι άνθρωποι που ζήτησαν να φτιάξουν κάτι από αυτήν την συλλογή δίχως κανόνες, είναι όλοι μελετητές, αλλά ποικίλλουν σε πειθαρχικές προοπτικές, πολιτικές προοπτικές, πολιτιστικά, γλωσσικά και ιστορικά υπόβαθρα, ορισμούς του «γραμματισμού» και της «αφήγησης» και πολλά άλλα. Όσοι δεν ασχολήθηκαν με το να συμβάλλουν κατά κάποιον τρόπο, διαβάζουν τις αναγνώσεις μελετητών που προσπάθησαν να κατανοήσουν το ένα ή το άλλο κομμάτι του DALN. Διαβάζοντας στο σύνολό τους, παρέχουν μια επισκόπηση πολλών από τα κύρια τρέχοντα θέματα και προοπτικές στους τομείς της Ρητορικής και της Σύνθεσης, της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και της Θεωρίας της Αφήγησης που παίζονται στις ηχογραφήσεις στο DALN.

Οι συγγραφείς που αποκαλούνται «επιμελητές», συχνά επιδιώκουν να εξυψώσουν την αφήγηση του γραμματισμού, έτσι ώστε να γίνει ορατή η ιστορική και μακροκοινωνιολογική της θέση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι επιμελητές επανατοποθετούν τους αφηγητές των αφηγήσεων γραμματισμού από το κοινωνικό και εκπαιδευτικό περιθώριο στο κέντρο.

Μέσα από όλη αυτή την «πύλη», μαθαίνει κανείς πολλά για τη θεωρία της αφήγησης (και συγκεκριμένα αυτό που ονομάζεται «τρίτο κύμα» της αφηγηματικής θεωρίας), για τις πολιτισμικές ιστορικές προσεγγίσεις του γραμματισμού, για τις φεμινιστικές θεωρίες της αφήγησης, για την πολυπλοκότητα της αφήγησης στο πλαίσιο των κοινοτήτων άτομα που είναι κωφά και βαρήκοα, για τη διασταύρωση φυλής, γραμματισμού και βιωμένων εμπειριών, και για τη σχέση τοπικών και ευρύτερων (ακόμη και παγκόσμιων) πλαισίων γεγονότων και πρακτικών γραμματισμού, μεταξύ πολλών άλλων.

6.3.2 Διατήρηση ψηφιακών αρχείων

Πέντε άρθρα, περιγράφουν την ψηφιακή διατήρηση των ψηφιακών αρχείων.

Ο ψηφιακός κόσμος είναι ένας τόπος ταχείας ανάπτυξης κι εξέλιξης τεχνολογικών και

οργανωτικών αλλαγών, που επηρεάζουν τη συνεχή χρήση των ψηφιακών πόρων. Σε αντίθεση με τη φυσική γραπτή μας κληρονομιά, που είναι ακόμα αναγνώσιμη σήμερα, οι ψηφιακές πληροφορίες που δημιουργήθηκαν μόλις πριν από λίγα χρόνια κινδυνεύουν να χαθούν γι αυτό λοιπόν, κρίνεται αναγκαία η διατήρηση των πόρων αυτών.

Σύμφωνα με την ALA(2007)², Η ψηφιακή διατήρηση, συνδυάζει πολιτικές, στρατηγικές και ενέργειες για να διασφαλίσει την ακριβή απόδοση του πιστοποιημένου περιεχομένου με την πάροδο του χρόνου, ανεξάρτητα από τις προκλήσεις της αποτυχίας των μέσων και της τεχνολογικής αλλαγής. Η ψηφιακή διατήρηση ισχύει τόσο για το πρωτότυπα ψηφιακά αρχεία, όσο και για το ψηφιοποιημένο περιεχόμενο.

Οι πολιτικές ψηφιακής διατήρησης τεκμηριώνουν τη δέσμευση ενός οργανισμού να διατηρήσει το ψηφιακό περιεχόμενο για μελλοντική χρήση ενώ, οι στρατηγικές και οι ενέργειες ψηφιακής διατήρησης αφορούν τη δημιουργία, την ακεραιότητα και τη συντήρηση περιεχομένου.

6.3.3 Ψηφιακή μορφή(born digital)

Έξι άρθρα μιλούν για τα «εκ γενετής» ψηφιακά αρχεία. Βάσει του Erway, ψηφιακά τεκμήρια είναι αυτά που η πρωτότυπη δημιουργία τους είναι απευθείας σε ψηφιακή μορφή (born digital) (Erway, 2010). Ο Erway, ορίζει ως ψηφιακά τεκμήρια ψηφιακές φωτογραφίες, κείμενα τα οποία είναι γραμμένα σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, το περιεχόμενο που υπάρχει στο διαδίκτυο, το προσωπικό ψηφιακό αρχειακό υλικό (αρχεία, ψηφιακές σημειώσεις, ηχογραφήσεις κλπ.), ηλεκτρονικά έγγραφα όπως βεβαιώσεις, κρατικά έγγραφα και πιστοποιητικά, κ.α., ψηφιακά αλλά και στατικά δεδομένα (ερωτηματολόγια, κ.α.) όσο και δυναμικά ανανεωνόμενα (αρχεία του Facebook, Twitter κ.α.) Επιπροσθέτως, τεκμήρια ψηφιακής τέχνης τα οποία έχουν δημιουργηθεί ως πρωτότυπα σε αρχική ψηφιακή μορφή λαμβάνονται υπόψη και αυτά ως ψηφιακά τεκμήρια.

Τα εκ γενετής ψηφιακά αρχεία της τώρα εποχής θέτουν μεγάλες προκλήσεις για την Αρχειονομία, τη Βιβλιοθηκονομία, τη Μουσειολογία και την επιστήμη της Πληροφόρησης αφενός, και για την έρευνα ανθρωπιστικών επιστημών.

Η προσπάθεια μακροπρόθεσμης διατήρησης, επιμέλειας και φύλαξης αυτών των αρχείων και η ανάπτυξη ρυθμίσεων, εφαρμογών και διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών για να διατεθούν για έρευνα έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών μεγάλων, επιτυχημένων διεθνών έργων στην κόσμο των

² American Library Association. (2022). *Association for Library Collections & Technical Services*. Ανακτήθηκε 5 Απριλίου, 2022, από <https://www.ala.org/alcts/resources/preserv/defdigpres0408>.

αρχείων. Οι βιβλιοθηκονόμοι, οι αρχειονόμοι και γενικότερα οι ερευνητές των επιστημών αυτών συμμετέχουν πολύ ενεργά στην αντιμετώπιση θεμελιωδών ζητημάτων της ψηφιακής αρχειοθέτησης, όπως η ανάπτυξη ροών εργασιών για αναγνώριση, επιλογή, διαλογή και βιβλιογραφική τεκμηρίωση και διαχείριση του τεράστιου όγκου δεδομένων.

Βασικοί τομείς έρευνας και ανάπτυξης σε αυτόν τον διεπιστημονικό τομέα είναι η ανάπτυξη μορφών διατήρησης που διασφαλίζουν αυθεντικότητα, σταθερότητα φυσική και λογική και προσβασιμότητα μέσω ανάπτυξης περιβαλλόντων κι εργαλείων API για ασφαλή, ελεγχόμενη πρόσβαση στο αρχείο. Οι επιστήμονες εργάζονται διαλειτουργικά και υιοθετούν πρότυπα, τυποποιημένες ροές εργασίας, πρωτόκολλα, εργαλεία για τη διατήρηση των αρχείων.

6.3.4 Μεταδεδομένα

Η βιβλιοθηκονομία, η αρχειονομία κι η επιστήμη της πληροφόρησης τις τελευταίες δεκαετίες, είναι παρόντες και ενεργοί μάρτυρες, μιας αδιάκοπης ροής πληροφοριών με απόγειο της το Διαδίκτυο. Αυτή η ασύστολη ροή των πληροφοριών στον χώρο του διαδικτύου, προκάλεσε πληθώρα από προβλήματα, με κυριότερο του βιβλιογραφικού ελέγχου των πληροφοριών, το οποία καθιστά δύσκολη την άμεση πρόσβαση στην πληροφορία. Αποτέλεσμα αυτού του προβλήματος είναι το να μη καλύπτονται ολοκληρωμένα οι πληροφοριακές ανάγκες των χρηστών. Η εξέλιξη αυτή, προκάλεσε στην επιστήμη της πληροφόρησης την αναγκαία ανάπτυξη ενός νέου μοντέλου οργάνωσης των πληροφοριών, με σκοπό τη δυναμική και τη συνεχή σύνδεση του χρήστη με την ψηφιακή πληροφορία. Ως εναλλακτικό τρόπο διαχείρισης της ψηφιακής πληροφορίας με σκοπό τη διαμόρφωση κατάλληλων συνθηκών χρήσης της, έρχονται να καλύψουν τα μεταδεδομένα (metadata).

Σύμφωνα με τη Μάνεση(2015), «τα μεταδεδομένα των τεκμηρίων, είναι η ταυτότητα του περιεχομένου τους, η περιγραφή της οντότητάς τους και το διαχειριστικό κλειδί μέσα από το οποίο επιτυγχάνεται η αναζήτηση, η ανάκτηση, η οργάνωση και η διατήρησή τους. Η δε χρησιμότητα και αξιοποίηση τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τα μεταδεδομένα τους». Επί του παρόντος, ένα ψηφιακό αρχείο συναποτελείται από τα αρχεία του περιεχομένου του και τα μεταδεδομένα που το περιγράφουν και ταυτοποιούν. Επίσης, κομμάτι και υποδομή της οντότητας των ψηφιακών τεκμηρίων απαρτίζουν τα πληροφοριακά συστήματα (information systems) τα οποία είναι κυρίως υπεύθυνα για τη διαχείριση του περιεχομένου και των μεταδεδομένων που τα περιγράφουν.

6.3.5 Πολιτιστική κληρονομιά

10 δημοσιεύματα περιγράφουν κι αναφέρονται στη πολιτιστική κληρονομιά των ψηφιακών

αρχείων και τη συμβολή αυτών στη διατήρηση της. Σύμφωνα UNESCO (1972): «Πολιτισμική Κληρονομιά θεωρούνται τα μνημεία, τα συγκροτήματα κτιρίων και οι τοποθεσίες τα οποία είναι εξαιρετικής σημασίας από ιστορική, επιστημονική, αισθητική και ανθρωπολογική άποψη. Περιλαμβάνουν αγάλματα, αρχεία, πίνακες, επιγραφές, κτίρια εξαιρετικού αρχιτεκτονικού ρυθμού. Ακόμη ολόκληροι οικισμοί και περιοχές όπου τα έργα του ανθρώπου στο παρελθόν είναι ακόμη και σήμερα αξιοθαύμαστα. Η πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να επεκταθεί και να συμπεριλάβει και τη Φυσική Κληρονομιά: γεωλογικούς σχηματισμούς, φυσικά τοπία, ζώα, φυτά κλπ.»

Ως επι το πλείστον, η πολιτιστική κληρονομιά μια χώρας διαφυλάσσεται σε ιδρύματα στα οποία περιλαμβάνονται οι βιβλιοθήκες, τα αρχεία και τα μουσεία, τα οποία είχαν δύο κύρια μελήματα. Αρχικά, τους δόθηκε η αρμοδιότητα διατήρησης αντικειμένων πολιτιστικής σημασίας και δεύτερον, η περιγραφή και η καταλογογράφηση τους με τρόπο κατά τον οποίο θα γίνονταν προσιτά στο κοινό από μια ομάδα έμπειρων ερευνητών. Με την πάροδο του χρόνου και με την ραγδαία εξέλιξη και διάδοση του διαδικτύου, δημιουργήθηκε η ανάγκη δημιουργίας ψηφιακών αρχείων-βιβλιοθηκών μιας και οι προκλήσεις οι οποίες αφορούσαν την πρόσβαση και τη διατήρηση των τεκμηρίων ήταν αρκετές. Για να μπορέσουν να υλοποιηθούν τα ψηφιακά αυτά ιδρύματα, χρειάστηκαν μελέτες ολόκληρων ετών όπου συνεχίζονται μέχρι και σήμερα δημιουργώντας συνεχώς νέα μοντέλα διαχείρισης των πόρων αυτών. Τα μοντέλα αυτά, βοηθούν στην εξέλιξη των συστημάτων που διαχειρίζονται, διατηρούν και συντηρούν το υλικό αλλά και την προσαρμογή απέναντι στις ανάγκες των χρηστών.

Η ακολουθία της διαδικασίας της ψηφιοποίησης είναι ένα από τα κυριότερα στάδια για τη μετάβαση από την κλασσική, στην ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά. Εν αντιθέσει με τα αντικείμενα που δημιουργούνται αρχικά σε ψηφιακή μορφή, τα υπόλοιπα τεκμήρια θα πρέπει να αποτυπωθούν με συγκεκριμένο τρόπο σε μία ψηφιακή ακολουθία. Η ψηφιοποίηση, με τη χρήση της νέας κι εξελιγμένης ψηφιακής τεχνολογίας, επωφελεί με πολλαπλούς τρόπους τους χρήστες, διατηρώντας τη πληροφορία αναλλοίωτη στο πέρας του χρόνου μειώνοντας και τον κίνδυνο απώλειας πολύτιμων πολιτιστικών αρχείων. Επίσης, ενισχύεται και προβάλλεται ο πολιτισμός κι αναπτύσσεται οικονομικά ο εκάστοτε φορέας ή πάροχος του υλικού που προσφέρεται.

Συμπεράσματα

Σύμφωνα με τη παραπάνω πτυχιακή εργασία, που αφορά τα ψηφιακά αρχεία κι ειδικότερα το ψηφιακό αρχείο της ΕΡΤ, διαπιστώθηκε πως τις τελευταίες δεκαετίες, τα ψηφιακά αρχεία αλλά και οι ψηφιακές βιβλιοθήκες έχουν αναπτυχθεί ραγδαία παγκοσμίως. Πολλοί υποστηρίζουν πως η

ανάπτυξη αυτή βλέπει και υποκαθιστά τα φυσικά αρχεία και τις βιβλιοθήκες αλλά απεναντίας, κατά τη δική μου κρίση, δίδει άμεση πρόσβαση σε πληθώρα πληροφοριών από κάθε γωνιά του πλανήτη, βοηθώντας τους χρήστες, τους ερευνητές αλλά και τους επιστήμονες στην έρευνα. Ακόμη, τα ψηφιακά τεκμήρια συμβάλλουν στη διατήρηση κι έχουν τη δυνατότητα να μη καταστρέφονται τόσο εύκολα, όσο τα φυσικά τεκμήρια, αλλά υπάρχει η πιθανότητα γρήγορης αποσύνθεσης των μέσων αποθήκευσής τους. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει και η συντήρηση των λογισμικών που υποστηρίζουν αυτά ανά τακτά διαστήματα ώστε να παραμένουν αναλλοίωτα.

Αναφορικά με τα αρχεία-οργανισμούς της Ελλάδας αλλά και του εξωτερικού, παρατηρήθηκε πως είναι αρκετά οργανωμένα κι εκτός από το πλούσιο υλικό που προσφέρουν, οργανώνουν και δράσεις για τους χρήστες τους. Επιπρόσθετα, τα θέματα που διαπραγματεύονται είναι ιδιαίτερα μιας και υπάρχουν αρχεία τα οποία είναι εξ' ολοκλήρου αφιερωμένα στη παραδοσιακή μουσική, στο έπος του 1821, τη σύγχρονη τέχνη κι άλλα.

Σχετικά με το Ψηφιακό Αρχείο της ΕΡΤ, διαπιστώθηκε πως αποτελεί έναν μοναδικό εθνικό πλούτο τηλεοπτικού, ραδιοφωνικού, φωτογραφικού και έντυπου υλικού, και περιλαμβάνει τεκμήρια, καλύπτοντας έτσι, πάνω από το 80% του οπτικοακουστικού αρχείου της Ελλάδος το οποίο ανανεώνεται κι εμπλουτίζεται συνεχώς. Όσον αφορά στην οργάνωση του δικτυακού τόπου, δυστυχώς, υστερεί αρκετά διότι δεν διαθέτει σύνθετη αναζήτηση ώστε να διευκολύνει τον χρήστη στις αναζητήσεις του αλλά ούτε και φίλτρα ταξινόμησης από το πιο πρόσφατο στο πιο παλιό αλλά και το αντίστροφο.

Τέλος, η βιβλιογραφική ανασκόπηση αποτέλεσε ένα πολύ δυνατό εργαλείο για την έρευνα και τη μελέτη ώστε να γίνει κατανοητή η δημιουργία και η ύπαρξη ψηφιακών αρχείων το διάστημα 2012-2022. Με τις αναζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν, ανακτήθηκε πληθώρα πηγών οι οποίες βοήθησαν στο να καλυφθεί το θέμα. Μέσα από την κατηγοριοποίηση των πηγών, διαπιστώθηκε πως 1,8 εκατομμύρια μαθητές στις ΗΠΑ, εκπαιδεύονται στο σπίτι. Η διατήρηση των ψηφιακών πηγών καθίσταται αναγκαία, διότι οι ψηφιακές πληροφορίες που δημιουργήθηκαν μόλις πριν από λίγα χρόνια κινδυνεύουν να χαθούν. Επιπλέον, τα μεταδεδομένα, ήρθαν για να καλύψουν τη διαχείριση της ψηφιακής πληροφορίας αφού η εξέλιξη αυτή, προκάλεσε στην πληροφόρηση την επιτακτική ανάγκη ανάπτυξης ενός νέου μοντέλου οργάνωσης των πληροφοριών, με σκοπό τη δυναμική και τη συνεχή σύνδεση του χρήστη με αυτή.

Βιβλιογραφία

Ελληνική Βιβλιογραφία

1821 Digital Archive. ([χ.χ.]). 1821 Digital Archive. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://1821.digitalarchive.gr/pages/project>.

Δήμος Καλαμαριάς. (2020). Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://iape.org.gr/>.

Επιτροπή Ποντιακών Μελετών. ([χ.χ.]). Επιτροπή Ποντιακών Μελετών. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://www0.epm.gr/epm.gr/epm.htm>.

EPT. ([χ.χ.]). <https://archive.ert.gr/>. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, από <https://archive.ert.gr/>.

Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη. (2022). Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <http://www.laskaridisfoundation.org/to-idryma-kai-oi-stochoi-toy/>.

Κυριάκη-Μάνεση, Δ. (2015). Η Εξέλιξη της διαχείρισης του ψηφιακού περιεχομένου. Αθήνα: ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, από Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα Δικτυακός τόπος: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/2497>.

Μουσικό Ποντιακό Αρχείο. (2021). Μουσικό Ποντιακό Αρχείο. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://www.mousikorontiakoarxeio.com/>.

Παπαδημητρόπουλος, Π. (2007). Μελέτη συστημάτων Ψηφιακών Βιβλιοθηκών και διασύνδεσή τους με συστήματα Διαχείρισης Περιεχομένου. Ανάπτυξη πρότυπης εφαρμογής. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, Δικτυακός τόπος: <https://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/handle/10889/650?mode=full>.

Wikipedia. (26 Σεπτεμβρίου, 2022). Wikipedia. Ανακτήθηκε 11 Αυγούστου, 2022, από https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%A1%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CF%86%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B1_%CE%A4%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CF%8C%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7.

Ξένη Βιβλιογραφία

- Ada, S. (2022). The Young Researchers Conference on Cultural Policy and Cultural Diplomacy. Istanbul: [χ.ε.]. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, Δικτυακός τόπος: https://books.google.gr/books?id=kH9hEAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=el&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false.
- Agosti, M. (2015). How Digital Cultural Heritage Resources can Lead to New Understandings in the Humanities: Future Challenges for Digital Libraries and Archives. Italy: University of Padua. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, Δικτυακός τόπος: http://www.dei.unipd.it/~agosti/papers/2015/2015-ITALIA2015_invpaper_1.pdf.
- American Library Association. (2022). Association for Library Collections & Technical Services. Ανακτήθηκε 5 Απριλίου, 2022, από <https://www.ala.org/alcts/resources/preserv/defdigpres0408>.
- Archiwa Panstwowe. ([χ.χ.]). Narodowe Archiwum Cyfrowe. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://www.nac.gov.pl/en/>.
- Arms, W. (2001). Digital Libraries. England: Massachusetts Institute of Technology. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, Δικτυακός τόπος: <https://books.google.gr/books?id=pzmt3pcBuGYC&pg>.
- Ayu Hapsari, N. & Tatiek Ariyani, C. (2018). Urgency Preservation of Digital Archives Record and Library Journal 4, (2). Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από <https://www.e-journal.unair.ac.id/RLJ/article/view/8615>.
- Beel, D., Wallace, C., Webster, Gemma., Nguyen, H., Tait, Elisabeth., Macleod, M. & Mellish, Chris. (2017). Cultural resilience: The production of rural community heritage, digital and the role of volunteers Journal of Rural Studies 54. Ανακτήθηκε 4 Απριλίου, 2022, από <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0743016715000479>.
- Bishop Peterson, A. (2003). Digital Library Use: Social Practice in Design and Evaluation. America: Massachusetts Institute of Technology. Ανακτήθηκε 2 Απριλίου, 2022, Δικτυακός τόπος: <https://eclass.aueb.gr/modules/document/file.php/INF391/bibliography/DigitalLibraryUse.pdf>.
- Borgman, C. (1999). What are digital libraries? Competing visions Information Processing & Management 35, (3). Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2017, από <https://escholarship.org/uc/item/7c55m1xf#author>.

- Boutard, G. (2013, 14 Ιουνίου). A Digital Archives Framework for the Preservation of Cultural Artifacts with Technological Components *International Journal of Digital Curation* 8, (1). Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από <http://www.ijdc.net/index.php/ijdc/article/view/8.1.42>.
- Bryson, K. (2012). The Literacy Myth in the Digital Archive of Literacy Narratives *Computers and Composition* 29. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S8755461512000369>.
- Candela, L., Castelli, D., & Pagano, P.(2011). History, Evolution and Impact of Digital Libraries. [χ.τ.]: IGI GLOBAL. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, από Reaserch Gate Δικτυακός τόπος: https://www.researchgate.net/publication/229422428_History_Evolution_and_Impact_of_Digital_Libraries
- CNN. (2018). CNN Collection. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://collection.cnn.com/>.
- Comer, K. & Harker, M. (2015). The Pedagogy of the Digital Archive of Literacy Narratives: A Survey *Computers and Composition* 35. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S8755461515000055>.
- Comer, K., Harker, M. & McCorkle, B. (2021). Unruly Practice: Critically Evaluating the Digital Archive of Literacy Narratives Across the Disciplines 18. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://wac.colostate.edu/docs/atd/volume18/Comer,Harker,McCorkle.pdf>.
- Connelly, M. (2020). The Archive as Classroom: Pedagogical Approaches to the Digital Archive of Literacy Narratives *Composition Studies* 48. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://www.proquest.com/openview/3871630e5d4a977b118db3ddb3e36946/1?pq-origsite=gscholar&cbl=26283>.
- Deutsche Digital Biblioteque. (2022). Archivportal. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://www.archivportal-d.de/content/ueber-uns?lang=en>.
- DLF. (2010). Digital Library Federation. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://old.diglib.org/>.
- Donald, W. (1996). Preserving Digital Information Task Force Report 1996. Washington: The Commission on Preservation and Access. Ανακτήθηκε 2 Απριλίου, 2022, Δικτυακός τόπος: <https://eric.ed.gov/?id=ED395602>.

- Engster, F. (2004). Digitale Bibliothek : Konzeption und Implementierung mit der Greenstone Digital Library Software. Germany: Information und Kommunikation. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, Δικτυακός τόπος:
<https://hdms.bsz-bw.de/frontdoor/index/index/searchtype/authorsearch/author/%22Engster%2C+Florian%22/docId/285/start/2/rows/10>
- Enoch, J. & VanHaitma, P. (2019). Archival Literacy: Reading the Rhetoric of Digital Archives in the Undergraduate Classroom College Composition and Communication 67, (2). Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2015, από <https://www.jstor.org/stable/24633856>.
- Garmendia, J. (2019). Digital Description and Metadata at the National Archives. Digital Strategy. [χ.τ.]: [χ.ε.]. Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από HAL Δικτυακός τόπος:
<https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-02125010>.
- Girdharry, K. (2016). Composing Digital Community Spaces: Design and Literacy Practices In/Of the Archive. Boston: Northeastern University. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, Δικτυακός τόπος:
<https://www.proquest.com/openview/ce737e65c8d920b77abcc1cf40a7fed5/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750>.
- Goldman, B. (2014, 1 Ιουνίου). Outfitting a Born-Digital Archives Program Practical Technology for Archives 2, (2). Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από
<https://ecommons.cornell.edu/handle/1813/76840>.
- Gooding, P., Smith, J. & Mann, J. (2018). The Forensic Imagination: Co-Developing Interdisciplinary Approaches to Writers' Born-Digital Archives. London: University of Glasgow. Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από University of Glasgow Δικτυακός τόπος:
<http://eprints.gla.ac.uk/168404/>.
- Gosh, A. (2022). The Customize Windows. Ανακτήθηκε 2 Απριλίου, 2022, από
<https://thecustomizewindows.com/2021/10/what-is-a-digital-archive/>.
- Hawkins, A. (2021, 27 Δεκεμβρίου). Archives, linked data and the digital humanities: increasing access to digitised and born-digital archives via the semantic web Archival Science 1. Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από 3. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10502-021-09381-0>.
- Internet Archive. ([χ.χ.]). Internet Archive. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από
https://archive.org/stream/PreservingDigitalInformationTaskForceReport1996/preserving%20digital%20information%20task%20force%20report%201996_djvu.txt.
- IPL. (2022). IPL. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από

<https://www.ipl.org/essay/Advantages-And-Disadvantages-Of-Digital-Preservation-FKN2RC36JED>
6.

Kim, S. (2013). Personal Digital Archives: Preservation of Documents, Preservation of Self. Austin: The University of Texas. Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από The University of Texas Δικτυακός τόπος:
<https://repositories.lib.utexas.edu/bitstream/handle/2152/21134/KIM-DISSERTATION-2013.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Kokorcheny, M. & Bodnarova, A. (2010). Comparison of digital libraries systems. Czech Republic: DNCOCO'10: Proceedings of the 9th WSEAS international conference on Data networks, communications, computers. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, Δικτυακός τόπος:
<http://www.wseas.us/e-library/conferences/2010/Faro/DNCOCO/DNCOCO-16.pdf>.

Kuzawa, D. (2015). Queering Composition, Queering Archives: Personal Narratives and The Digital Archive of Literacy Narratives. [χ.τ.]: The Ohio State University. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, Δικτυακός τόπος:
https://etd.ohiolink.edu/apexprod/rws_etd/send_file/send?accession=osu1429704823&disposition=inline.

Library Of Congress. (2021). Library Of Congress. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://www.loc.gov/services-and-programs/>.

Linde, P. (2006). Introduction to Digital Libraries – Memex of the Future ELPUB Digital Library ELPUB2006. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, από <https://elpub.architecture.net/doc/oai-elpub-id-sup2-elpub2006>.

LISBD. (2021). Library and Information Science Academic Blog. Ανακτήθηκε 6 Ιουνίου, 2021, από <https://www.lisbdnetwork.com/archives-traditional-vs-digital/>.

Lynch, C. & Gracia Molina, H. (1995). Interoperability, Scaling, and the Digital Libraries Research Agenda. [χ.τ.]: [χ.ε.]. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από Western Connecticut State University Δικτυακός τόπος: https://www.nitrd.gov/PUBS/iita-dlw/IITA_Digital_Libraries_Workshop.pdf.

Manchester Digital Music Archive. (2022). Manchester Digital Music Archive. Ανακτήθηκε 3

Απριλίου, 2022, από <https://www.mdmarchive.co.uk/>.

Miranda, A. & Raja, R. (2021). Archive Archaeology: Preserving and Sharing Palmyra's Cultural Heritage through Harald Ingholt's Digital Archives. A case study in the accessibility and potential of archives *Antiquity* 96. Ανακτήθηκε 4 Απριλίου, 2022, από <https://www.cambridge.org/core/journals/antiquity/article/archive-archaeology-preserving-and-sharing-palmyras-cultural-heritage-through-harald-ingholts-digital-archives-a-case-study-in-the-accessibility-and-potential-of-archives/07909DE9437A6E4C7A5D5416366AC5DD>.

Muller, K. (2021). *Digital Archives and Collections: Creating Online Access to Cultural Heritage*. 2021: Berghahn Books. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, Δικτυακός τόπος: [https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=Gd8iEAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=\(%22cultural+heritage%22\)+AND+\(%22digital+archive%22+OR+%22digital+archives%22\)+&ots=vGgSuehQ3p&sig=0HUSE255qLGV_AK3O9_reHajulw&redir_esc=y#v=onepage&q=\(%22cultural%20heritage%22\)%20AND%20\(%22digital%20archive%22%20OR%20%22digital%20archives%22\)&f=false](https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=Gd8iEAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=(%22cultural+heritage%22)+AND+(%22digital+archive%22+OR+%22digital+archives%22)+&ots=vGgSuehQ3p&sig=0HUSE255qLGV_AK3O9_reHajulw&redir_esc=y#v=onepage&q=(%22cultural%20heritage%22)%20AND%20(%22digital%20archive%22%20OR%20%22digital%20archives%22)&f=false).

National Science Foundation. ([χ.χ.]). National Science Foundation. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από https://www.nsf.gov/news/news_summ.jsp?cntn_id=103048.

New Museum Digital Archive. (6 Απριλίου, 2022). New Museum Digital Archive. Ανακτήθηκε 6 Απριλίου, 2022, από <https://www.nac.gov.pl/en/>.

Newton Gresham Library. (24 Ιανουαρίου, 2022). *Archive Discovery: A How-To Guide*. Ανακτήθηκε 2 Απριλίου, 2022, από <https://shsulibraryguides.org/c.php?g=86819&p=558330>.

NISO, G. (2007). *Preserving Digital Information*. United States of America: National Information Standards Organization. Ανακτήθηκε 2 Απριλίου, 2022, από NISO Δικτυακός τόπος: <https://www.niso.org/publications/framework-guidance-building-good-digital-collections>.

Peterson, S. & Dahlgren, A. (2022, 16 Φεβρουαρίου). Seeing Images: Metadata and Mediation in the Digital Archive *Culture Unbound* 13, (2). Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1639167/FULLTEXT01.pdf>.

Prael, A. (2018, 4 Μαΐου). Centralized Accessioning Support for Born Digital Archives *Code 4 Lib* 40. Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από <https://journal.code4lib.org/articles/13494>.

Reitz, J. (2002). ODLIS: Online Dictionary of Library and Information Science. [χ.τ.]: [χ.ε.]. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από Western Connecticut State University Δικτυακός τόπος: <http://vlado.fmf.uni-lj.si/pub/networks/data/dic/odlis/odlis.pdf>.

Ries, T. & Palko, D. (2019, 25 Μαρτίου). Born-digital archives International Journal of Digital Humanities 1, (11). Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από <https://link.springer.com/article/10.1007/s42803-019-00011-x>.

Russian Archives. (2022). Russian Archives. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://www.russianarchives.com/>.

Samir, A., Sharkas, A., Adly, N. & Nagi, M. (2015). Digital Preservation: Handling Large Collections Case Study: Digitizing Egyptian Press Archive at Centre for Economic, Judicial, and Social Study and Documentation (CEDEJ) ICADLA 4 1. Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από https://www.researchgate.net/publication/344227529_Digital_Preservation_Handling_Large_Collections_Case_Study_Digitizing_Egyptian_Press_Archive_at_Centre_for_Economic_Judicial_and_Social_Study_and_Documentation_CEDEJ.

Schmuland, A. (2021). Alaska's Digital Archives metadata standards guide. [χ.τ.]: [χ.ε.]. Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, Δικτυακός τόπος: <https://scholarworks.alaska.edu/handle/11122/11964>.

SearchCulture.gr. (2022). SearchCulture.gr. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από <https://www.searchculture.gr/aggregator/portal/institutions/ASKI>.

Shiri, A. & Villanueva, E. (2020). Methodological Diversity in the Evaluation of Cultural Heritage Digital Libraries and Archives: Approaches, Frameworks, and Methods. [χ.τ.]: [χ.ε.]. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, Δικτυακός τόπος: <https://journals.library.ualberta.ca/ojs.cais-acsi.ca/index.php/cais-asci/article/view/1177/984>.

Sugimoto, S. (2014, 20 Μαρτίου). Digital archives and metadata as critical infrastructure to keep community memory safe for the future – lessons from Japanese activities Archives and Manuscripts 42, (1). Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01576895.2014.893833>.

Sugimoto, S., Kiryakos, S., Wijesundara, C., Monika, W., Mihara, T. & Nagamori, M. (2018). Metadata Models for Organizing Digital Archives on the Web: Metadata-Centric Projects at Tsukuba and Lessons Learned DCMI International Conference on Dublin Core and Metadata Applications 1. Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από <https://dcpapers.dublincore.org/pubs/article/view/3968.html>.

Sun, J., & Yuan, B. ([2012]). Development and Characteristic of Digital Library as a Library Branch IERI Procedia 2. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, από

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212667812000524?via%3Dihub>.

The Free Dictionary. (2022). The Free Dictionary. Ανακτήθηκε 2 Απριλίου, 2022, από

<https://www.thefreedictionary.com/digital+archive>.

Tzouganatou, A. (2021, 23 Δεκεμβρίου). Openness and privacy in born-digital archives: reflecting the role of AI development AI & SOCIETY 1. Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022, από

<https://link.springer.com/article/10.1007/s00146-021-01361-3>.

Van Garderen, P. (2007, 22 Ιανουαρίου). Archival Materials: A Practical Definition. Δημοσιεύτηκε στο

<https://web.archive.org/web/20070403084431/http://archivemati.ca/2007/01/22/archival-materials-a-practical-definition/>.

Vannevar, B. ([χ.χ.]). As We May Think The Atlantic 0. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, από

<https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1945/07/as-we-may-think/303881/>.

Waters, D. (1996). Preserving Digital Information. [χ.τ.]: [χ.ε.]. Ανακτήθηκε 2 Απριλίου, 2022,

Δικτυακός τόπος: <https://www.clir.org/pubs/reports/pub63/>.

Wijesundara, C. & Sugimoto, S (2018). Metadata model for organizing digital archives of tangible and intangible cultural heritage, and linking cultural heritage information in digital space Library and Information Science Research E-Journal 28, (2). Ανακτήθηκε 29 Ιανουαρίου, 2022, από

<https://dr.ntu.edu.sg/handle/10356/154353>.

Wikipedia. (25 Μαρτίου, 2022). Digital Library. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από

https://en.wikipedia.org/wiki/Digital_library.

Williams, M. (2015). The Changing Face of Cultural Heritage and Art Archives: The Challenge and Promise of Online, Digital Repositories. [χ.τ.]: [χ.ε.]. Ανακτήθηκε 4 Απριλίου, 2022, Δικτυακός

τόπος: https://cdr.lib.unc.edu/concern/masters_papers/v405sf04k.

Withers, D. (2019). Digital literacy in the age of the screen? Re-imagining the social pedagogy of the archive Education in the Age of the Screen: Possibilities and Transformations in Technology 1.

Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, από

https://research-information.bris.ac.uk/ws/portalfiles/portal/196859160/Withers_Fannin.pdf.

Witten, I. (2005). Digital libraries and society: New perspectives on information dissemination. New Zealand: [χ.ε.]. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου, 2022, Δικτυακός τόπος:

<https://www.cs.waikato.ac.nz/~ihw/papers/04-IHW-Digitallibrariesand.pdf>.

Xie, I., Matusiak, K. K. (2016). Discover Digital Libraries: Theory and Practice. [χ.τ.]: Todd Green.

Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, από Elsevier Δικτυακός τόπος:

https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=XoekAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Discover+Digital+Libraries:+Theory+and+Practice+pdf&ots=AC_ogylwS8&sig=y-hItHCwhJiRvFe5e227gnbbBuM&redir_esc=y#v=onepage&q=Discover%20Digital%20Libraries%3A%20Theory%20and%20Practice%20pdf&f=false.

Yadav, D. (2016). Opportunities and Challenges in Creating Digital Archive and Preservation: An Overview International Journal of Digital Library Services 6, (2). Ανακτήθηκε 29 Μαρτίου, 2022,

από <http://dcac.du.ac.in/documents/E-Resource/2020/Metrial/31NehaJingala1.pdf>.

Δήλωση πνευματικών δικαιωμάτων

© Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, έτος 2022

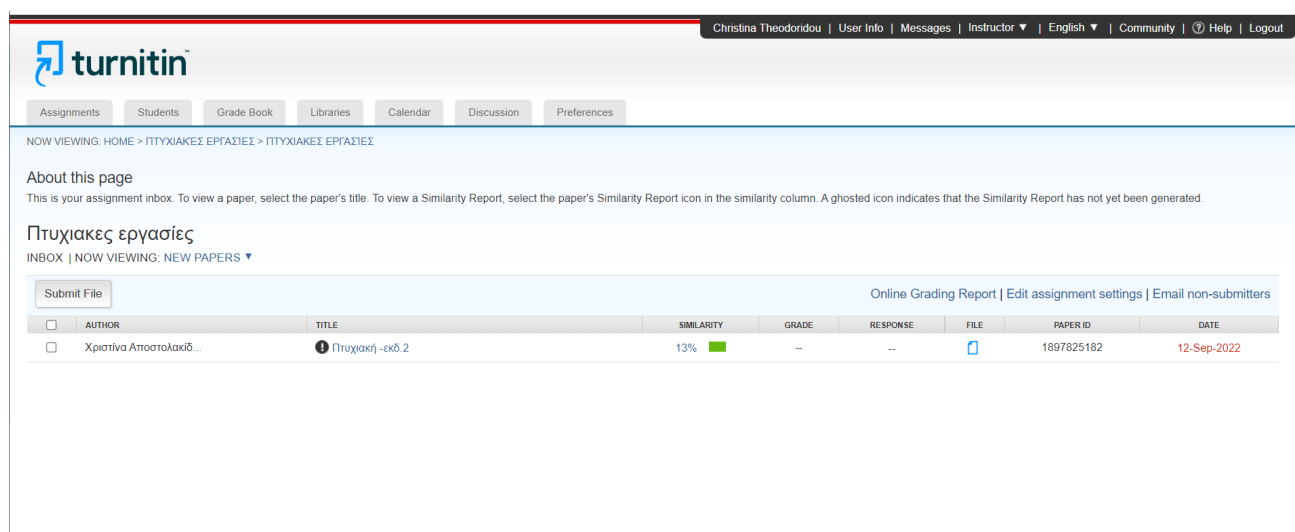
Η παρούσα εργασία αποτελεί συνιδιοκτησία του ΔΠΠΑΕ και της φοιτήτριας, ο καθένας από τους οποίους έχει το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης, αναπαραγωγής και αναδιανομής της (στο σύνολο ή τμηματικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, σε κάθε περίπτωση αναφέροντας τον τίτλο και την συγγραφέα της εργασίας, καθώς και το όνομα του ΔΠΠΑΕ όπου εκπονήθηκε.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Υπεύθυνη δήλωση συγγραφέα

Γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν.2121/1993 περί «Πνευματικής ιδιοκτησίας», δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας και δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από διαδικασία ανάθεσης σε τρίτους. Επιπλέον όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο της βιβλιογραφίας.

Χριστίνα Αποστολακίδου

The screenshot shows the Turnitin interface. At the top, there is a navigation bar with the Turnitin logo and user information: Christina Theodoridou | User Info | Messages | Instructor | English | Community | Help | Logout. Below the navigation bar, there are tabs for Assignments, Students, Grade Book, Libraries, Calendar, Discussion, and Preferences. The main content area shows the user is viewing their assignment inbox. A table lists the submission records. The first record is for Christina Apostolaki, with a similarity score of 13% and a date of 12-Sep-2022.

	AUTHOR	TITLE	SIMILARITY	GRADE	RESPONSE	FILE	PAPER ID	DATE
☐	Χριστίνα Αποστολακίδου...	Πτυχιακή - εκδ.2	13%	--	--		1897825182	12-Sep-2022

archive.ert.gr

ΟΔΗΓΟΣ ΧΡΗΣΗΣ

Ψηφιακού αρχείου της ΕΡΤ

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ (ΔΙΠΑΕ)

Ιανουάριος 2022 Επικοινωνία: xristinaapos@gmail.com

Η σύνταξη της έκδοσης "Οδηγός χρήσης του ψηφιακού αρχείου της ΕΡΤ για φοιτητές-ερευνητές archive.ert .gr" συντάχθηκε και επιμελήθηκε εξ' ολοκλήρου από την Αποστολακίδου Χριστίνα.

Προτεινόμενος τρόπος αναφοράς

ΔΙΠΑΕ (2022), Οδηγός χρήσης του ψηφιακού αρχείου της ΕΡΤ για φοιτητές-ερευνητές archive.ert .gr. Θεσσαλονίκη: ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ Copyright © 2022 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ | e: xristinaapos@gmail.com |

Το έργο αυτό διατίθεται με άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 Διεθνές (CC BY-NC-SA 4.0)

Προκειμένου να δείτε αντίγραφο της άδειας επισκεφθείτε: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.el>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λίγα λόγια το Ψηφιακό Αρχείο της ΕΡΤ.....	4
Τι είναι και σε ποιους απευθύνεται.....	4
Το ξεκίνημα και η εξέλιξη	4
Δομή-Λειτουργίες του αρχείου	5
Τμήμα Αποκατάστασης, Ψηφιοποίησης και Τεκμηρίωσης	5
Τμήμα Διαχείρισης Αρχείων-Μουσείου	5
Το περιεχόμενο του αρχείου	6
Άδειες χρήσης περιεχομένου	7
Δυνατότητες πλοήγησης και αναζήτησης περιεχομένου που παρέχει το Ψηφιακό Αρχείο της ΕΡΤ.....	8
Πλοήγηση μέσα από την αρχική σελίδα.....	8
Πλοήγηση μέσα από τη σελίδα Ψηφιακές συλλογές.....	11
Πλοήγηση μέσω του «μεγεθυντικού φακού-αναζήτησης»	14
Εμφάνιση αποτελεσμάτων	14
Εμφάνιση τεκμηρίωσης τεκμηρίου	15
Βιβλιογραφία.....	17

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΗΣ ΕΡΤ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

Το ψηφιακό αρχείο της «ΕΡΤ», αποτελεί έναν μοναδικό εθνικό πλούτο τηλεοπτικού, ραδιοφωνικού, φωτογραφικού και έντυπου υλικού, κι έχει στη κατοχή του χιλιάδες τεκμήρια, καλύπτοντας έτσι, πάνω από το 80% του οπτικοακουστικού αρχείου της Ελλάδος.

ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ

Το έργο της ψηφιοποίησης των αρχείων της ΕΡΤ Α.Ε. ξεκίνησε πιλοτικά με συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (80% χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και 20% από Εθνικούς πόρους) μέσω του Μέτρου 1.3 (Προσκλήσεις 65, 172) του Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» του Γ΄ ΚΠΣ, και συνεχίζεται με ίδιους πόρους της ΕΡΤ ΑΕ.

Αναφορικά με την εξέλιξή του, το 2011 το Αρχείο προχώρησε στην καταγραφή των διαδικασιών εμπλουτισμού των πεδίων τεκμηρίωσης στο υπάρχον λογισμικό. Η οργάνωση και χρήση των μεταδεδομένων βάσει αρχειονομικών προτύπων και οδηγιών διεθνώς αναγνωρισμένων φορέων (EBU, FIAT/IFTA κ.λ.π.) αποτυπώθηκαν στον Οδηγό-Εγχειρίδιο Τεκμηρίωσης (Ιούλιος 2011).

Το Αρχείο διαχειρίζεται τις ψηφιακές του συλλογές μέσω ειδικού Λογισμικού Διαχείρισης οπτικοακουστικού υλικού DaletPlus και με βάση προτυποποιημένες διαδικασίες, ακολουθώντας τα διεθνή πρότυπα:

- Το πρότυπο μεταδεδομένων EBU Core – έκδοση 1.0/Νοέμβριος 2011
- EBU Core Metadata Set (EBU-TECH3293) – έκδοση v1.3/Οκτώβριος 2011

ΔΟΜΗ-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ, ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Βασικές αρμοδιότητες αποτελούν οι:

- συντήρηση-αποκατάσταση του πρωτότυπου αρχειακού υλικού
- ψηφιοποίηση κάθε φυσικού μέσου του Αρχείου μας (video, φωτογραφία, κινηματογραφικό, ραδιοφωνικό και χαρτώο υλικό)
- ποιοτικός έλεγχος και η αποκατάσταση του παραγόμενου ψηφιακού τεκμηρίου
- τεκμηρίωση των φυσικών και ψηφιακών τεκμηρίων του Αρχείου: διαδικασία καταγραφής με συστηματικό και τυποποιημένο τρόπο όλων των πληροφοριών που συνοδεύουν το κάθε τεκμήριο (αντικείμενο) του Αρχείου
- φύλαξη, συντήρηση και ανάδειξη των συλλογών μουσειακών αντικειμένων, από την τεχνολογική εξέλιξη της ραδιοτηλεόρασης στην Ελλάδα (δέκτες, μηχανές λήψης-προβολής, πομποί, ηχεία, κονσόλες, μουβιόλες κ.λ.π)

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΡΧΕΙΩΝ-ΜΟΥΣΕΙΟΥ

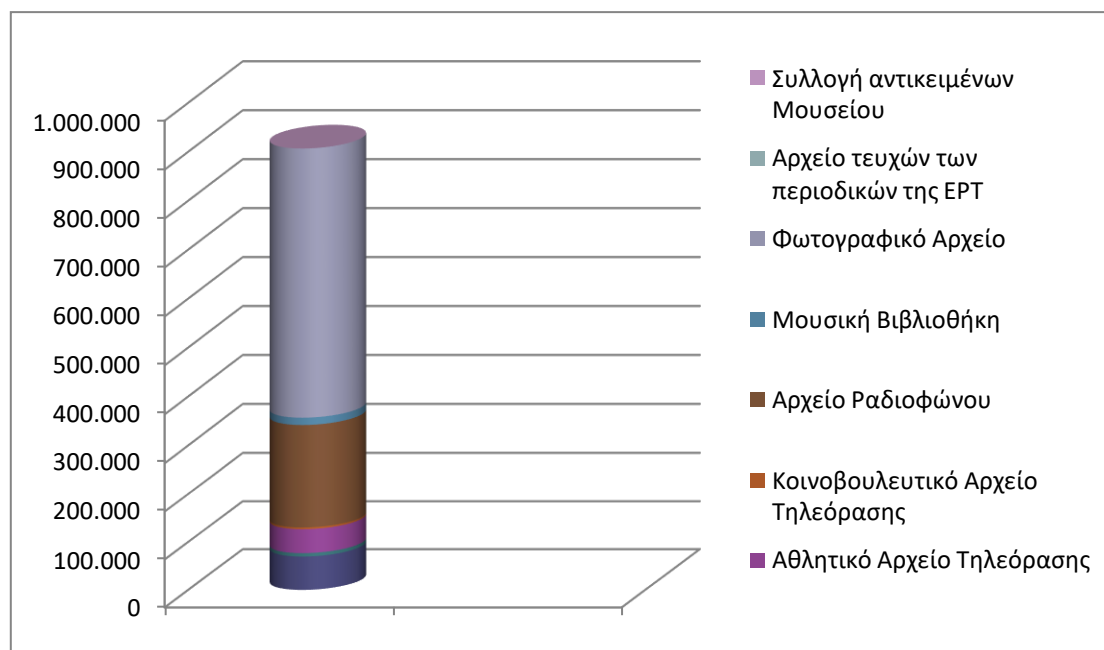
Αρμοδιότητες αποτελούν οι:

- καταγραφή, ταξινόμηση, αρχειοθέτηση όλων των αρχείων και των μουσειακών αντικειμένων της ΕΡΤ ΑΕ
- πρόσκτηση του νεοεισερχόμενου ραδιοτηλεοπτικού υλικού
- αρμοδιότητα διαχείρισης του αρχειακού υλικού εντός και εκτός ΕΡΤ ΑΕ
- διαχείριση αιτημάτων από τρίτους για παραχώρηση υλικού, με ή χωρίς αντίτιμο, καθώς και η διαμόρφωση πολιτικής, σε συνεργασία με άλλες υπηρεσιακές μονάδες της ΕΡΤ ΑΕ, για τη διάθεση του οπτικοακουστικού υλικού προς τρίτους για εμπορικούς σκοπούς
- παροχή προγραμμάτων και αρχείων στις ραδιοτηλεοπτικές παραγωγές της ΕΡΤ ΑΕ.

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

Το ψηφιακό περιεχόμενο του αρχείου της ΕΡΤ αποτελείται από 9 κατηγορίες και περιλαμβάνει (Διάγραμμα 1: Κατανομή τύπου περιεχομένων):

- **Αρχείο Τηλεοπτικού Προγράμματος** (εκπομπές σε βίντεο και φίλμ όπως ενημερωτικές, μουσικές, παιδικές, ντοκιμαντέρ, σειρές μυθοπλασίας, θεατρικά)
- **Επίκαιρα – Ειδησεογραφικό Υλικό Τηλεόρασης** (Ταινίες επικαίρων, ρεπορτάζ ειδήσεων, πλάνα αρχείου (footage) αρκετά εκ των οποίων είναι βωβά).
- **Αθλητικό Αρχείο Τηλεόρασης:** (ρεπορτάζ, ειδήσεις και αθλητικές εκπομπές)
- **Κοινοβουλευτικό Αρχείο Τηλεόρασης:** (οπτικοακουστικά αρχεία κοινοβουλευτικών συνεδριάσεων και εκπομπών)
- **Αρχείο Ραδιοφώνου** (μαγνητοταινίες εκπομπών μουσικής, θεάτρου, λόγου κ.α., δίσκους βινυλίου, cds με ελληνικό, κλασικό και ξένο ρεπερτόριο)
- **Μουσική Βιβλιοθήκη:** (παρτιτούρες, πάρτες-. Πρόκειται για έντυπες εκδόσεις και χειρόγραφα μουσικών έργων των τελών του 19ου αιώνα έως σήμερα.)
- **Φωτογραφικό Αρχείο:** φωτογραφίες, σε διάφορα υποστρώματα (γυάλινες πλάκες, ζελατίνη, φιλμ)
- **Αρχείο τευχών των περιοδικών της ΕΡΤ ΑΕ Ραδιοπρόγραμμα (1939-1968) και Ραδιοτηλεόραση (1968-2013).**
- **Συλλογή αντικειμένων Μουσείου:** μουσειακά αντικείμενα από την τηλεόραση (τηλεοπτικούς δέκτες, προβολείς, κάμερες, πομποί), τη ραδιοφωνία (ηχητικά εφέ, ηχεία, ραδιοφωνικούς δέκτες, ενισχυτές, μαγνητόφωνα, κονσόλες), την κινηματογραφία (μουβιόλες, μηχανές προβολής, μηχανές λήψης) και φωτογραφία (μηχανές λήψης, εμφανιστήρια), καθώς και τα τεχνικά τους εγχειρίδια.

Διάγραμμα 1: Κατανομή τύπου περιεχομένων

ΛΕΙΤΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Ο επισκέπτης-χρήστης-ερευνητής μπορεί να επαναχρησιμοποιήσει το υλικό του αρχείου σύμφωνα με το πρακτικό αριθμ. 76 του ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 21-10-2015

9. Άνευ ανταλλάγματος παραχωρείται αρχειακό υλικό και στην περίπτωση αιτημάτων σπουδαστών για εκπόνηση μελετών, διατριβών, διδακτορικών ή παρουσίασης αυτών εντός των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στο πλαίσιο πτυχιακών ή μεταπτυχιακών σπουδών, με υποχρέωση κατάθεσης εκ μέρους των προαναφερομένων, αντιγράφου αυτών στο Αρχείο υπό τους εξής περιορισμούς: α) το Αρχειακό υλικό δεν θα υπερβαίνει συνολικά τη χρονική διάρκεια των πέντε λεπτών (5'), ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε. 18 | Σ ε λ ί δ α β) σε περίπτωση που πρόκειται για φωτογραφίες, αυτές δεν θα υπερβαίνουν συνολικά τις τρεις (3) και γ) ειδικά στην περίπτωση ηχητικού υλικού, η συνεχής ροή του δεν θα υπερβαίνει τη διάρκεια του ενός (1) λεπτού ενώ η συνολική διάρκεια δεν θα υπερβαίνει τα πέντε λεπτά (5') . Στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος αιτείται αρχειακό υλικό πέραν των υπό α), β) και γ) ανωτέρω περιορισμών, θα επιβαρύνεται με τα έξοδα μεταγραφής από όλα τα πρωτότυπα formát και την ψηφιοποίηση του υλικού, το κόστος έρευνας, θέασης και διεκπεραίωσης και το κόστος του υλικού φορέα μεταγραφής. Προϋπόθεση για την

κατά τα άνω παραχώρηση αποτελεί η υποβολή εγγράφου αιτήματος, στο οποίο θα αναφέρεται αναλυτικά η χρήση, ο σκοπός και το χρονικό διάστημα χρήσης του υλικού και θα συνοδεύεται από σχετική επιστολή του επιβλέποντος καθηγητή, επί του οποίου θα παρέχεται έγκριση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Αρχείου.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΛΟΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΗΣ ΕΡΤ

Το archive.ert.gr παρέχει πρόσβαση και ενιαία αναζήτηση σε περισσότερα από 750.000 ψηφιακά τεκμήρια και το περιεχόμενο αυτό, εμπλουτίζεται κι ανανεώνεται συνεχώς. Επιπλέον, προσφέρει μία δυναμική εμπειρία εξερεύνησης του μεγαλύτερου ψηφιακού αρχείου της Ελλάδος το οποίο αποτελεί έναν απίστευτα μεγάλο θησαυρό πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο χρήστης-σπουδαστής-ερευνητής, μπορεί να πλοηγηθεί στο ψηφιακό περιεχόμενο που τον ενδιαφέρει μέσα από τις σελίδες:

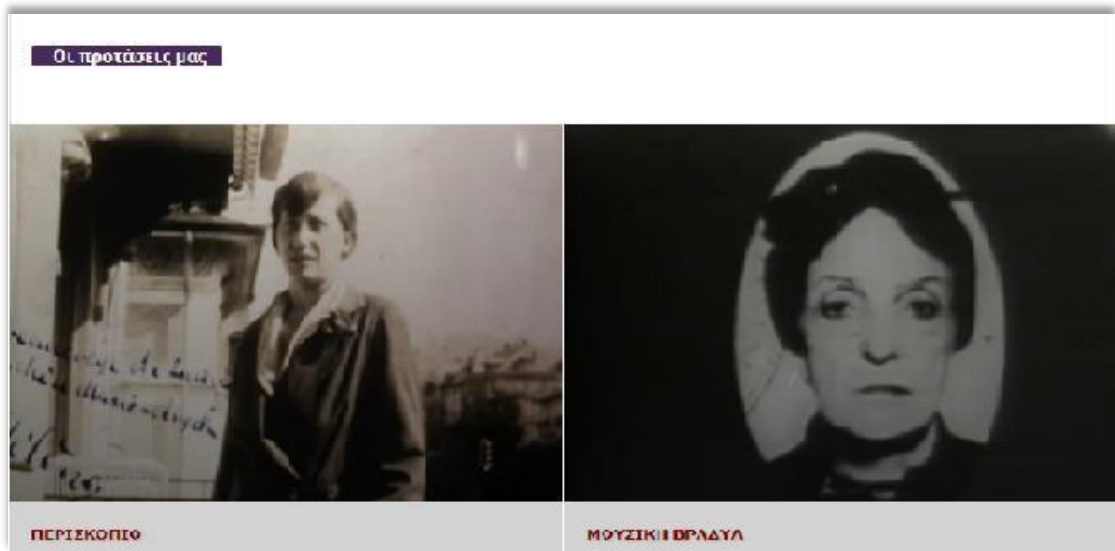
- της Αρχικής σελίδας
- των Ψηφιακών συλλογών
- της Αναζήτησης

ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

Ο χρήστης-ερευνητής πλοηγείται στο περιεχόμενο μέσα από την αρχική σελίδα του ψηφιακού αρχείου. Η αρχική σελίδα του περιλαμβάνει:

- ένα μενού επιλογών που επιτρέπει στον χρήστη να μεταβεί στη ενότητα ψηφιακές συλλογές που περιλαμβάνει λίστα με συλλογές όπως επίσης κι έναν μεγεθυντικό φακό που κάνοντας κλικ εμφανίζεται μια μπάρα αναζήτησης.
- ένα banner από τις προτάσεις του ψηφιακού αρχείου της ΕΡΤ (Εικόνα 2)
- μια κινούμενη εικόνα με αφιερώματα του αρχείου (Εικόνα 3)
- ένα slider με κινούμενες προτάσεις από το τηλεοπτικό αρχείο της ΕΡΤ (Εικόνα 4)
- ένα slider με εικόνες των συλλογών από το Φωτογραφικό Αρχείο της ΕΡΤ (Εικόνα 5)

Παρακάτω, παρουσιάζονται κατά σειρά εμφάνισης οι δυνατότητες πλοήγησης που παρέχονται στον χρήστη μέσα από την αρχική σελίδα του archive.ert.gr

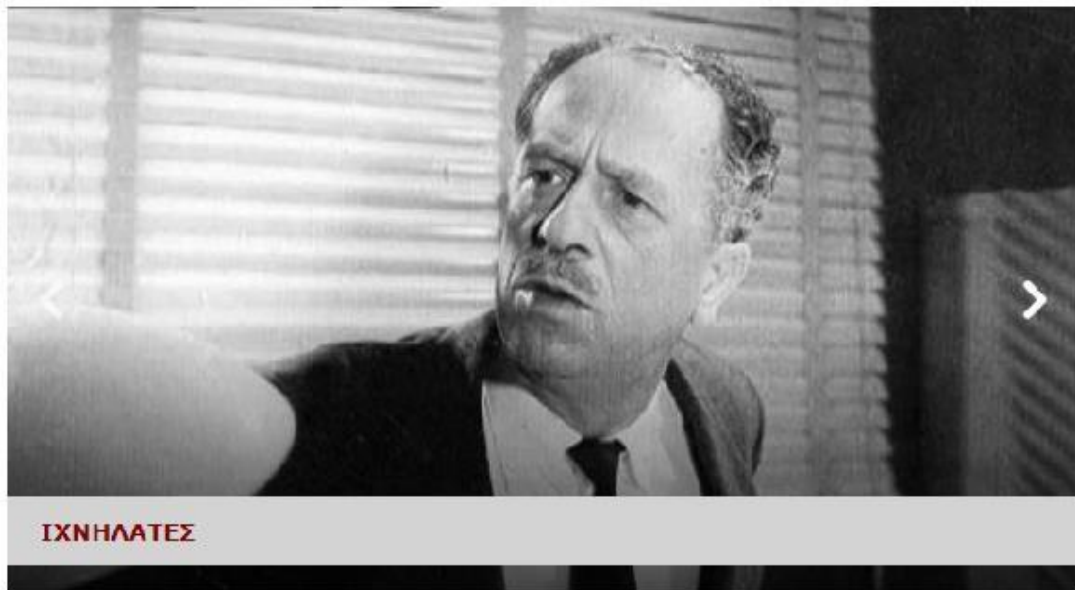

Εικόνα 2: Banner από τις προτάσεις του ψηφιακού αρχείου της ΕΡΤ

Εικόνα 3: Κινούμενη εικόνα με αφιερώματα του αρχείου

Από το Αρχείο Τηλεοπτικού Προγράμματος της ΕΡΤ

Εικόνα 4: Slider με κινούμενες προτάσεις από το τηλεοπτικό αρχείο της ΕΡΤ

Από το Φωτογραφικό Αρχείο της ΕΡΤ

Εικόνα 5: Slider με εικόνες των συλλογών από το Φωτογραφικό Αρχείο της ΕΡΤ3

Οι επιμέρους σελίδες του archive.ert.gr ανταποκρίνονται και προσαρμόζονται ανάλογα με την ανάλυση αλλά και τον τύπο της οθόνης του χρήστη. Αυτή η λειτουργία, καθιστά ευκολότερη τη πρόσβαση και μέσω φορητών συσκευών (κινητά τηλέφωνα, ταμπλέτες κ.ά.).

ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

Η σελίδα είναι προσβάσιμη από το μενού επιλογών επιλέγοντας «ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ».

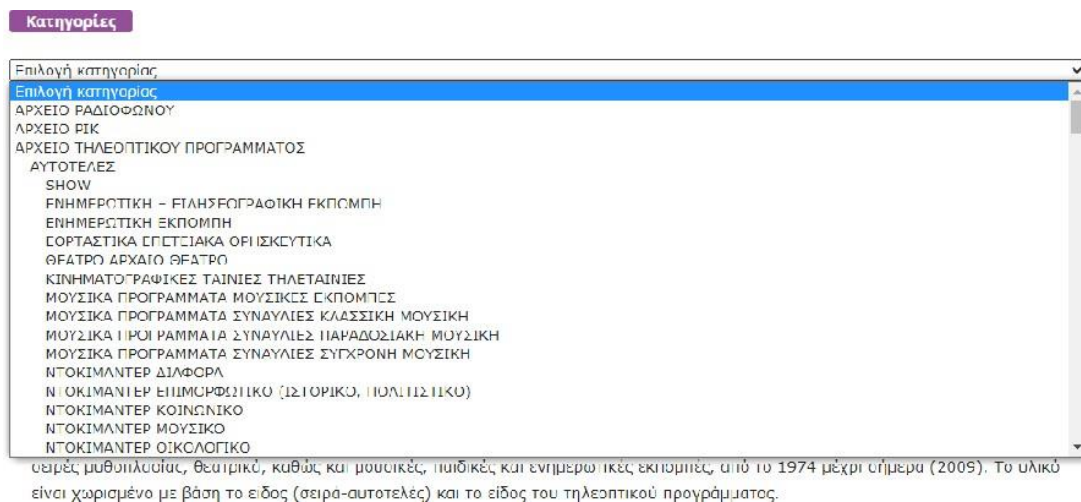
Περνώντας το ποντίκι πάνω από την επιλογή ψηφιακές συλλογές, εμφανίζεται στη οθόνη μια αναδυόμενη λίστα (Εικόνα 6), με τις κατηγορίες που διαθέτει η κάθε ψηφιακή συλλογή. Οι κατηγορίες αυτές είναι 6 στο σύνολο κι είναι οι εξής: «Αρχείο τηλεοπτικού προγράμματος», «Επίκαιρα-Ειδησεογραφικό υλικό τηλεόρασης», «Δελτία Ειδήσεων», «Φωτογραφικό αρχείο», «Μουσική βιβλιοθήκη» και «Αρχείο Ραδιοφώνου». Κάνοντας κλικ απευθείας στην επιλογή ψηφιακές συλλογές κι όχι σε μια από τις κατηγορίες, θα βρεθεί στην οθόνη μια σελίδα η οποία περιέχει τις κατηγορίες κι ορισμένα από τα τεκμήριά τους (Εικόνα 7), όπως επίσης και μια μπάρα με αναδυόμενη λίστα, στην οποία υπάρχουν οι κατηγορίες με τις υποκατηγορίες τους (Εικόνα 8).

Εικόνα 6: Αναδυόμενη λίστα κατηγοριών

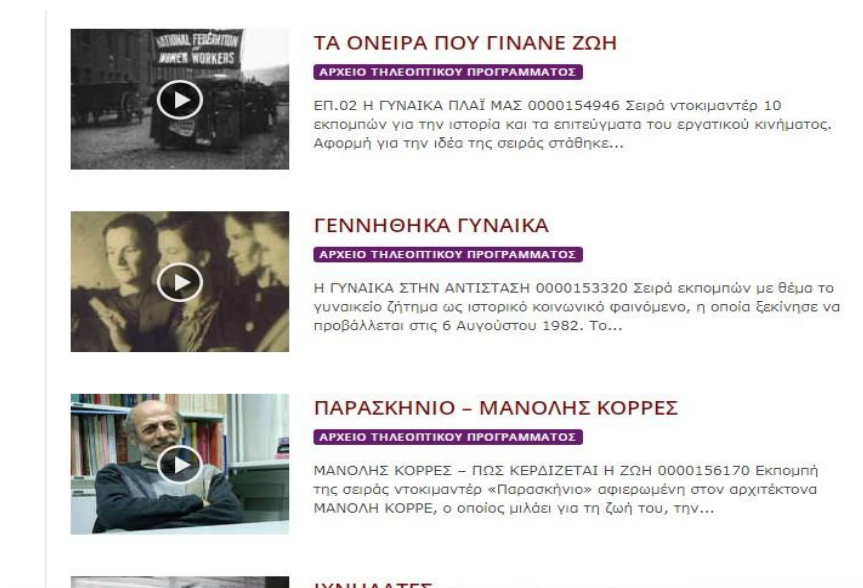

Εικόνα 7: Πλοήγηση μέσα από τη σελίδα Ψηφιακές συλλογές

Εικόνα 8: Αναδυόμενη λίστα με κατηγορίες και τις υποκατηγορίες

Για παράδειγμα, εάν ο χρήστης επιλέξει τη κατηγορία «ΑΡΧΕΙΟ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ», θα εμφανιστούν όλα τα τεκμήρια που ανήκουν σε αυτή τη κατηγορία (Εικόνα 9) τα οποία ενδεχομένως, ταξινομούνται αυτόματα από τη πιο πρόσφατη προσθήκη, στη παλαιότερη.

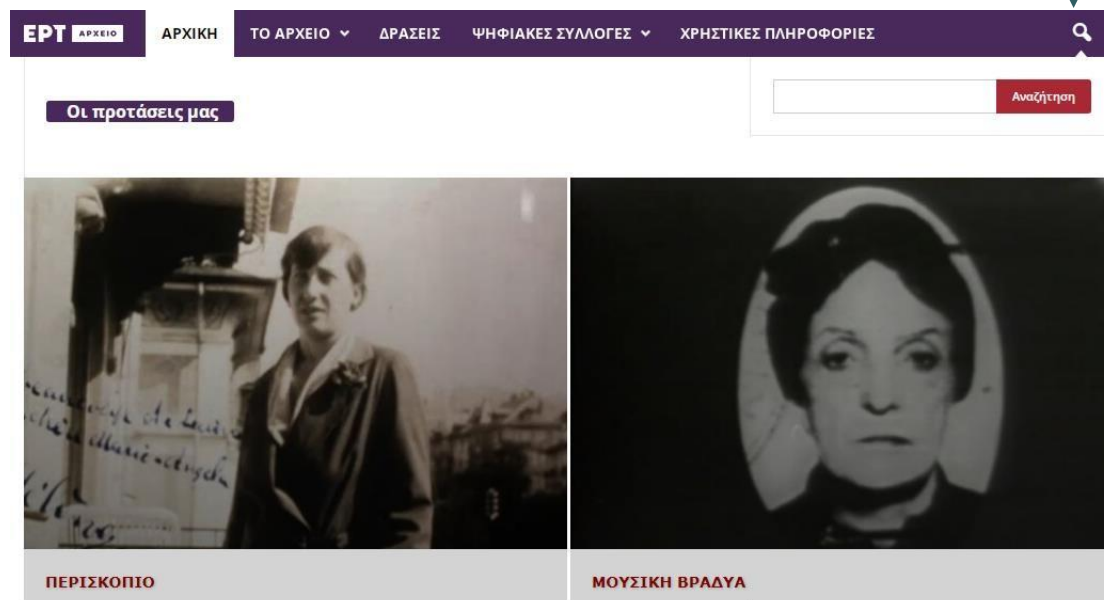
Εικόνα 9: Κατηγορία αρχείο τηλεοπτικού προγράμματος

Στη σελίδα, εκτός από τα τεκμήρια της κάθε συλλογής, εμφανίζεται και μια αναδυόμενη λίστα η οποία περιέχει τις υποκατηγορίες με τις υποκατηγορίες τους, αλλά και το πλήθος των τεκμηρίων της κάθε συλλογής με την ιεράρχησή τους να γίνεται, αλφαβητικά (Εικόνα 10).

Εικόνα 10 Αναδυόμενη αλφαβητική λίστα

ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ «ΜΕΓΕΘΥΝΤΙΚΟΥ ΦΑΚΟΥ-ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ»

Εικόνα 11: Πλοήγηση μέσω αναζήτησης

Περνώντας το ποντίκι πάνω από τον «μεγεθυντικό φακό-αναζήτηση», εμφανίζεται η μπάρα αναζήτησης (Εικόνα 11) η οποία είναι απλή και συντάμε επίσης και στην αρχική σελίδα.

ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Τα αποτελέσματα της αναζήτησης και της πλοήγησης εμφανίζονται σελιδοποιημένα ανά 10 τεκμήρια. Για κάθε τεκμήριο εμφανίζονται μία εικόνα προεπισκόπησης, ο τίτλος, η κατηγορία στην οποία ανήκει το τεκμήριο και ορισμένες πληροφορίες αναφορικά με την τεκμηρίωση.

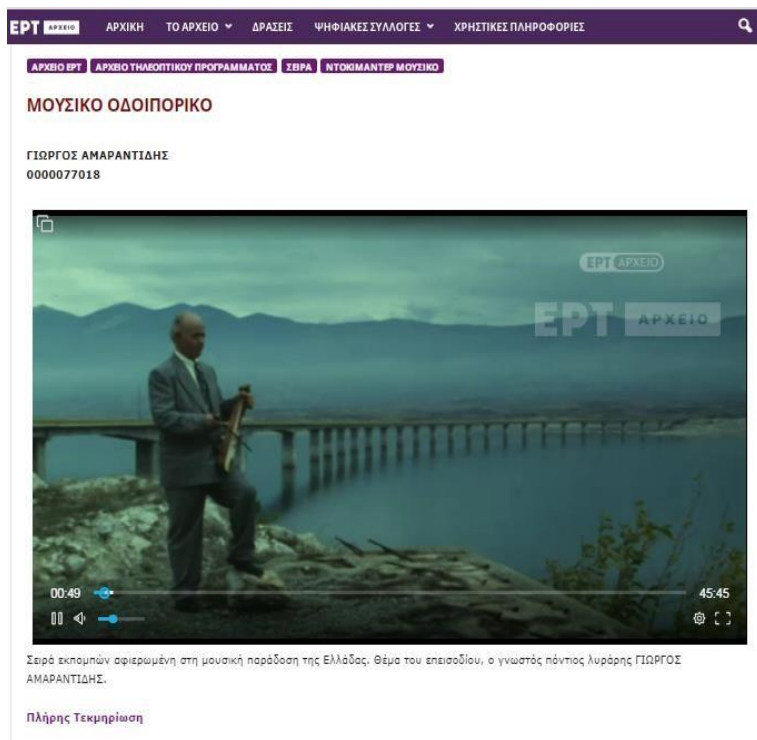
Για παράδειγμα, εάν ο ερευνητής πληκτρολογήσει τον όρο «Ποντιακή Παράδοση», θα εμφανιστούν όλα τα τεκμήρια-αποτελέσματα (Εικόνα 12) που εμπεριέχουν τον όρο αυτόν ή σχετίζονται με αυτόν.

Εικόνα 12: Παράδειγμα εμφάνισης αποτελεσμάτων αναζήτησης

ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΥ

Για κάθε αποτέλεσμα, ο χρήστης μπορεί να επιλέξει την προβολή λεπτομερειών με την τεκμηρίωση, σε ξεχωριστή σελίδα, κάνοντας κλικ αρχικά στο τεκμήριο και κατόπιν, στην επιλογή «τεκμηρίωση» που βρίσκεται κάτω αριστερά (Εικόνα 13).

Εικόνα 13: Παράδειγμα-Αποτέλεσμα

Η τεκμηρίωση, περιλαμβάνει το τεκμήριο και κάτω από αυτό, ένα σύνολο από γνωρίσματα και τιμές όπως κωδικό τεκμηρίου, τύπο ψηφιακού αρχείου, τίτλο,

χρονολογία παραγωγής, σκοπός, είδος, περιγραφή, θεματικούς όρους, δικαιώματα, τεχνικά χαρακτηριστικά κ.α τα οποία αναφέρονται παρακάτω στις εικόνες (Εικόνα 14).

Πλήρης Τεκμηρίωση
Κωδικός Τεκμηρίου 0000077018
Τύπος ψηφιακού αρχείου Βίντεο
Τίτλος ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΜΑΡΑΝΤΙΔΗΣ
Χρονολογία Παραγωγής 1994
Ημερομηνία Πρώτης Προβολής
Σκοπός ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ
Είδος ΜΟΝΟΘΕΜΑΤΙΚΟ / ΟΧΙ-ΜΥΘΟΠΛΑΣΙΑ
Χαρακτηρισμός ΣΕΙΡΑ
Κατηγορία ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΜΟΥΣΙΚΟ
Περίληψη Σερά εκπομπών αφιερωμένη στη μουσική παράδοση της Ελλάδας, θέμα του επεισοδίου, ο γνωστός νότμος λυράρης ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΜΑΡΑΝΤΙΔΗΣ.
Περιγραφή Περιχομένου Η σειρά «ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ» στόχο έχει να μας εξοικειώσει με τα μουσικά ιδιώματα της Ελλάδας. Η εκπομπή είναι αφιερωμένη στο γνωστό νότμο λυράρη ΓΙΩΡΓΟ ΑΜΑΡΑΝΤΙΔΗ. Ο λυράρης μιλάει στη εκπομπή για τα πρώτα του βήματα στη μουσική, για την μετέπειτα σταδιοδρομία του αλλά και για την συνεργασία του με τη ΔΟΜΝΑ ΣΑΜΙΟΥ. Κατά την διάρκεια της εκπομπής παρουσιάζονται τραγούδια και χοροί της περιοχής.
Ανάλυση Περιχομένου
Θεματική Κατηγορία ΤΕΧΝΕΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ
Θεματικοί Όροι ελληνική μουσική, δημοτικό τραγούδι, ελληνική παράδοση, παραδοσιακοί χοροί, παραδοσιακή μουσική, ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΜΑΡΑΝΤΙΔΗΣ
Αναφορές ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΜΑΡΑΝΤΙΔΗΣ, λυράρης ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΜΑΡΑΝΤΙΔΗΣ, τραγουδίστρια ΔΟΜΝΑ ΣΑΜΙΟΥ, τραγουδίστρια
Γεωγραφικός Προσδιορισμός ΕΥΡΩΠΗ, ΕΛΛΑΔΑ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ, ΚΑΠΝΟΧΩΡΙ ΕΥΡΩΠΗ, ΕΛΛΑΔΑ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ, ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΥΡΩΠΗ, ΕΛΛΑΔΑ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ, ΕΥΒΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ
Γλώσσα Περιχομένου ΕΛΛΗΝΙΚΗ
Δημιουργός Παραγωγή: ΕΡΤ ΑΕ
Συντελεστές Σκηνοθεσία - σεναρία: ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΟΥΖΑΣ Έρανο-κείμενα: ΡΟΣΑΝΝΑ ΛΑΔΑ Διεύθυνση φωτογραφίας: ΦΩΤΗΣ ΜΗΤΣΙΑΚΗΣ Ηχοημία: ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Τρακέζα: ΜΑΡΙΝΟΣ ΚΑΣΣΟΣ Μοντάζ: ΤΑΚΗΣ ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ Διεύθυνση παραγωγής: ΑΝΝΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ Ακούστηση με τη σειρά τα τραγούδια: «Της τρήας το Παράσι» «Ακρίτας κάστρον έπιξε» «Ο Πέννιης ο Μονογιάννης» «Αιθέριά και στο μάκρο» (της ξενιτιάς) «Έβενι μ' ξενιτεμένα» «Πάρεν η Ρωμανία» «Απόλλης και Μάρτης» «Σουμπούλα» «Σταυρικά τραγούδι της νύχτας» «Αήπεν' σ'» (Αητός) Σέραρα (πολεμικός χορός) Έπαιξε παντακή λύρα (κρουεντά) Και τραγούδησε Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΜΑΡΑΝΤΙΔΗΣ Έψαλλε ο πρωτοψάλτης Παναγιώτης Σουκελά ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΦΩΤΕΙΑΔΗΣ Χόρεων: ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΟΣ ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΠΙΝΘΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Ευχαριστούμε τον ΚΩΣΤΑ ΣΑΝΙΔΗ Και την ΕΥΒΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ ΚΟΖΑΝΗΣ Ηλεκτρολόγος: ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΟΥΓΙΑΣ Γραφίστας: ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΜΑΪΜΩΝΗ Βοηθός οπερατέρ: ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ Μπούζουμ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ Έπαιονός: ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΥΚΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΟΥΔΗΣ Εργαστήρια κιν/κωμ ΕΤ1 ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΑΛΙΠΟΣ ΑΛΕΚΟΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Κοπή φρηνηκό: ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΙΑΡΟΣ Τελεστές: ΣΙΝΕΜΑΔΙΣ Μηχανικοί προβολής: ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΑΚΩΡΟΝΙΑΣ COPYRIGHT ΕΤ1 1994
Σχετικά Θέματα
Δικαιώματα ΕΡΤ ΑΕ
Διάρκεια 00:45:45:10
Φυσικά - Τεχνικά Χαρακτηριστικά Πρωτότυπο Μέσο: ΒΙΝΤΕΟ Τύπος: DIGITAL BETACAM Εικόνα: ΕΓΧΡΩΜΗ, 16:9 Ηχος: ΜΟΝΟΦΩΝΙΚΟΣ
Χρηματοδότηση Ψηφιοποίησης/Τεκμηρίωσης ΕΡΤ ΑΕ
Τελευταία Ενημέρωση 08/10/2011

Εικόνα 14 Πλήρης τεκμηρίωση

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΚΤ (2021), Οδηγός χρήσης του εθνικού συσσωρευτή ψηφιακού πολιτιστικού περιεχομένου SearchCulture.gr. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου

ΕΡΤ. ([χ.χ.]). <https://archive.ert.gr/>. Ανακτήθηκε 20 Ιανουαρίου, 2021, από <https://archive.ert.gr/>.